

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Регионална инспекция по околна среда и водите - Смолян

Състояние на околната среда

Г О Д И Ш Н И К

2002 год.

Смолян, 2003 г.

Годишник за състоянието на околната среда

Регион Смолян

Ръководител на издателския екип:

инж. Илия Спилков

съставители:

инж. Костадин Милкотев

- “Въздух”

инж. Любомир Михтарев

- “Води”

инж. Елен Минчев

- “Подземни води”, “Земни недра” и “Радиология”

Ивайло Кубински

- “Хидробиологичен мониторинг” и “Лабораторен комплекс”

инж. Павлина Димчевска

- “Хидротехнически съоръжения” и “Проекти и обекти с екологично предназначение”

агр. Георги Благоев

- “Почви” и “Отпадъци”

инж. Иван Пенелов

- “Шум”

инж. Красимир Кондов

- “Превантивна дейност и контрол”

инж. Екатерина Гаджева

- “Информационна дейност”

Редактор и оформление :

инж. Красимир Кондов

Съдържание

Раздел I	6
1. Компоненти на околната среда	6
1.1. Въздух	6
1.2. Води	6
1.3. Земи и почви	16
1.4. Защитени територии и биоразнообразие	17
1.5. Лабораторен комплекс	23
2. Фактори на въздействие	23
2.1. Отпадъци	23
2.2. Шум	27
2.3. Радиология	27
3. Комплексна фонова станция “РОЖЕН”	28
4. Проекти и обекти с екологично предназначение	38
5. Превантивна дейност и контрол	39
6. Информационен център	43
Раздел II	50
Баните	50
Борино	54
Девин	57
Доспат	63
Златоград	68
Лъки	74
Мадан	78
Неделино	82
Рудозем	85
Смолян	90
Чепеларе	101

Настоящото издание е втората книга за състоянието на околната среда в региона на Родопите, обслужван от Регионалната инспекция на околната среда и водите /РИОСВ/ – Смолян. За оценка на качеството на околната среда и състоянието и е използвана информация от 2002 год. Спестени са всички справочни данни и информация от минали години, дадени в изданието на книгата от 2001 год., които могат да се ползват след проверка за актуалност.

Издание 2002 год. е допълнено с нова информация, което разширява възможността за ползване на книгата от по-широк кръг читатели. Допълнени са данните за състоянието на почвите, ловно-рибарската дейност, експерти, фирми и НПО работещи по проблемите на околната среда и др.

Книгата е предназначена за широк кръг читатели, поради което наред с конкретни резултати от измерванията е дадена и много информация с познавателна цел за да е полезна на всички, които се интересуват от проблемите на околната среда без оглед на възраст, квалификация и образование.

За съставянето на книгата са използвани данни основно от акредитираната лаборатория на инспекцията, от показанията на измервателната апаратура на Комплексна фонова станция /КФС/ “Рожен”, от информационните карти постъпващи от общини и фирми и събраната и обработена информация от общинските служби, за което сме им особено благодарни.

Намерението на инспекцията е през следващите години книгата да излиза като годишник за състоянието на околната среда в региона. Умоляваме читателите при проявено желание да ни изпратят личните си впечатления от двете издания, с оценка за качеството на книгите, с препоръки за подобряването им, и допълване на съдържанието по обем и теми.

Да утвърдим началото!

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - СМОЛЯН

Адрес: ул. "Дичо Петров" № 16, пк. 99, гр. Смолян

Пощенски код: 4700, Телефонен код: 0301

Телефони за връзка:

- Дежурен телефон – 60100;
- Директор 62764, 60112, GSM-088-809 184,
- Факс - 60121;
- Технически секретар - 60112;
- Главен юрисконсулт – 60116;
- Началник отдел "ФСЧР" – 60104;
- Началник отдел КОС - 60108;
- Земни недра – 60108;
- Отпадъци – 60107;
- Въздух – 60107;
- Инвестиционни проекти - 60110
- Биоразнообразие и защитени територии – 60106;
- Информация – 60115;
- Информационен център – 60111;
- Направление ОВОС, КР, ЕИ и МС – 60114;
- Ръководител на органа за контрол - 60125
- Лаборатория – Води – 60122;
- Лаборатория – Въздух – 60123;
- Лабораторна дейност – Микробиология - 60124

E – mail: smolian@riew.org, <http://www.moew.government.bg>,

РАЗДЕЛ I

1. Компоненти на околната среда

1.1. Въздух

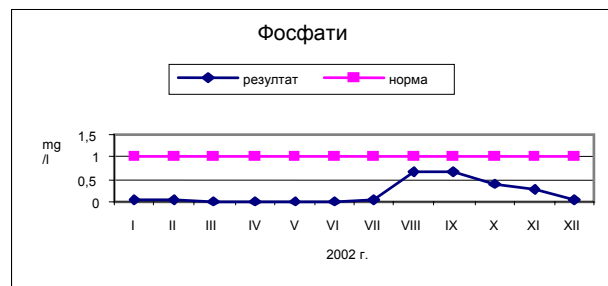
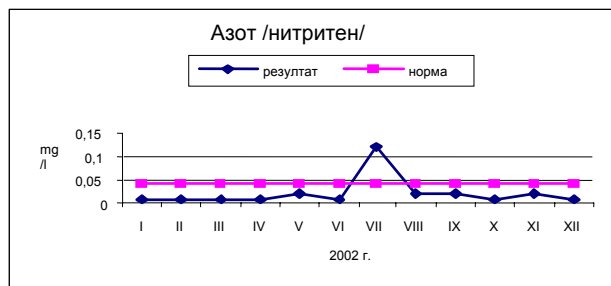
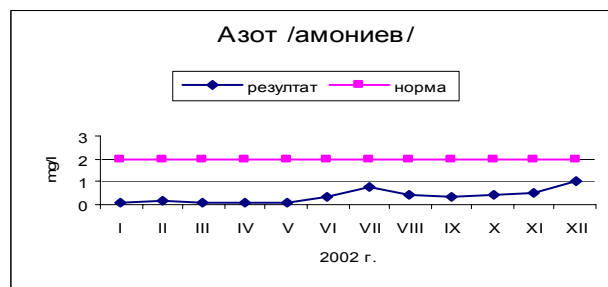
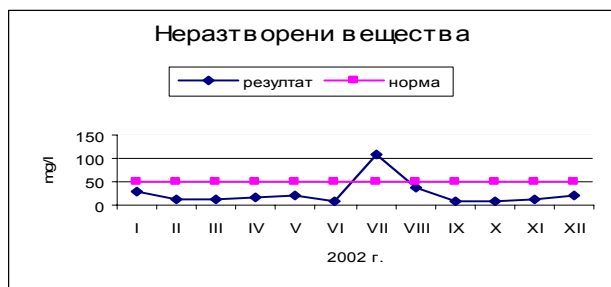
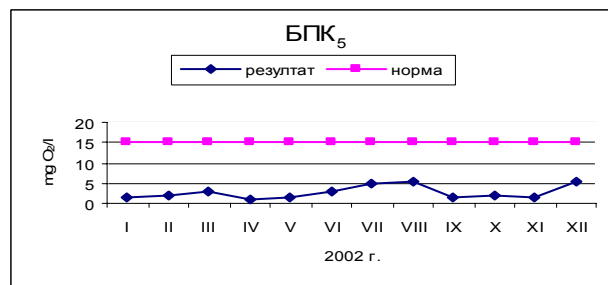
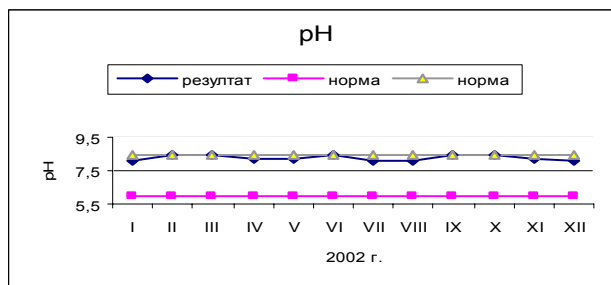
Наблюдавани са 57 обекта, замърсяващи въздуха, като 43 от тях нямат нужда от пречиствателни съоръжения. На 14 обекта има изградени пречиствателни съоръжения - прахоуловители, скрубери, пенофилтри, ръкавни филтри. Пет от обектите, с изградени пречиствателни съоръжения са асфалтови бази. Наблюдаваните обекти, които нямат изградени пречиствателни съоръжения са 43. От тях през 2002 г. не са работили 18.

Извършени са 164 проверки по опазване чистотата на въздуха, с 16 емисионни замервания като 18 от тях са на обекти с пречиствателни съоръжения /ПС/ и 146 без ПС, дадени са 49 предписания. Съставени са 3 акта, 1 от тях за неизпълнени предписания и 2 - за неорганизирано изпускане на емисии. През 2002 г. са извършени проверки по 4 писмени жалби на граждани. На територията на инспекцията има 7 обекта с наложени месечни имуществени санкции: Асфалтова база - Фатово с две ежемесечни санкции, както и Асфалтова база - Грохотно, Асфалтова база - Тикале, Отоплителна централа - Смолян, Гамакабел АД - Смолян, Родопска тъкан АД - Смолян, Белотекс АД - Златоград.

1.2. Води

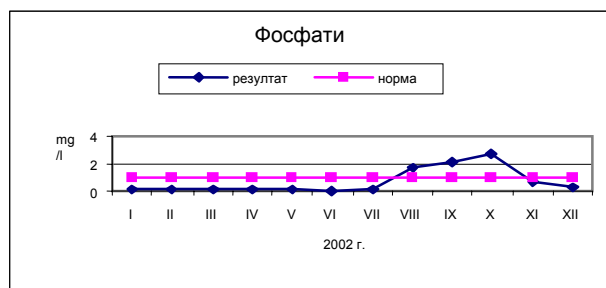
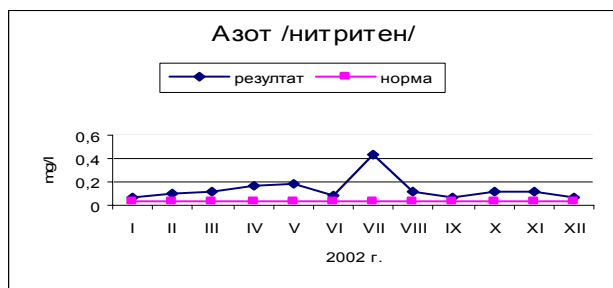
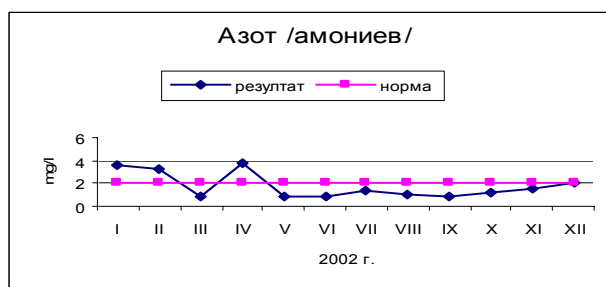
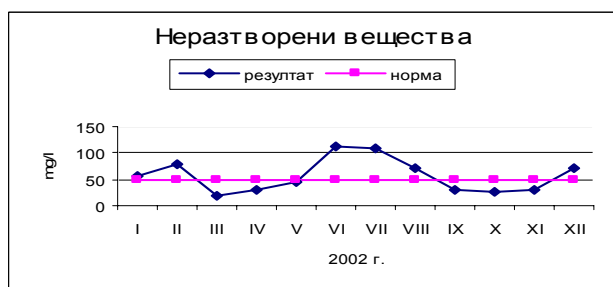
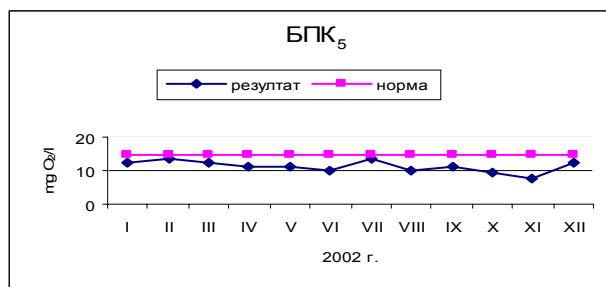
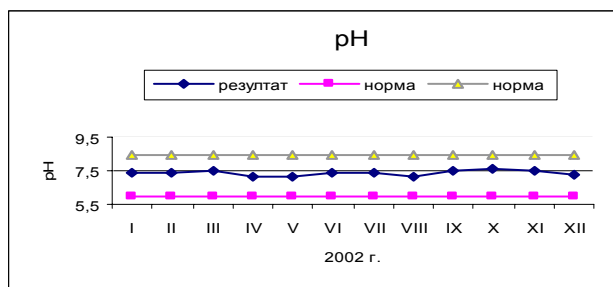
Физико-химичен мониторинг - повърхностни води

Поречие Марица – пункт р. Въча след Девин

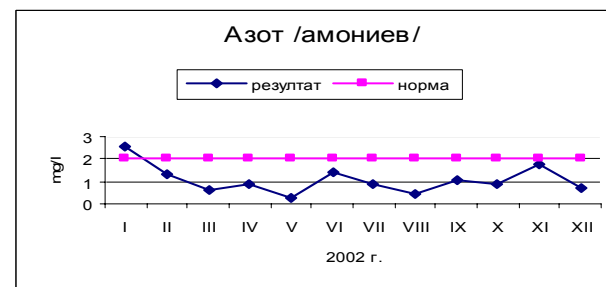
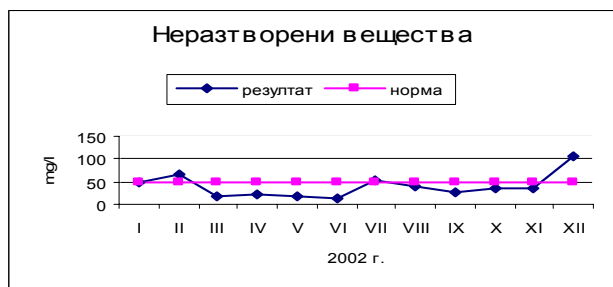
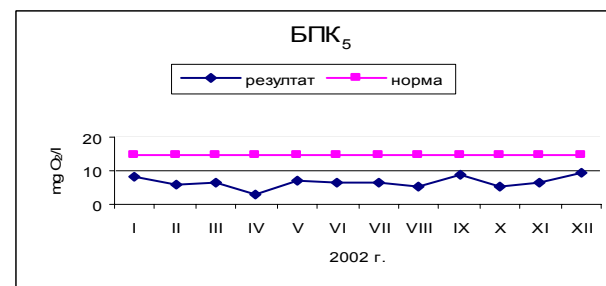
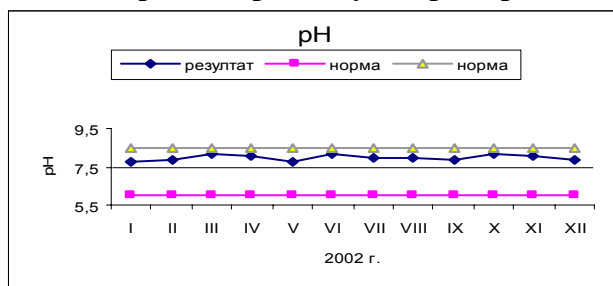
Спрямо 2001 год. Азот /нитритен/ в реката е намалял и не се отчитат наднормени стойности, с изключение на пробата през м. юли.

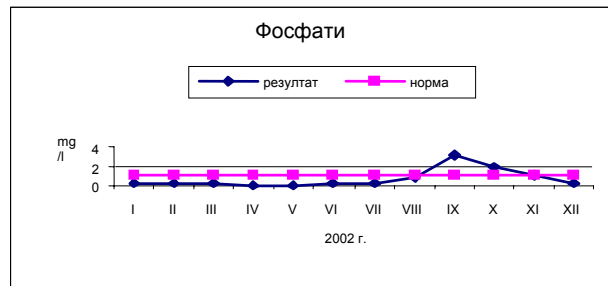
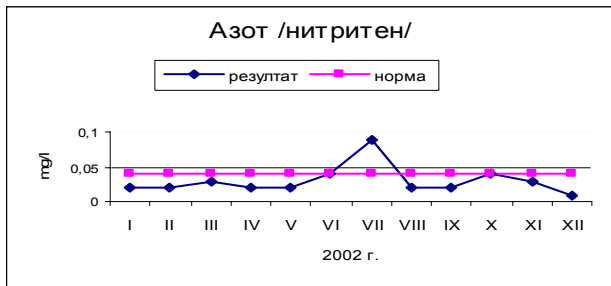
Поречие Места – пункт р. Доспат след Доспат

Регистрирани са наднормени стойности по показатели: азот /амониев/, азот /нитритен/, фосфати и неразтворени вещества. Това се дължи на изпускането на непречистени води от канализационната мрежа на Доспат.

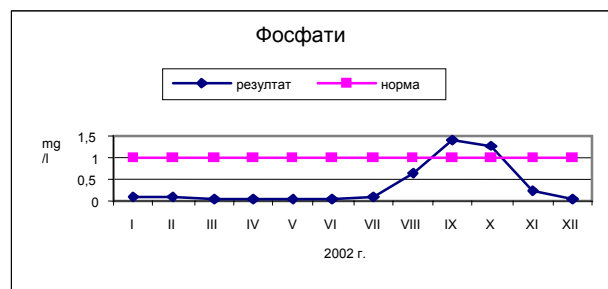
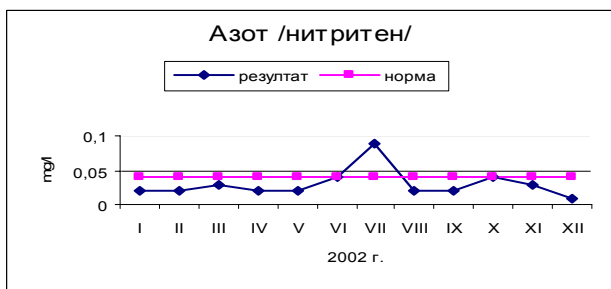
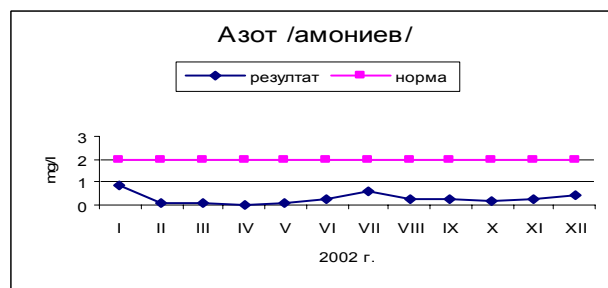
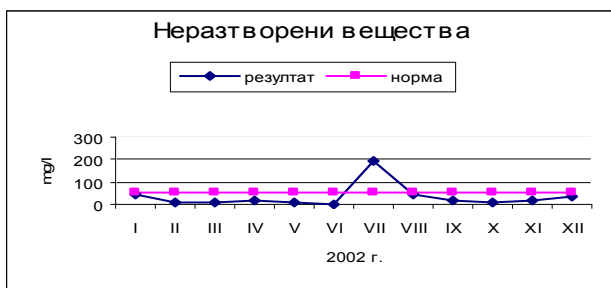
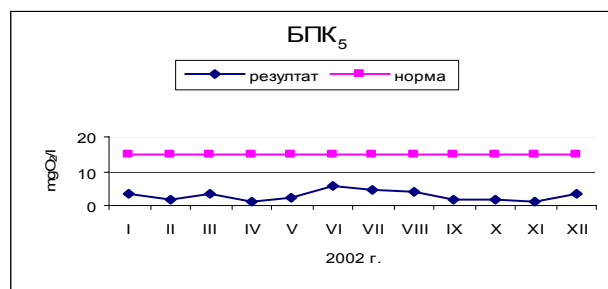
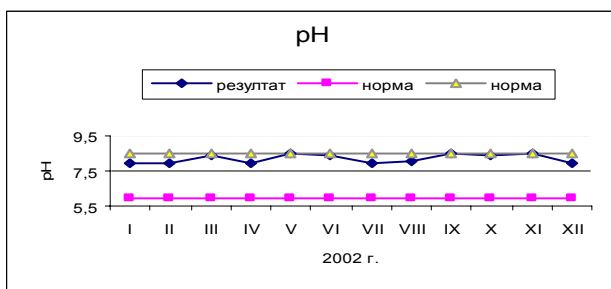
Поречие Арда – пункт р. Черна след кв. Устово

Резултатите от изследванията показват наднормени стойности на азот /амониев/, азот /нитритен/, фосфати и неразтворени вещества. Замяръвяването на реката е предизвикано от отпадните води на Смолян. Проектираната пречиствателна станция за отпадни води все още не е реализирана по една или друга причина. След пускането и в експлоатация можем да очакваме подобрене на състоянието на реката.

Поречие Арда – пункт р. Арда при с. Вехтино

В р. Арда се вливат р. Черна, Маданска, Чепинска, Елховска и др., които натоварват реката с органични замърсители, причината за което са наднормените стойности на азот /нитритен/, неразтворени вещества и фосфати.

Хидробиологичен мониторинг

През годината в поречието на р. Арда е извършен биологичен мониторинг на повърхностните води, като неразделна част от мониторинга на водите.

Изследвано е качеството на речните води в 120 пункта на р. Арда и притоците ѝ, включени в Националната система за хидробиологичен мониторинг.

Поречие Арда

Река Арда е изследвана от горното и течение над с. Арда до след язовир “Ивайловград”. В горното течение водите са чисти и слабо повлияни от човешката дейност. Биотичният индекс /БИ/ е 4-5. Това се отнася и за р. Бориковска, Киселчовска, Сивинска и Елховска. Това състояние на реката се запазва до пункта на р. Арда над с. Смилян. Под Смилян качеството на водите на реката се променя на средно замърсени, а преди Рудозем водите се самопречистват до слабо замърсени. Реката след Рудозем до пункта на р. Арда при “Стоянов мост” е средно замърсена, дължащо се на фекално-битовите води от градовете Смолян, Мадан, Рудозем и другите населени места. Спрямо 2001 год. има подобрене на качеството на водите в участъка след Рудозем до с. Средногорци от силно замърсени до средно замърсени води. Преди язовир “Кърджали”, с. Китница – с. Аврамово качеството на водите се променя до слабо замърсени. Битово - фекалните и промишлени води на Кърджали променят водите на реката до средно замърсени. Спрямо 2001 год. има повишение на биотичния индекс от БИ-1 до БИ-3.

Река Маданска и притоците и Бориевска и Батанска са силно замърсени от рудничните води на рудниците Крушов дол и Петровица - липсва макрозообентос. Камъните са посивели от рудничните води, от които основно се формира водния отток. Спрямо 2001 год. състоянието на водите не се е променило. След Мадан водите се разреждат от канализационната мрежа и от БИ-1, състоянието на водите се променя на БИ-3, като средно замърсени и като такива се вливат в р. Арда.

Река Черна над Смолян е с незамърсени води, които се променят до средно замърсени в пунктовете кв. Райково, при КАТ и след кв. Устово, причина за което са битово-фекалните води на Смолян. В сравнение с 2001 год. качеството на водите се е променило от силно замърсени до средно замърсени в границите на Смолян, дължащо се на по-голямото количество валежи. В следващите пунктове при с. Търън и преди вливането ѝ в р. Арда не се променя качеството на водите и остават като средно замърсени.

Река Малка Арда в горното си течение при с. Кутела е с чисти, неповлияни от човешка дейност води, а при с. Баните преминават в слабо замърсени. В сравнение с 2001 год. има подобрене на качеството на водите при с. Баните.

Реките Загражденска и Давидковска в горните течения са чисти и остават слабо повлияни до вливането им в р. Арда.

Река Неделинска се замърсява от Неделино и се влива в р. Върбица като средно замърсена.

Река Върбица над Златоград е екологически поразен участък от рудничните води. Камъните са покрити със сив налеп. Състоянието на реката се запазва без изменение до преди Златоград. Река Гидюрска вливаща се в р. Върбица е силно замърсена от рудничните води. След Златоград има подобрене на качеството на реката в сравнение с 2001 год. и от силно замърсени води се променят като средно замърсени, дължащо се на по високите води през годината. Като средно замърсена се запазва и след Момчилград като отпадните води от града слабо повлияват качеството на водите на реката и като такива се вливат в яз. “Студен кладенец”.

Река Перперек при с. Черноочене е средно замърсена и променя качеството на водите си до слабо замърсени БИ-3-4 в пунктовете с. Мъдрец, с. Горна крепост и с. Патица. Преди вливане в яз. “Студен кладенец” се променя като средно замърсена вследствие на изпускани не пречистени фекално битови води от населените места през които преминава реката.

Река Бял извор след с. Бял извор е много силно замърсена БИ-1 от отпадните води на селото и от съществуващите мандри, които нямат изградени пречиствателни съоръжения.

Река Уваджик след с. Жълтуша до вливане в р. Арда е средно замърсена от населените места – Жълтуша, Еньовче, Оградна и др.

Река Боровица след стената на яз. “Боровица” е с чисти, незамърсени води с високо качество и се запазва до вливането ѝ в яз. “Кърджали”.

Река Крумовица в горното си течение между селата Аврен и Девисилово е слабо замърсена. В следващите пунктове, вследствие на падналите валежи коритото на реката е затлачено с пясък и чакъл и поради това се срещат единични микроорганизми.

Река Бяла при с. Гугутка и с. Меден бук е средно замърсена. При пунктове с. Долно Луково и с. Мандрица е затлачено коритото на реката с чакъл и в последствие е настъпила промяна от БИ-3 на БИ-1.

Поречие Марица

Река Вьча е изследвана от с. Буйново до с. Михалково, моста за с. Селча. При село Буйново реката е слабо повлияна от населеното място и до кв. “Настан” БИ не се променя /БИ-4/. След гр. Девин се влошава качеството на водите БИ-3–4 в следствие на битово-фекалните води от населените места – гр. Девин, кв. Настан, с. Грохотно и др. При с. Михалково, моста за с. Селча реката е средно замърсена.

Река Триградска след с. Триград е средно замърсена БИ-2-3 и при с. Гьоврен реката се самопречиства и отговаря на БИ – 4, т. е. слабо замърсена с органични вещества.

Река Широколъшка е слабо повлияна от селата Широка лъка, Брезе, Беден – БИ-4.

Река Лясковска е средно замърсена и като такава се влива в р. Вьча.

Река Чепеларска е изследвана от пункт р. Чепеларска след Чепеларе до с. Нареченски бани. Преди Чепеларе е с слабо повлияни отпадни води от с. Проглед и КК “Пампорово”. След Чепеларе реката е замърсена от отпадните води на града БИ-1–2. При с. Нареченски бани настъпва подобрение и реката е с БИ-3.

Река Юговска – при село Манастир е с БИ-4–5, т.е. отпадните води на селото не оказват влияние върху чистотата на реката.

Водите се променят като средно замърсени след гр. Лъки БИ-3 и преди вливане в р. Чепеларска при Юговско ханче БИ е 3–4, водите са слабо замърсени.

Поречие Места

Река Доспатска в горното си течение е с незамърсени води. След Доспат и с. Барутин качеството на водите се влошава, в следствие на органично замърсяване от населените места. Водите след яз. “Доспат” се формират от регулираното им изпускане от язовира – до 150 л/сек. и от отпадните води на Доспат и Барутин.

Микробиологичен мониторинг

Всяко изменение на физичните, химичните и биологичните качества на водите ги прави опасни или негодни за битови, промишлени и други цели, както за животните, рибите и растителността. Това налага и тяхното категоризиране с включване на микробиологичен критерий: първа категория – вода за питейни цели – колититър – 1 cm^3 / колититър представлява най – малкото количество вода, в което се съдържа един колибактерий; втора категория – вода за водопой, воден транспорт, културни нужди и др. - колититър – 1 cm^3 ; и трета категория – вода за напояване и промишлени цели - колититър – $0,01 \text{ cm}^3$.

През 2002 год. в микробиологичната лаборатория са изследвани 93 водни проби с общ брой анализи - 412.

От мониторингови водоизточници и отпадни води от пречиствателни съоръжения са изследвани 73 проби по 4 показателя, съгласно Наредба №7 от 1986 год. - общ брой микроорганизми; общ колититър; ешерихия колититър и патогенни микроорганизми. В зависимост от вида на водната проба бе приложена съответната процедура на микробиологичен метод по БДС 17335-93 и БДС 17336-93. Заключениеята от резултатите за

съответните анализи са направени в съответствие с нормите по посочените показатели, фиксирани в Наредбата.

Съгласно Наредба № 9 от 2001год. са изследвани 20 водни проби от извори по 6 показателя: колиформи, ешерихия коли, ентерококи, псевдомонас аеругиноза, брой колонии при 22°C и брой колонии при 37°C. От тях само 2 проби отговарят на показателите по Наредбата.

В 17 проби се доказва наличие на колибактерии, които са индикатор за стари фекални замърсявания. Само една проба не отговаря по показател общо микробно число при 22°C.

Мониторингови водоизточници - от изследваните по график 45 мониторингови проби само 10 съответстват на Наредба №7 за съответната категория. Останалите 35 не съответстват на Наредбата, като при всички замърсяването е високо – колититър под 0,1, а в 34 от тях ешерихия колититър е 1 и под 1. Нормата за II^{pa} категория е колититър е 1 (най-малкото количество вода в 1 cm³), в което се допуска наличие на колибактерии.

Патогенни микроорганизми с епидемиологично значение не се откриха.

Два от наблюдаваните повърхностни водоизточника р. Чепеларска над с. Проглед и р. Бяла над с. Соколовци са определени като I^{ba} категория. р. Бяла е обследвана през месеците юни, август и октомври.

Пробите през м. юни и м. август не съответстват на нормите за I^{ba} категория, а тази през м.октомври съответства. През месеците август и октомври са изследвани две проби от извора на р. Чепеларска. И двете проби отговарят на нормите за I^{ba} категория.

С микробиологичен мониторинг са обхванати два подземни водоизточника, които се използват за питейни цели – извор “Св. Иван” и извор “Бралото” в Смолян.

През 2002 година двата извора са пробонабирани четири пъти – по веднъж на тримесечие. При пробонабиранията през месеците март и юни и двата извора отговарят на нормите за I^{ba} категория съгласно Наредба №7/1986г., а през месеците август и ноември не съответстват на нормите за питейна вода съгласно Наредба № 9.

През изминалата година беше проведен микробиологичен контрол на отпадните води след пречиствателните съоръжения на следните предприятия от хранително-вкусовата промишленост: “Тоталинтерфууд” ООД – Пловдив, мандра - с.Орехово; СД “Хинко и К”-София, мандра – с. Малево; “Скорпион 21” ООД – Пловдив, мандра – с. Забърдо; рибарник “Сините ханчета” и “ПАЛ-БГ” ЕООД – София, рибарник – “Девин - 1”. Всичките проби са със завишено замърсяване по два показателя – общо микробно число и общ колититър и не отговарят на категорията на водоизточника, в който се заустват.

На изход ПСОВ – КК “Пампорово” са анализирани 12 единични проби през месеците януари и февруари, като само две проби отговарят на нормите за II^{pa} категория. През месеците март – декември включително, бяха анализирани по една съставна средноденонощна проба. Пробите през месеците март, април и юли не съответстват на нормите за II^{pa} категория, а през останалите месеци - съответстват на нормите.

Поречие	Повърхностни води	Подземни води	Отпадни води	Общ брой
р. Арда	22	16	1	39
р. Места	9	3	-	12
р. Марица	10	5	27	42
Общ брой	41	24	28	93

Мониторинг на подземни води

Мониторинг на подземните води се извършва в пунктовете от Националната мрежа за мониторинг в рамките на структурите на Министерство на околната среда и водите /МОСВ/, мрежата към Националния институт по метеорология и хидрология /НИМХ/, регионалните мрежи за мониторинг, които бяха изградени под контрола на бившия комитет по геология и минерални ресурси и сега частично се наблюдават от геологопроучвателни фирми, частично

преминали към Националната мрежа на МОСВ и в пунктове на локален /собствен/ мониторинг.

Източниците на замърсяване на подземните води са предимно промишлени предприятия и рудници, депа за отпадъци, урбанизираните територии, земеделието, животновъдните ферми и други.

За контрол на точковите източници на замърсяване на подземните води, като промишлени предприятия, рудници и депа за отпадъци се извършва и ще се извършва собствен (локален) мониторинг.

Водоползвателите също въздействат върху състоянието на подземните води – предимно върху количественото им състояние – затова тук отново е необходим собствен мониторинг - регламентиран от Закона за водите, който е следния:

- при питейно и промишлено водоснабдяване
- при геологопроучвателна и миннодобивна дейност
- на депа за отпадъци
- на обекти, на които собствения мониторинг произтича от поставените условия в решенията по оценка на въздействие върху околната среда /ОВОС/
- на обекти, на които собствения мониторинг произтича от докладите за оценка на щети от стари замърсявания върху околната среда.

РИОСВ – Смолян извършва контрол на 9 пункта от системите за собствен мониторинг на минно добивните предприятия. Същия се извършва два пъти годишно по 11 показателя (температура / $t^{\circ}C$ /, рН, електропроводимост /ЕП/, разтворени вещества /РВ/, неразтворени вещества /НВ/, олово /Pb/, цинк /Zn/, мед /Cu/, кадмий /Cd/, манган /Mn/, желязо /Fe/).

Рудничните води не отговарят по различни показатели на категорията на водоприемниците им и през 2002 год. продължават да се заустват непречистени през пречиствателни съоръжения.

Подземните водоизточници за питейно – битово водоснабдяване включени в Националната мрежа за мониторинг са изворите “Св. Иван” и “Бралото” в Смолян.

Проби са взети през м. март, юни, септември и декември, като са анализирани 30 показателя ($t^{\circ}C$ цвят, мирис, рН, разтворен O_2 , наситеност с O_2 , ЕП, електроден потенциал /Eh/, перманганатна окисляемост /PO/, сух остатък, РВ, НВ, азот амониен / NH_4 /, азот нитритен / NO_2 /, азот нитратен / NO_3 /, хлориди / Cl_2 /, фосфати / PO_4 /, сулфати / SO_4 /, гидрокарбонати / HCO_3 /, обща твърдост, калций /Ca/, магнезий /Mg/, натрий /Na/, калий /K/, Fe, Zn, Pb, Cu, Mn, хром /Cr/). Част от резултатите от анализите са представени в Раздел II по общини.

Всички проби отговарят на Наредба № 9/2001 год. за води за питейно – битови цели.

Наблюдавани са 12 извора в региона, изследвани по показателите на Наредба № 9/2001 год., като 10 от тях не отговарят само по отношение на микробиологичните показатели от Наредбата.

Оценката на физико – химичното състояние на подземните води се извършва въз основа на определените с нормативни актове норми за показателите, за състава и свойствата, които са диференцирани в зависимост от категорията им.

Хидротехнически съоръжения

Язовир Доспат

Той е изграден на река Доспатска, в който освен водите от собствения водосбор (средно водно количество при створа – $2,99m^3/сек$) постъпват и водите от:

- Събирателна деривация “Вищерица – Канина” – изградени са 7 водохващания - р. Елушка, р. Вищерица, р. Кара борун, р. Кара али, Каяли дере, р. Канина, р. Вълчелъшка.
- Събирателна деривация “Бистрица” – Изградени са 11 водохващания – р. Величка - 3, р. Бистрица-1, р. Дикчан - 5, р. Хисарско дере - 2.
- Водохващане на река Беладаново дере

- Водохващане на река Караджа дере

Хидротехническите съоръжения на язовира се поддържат от Язовирен район "Родопи" към Националната електрическа компания /НЕК/ – ЕАД - Предприятие "Язовири и каскади".

Водите на язовира се ползват за производство на електроенергия от Водна електрическа централа /ВЕЦ/ "Тешел" и ВЕЦ "Девин" и за напояване към гр. Гоце Делчев. Водите ползвани за електроенергия са съгласно месечните графици за ползване на водите на комплексните язовири утвърден от Министъра на МОСВ.

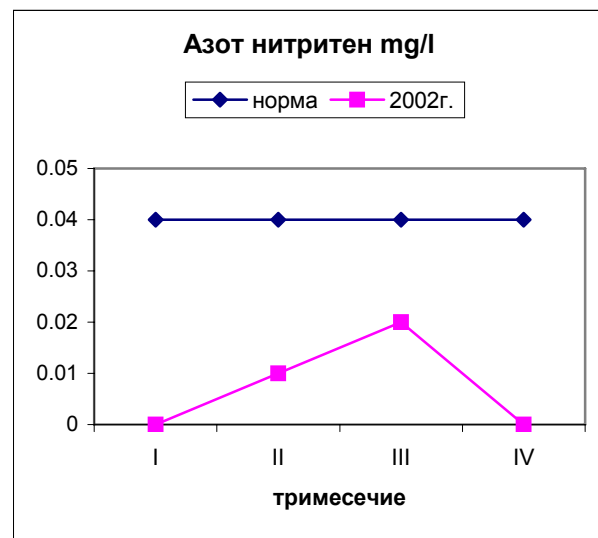
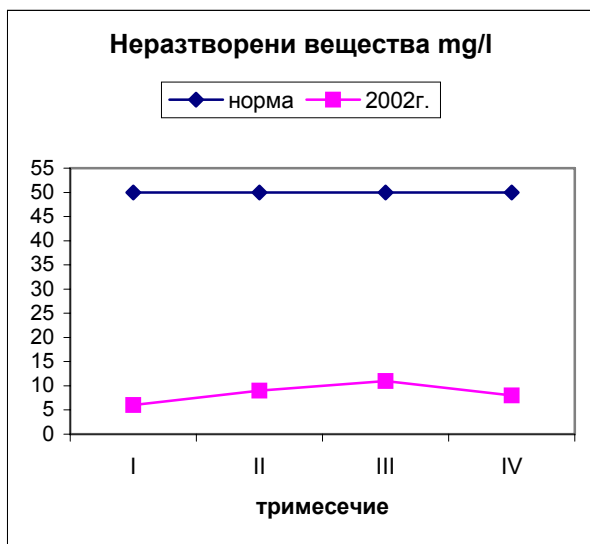
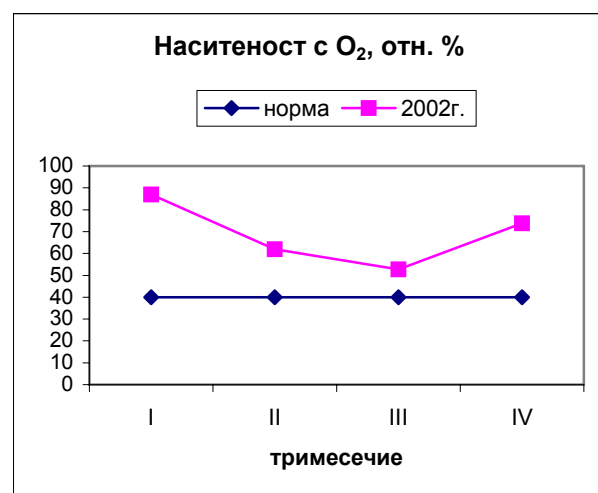
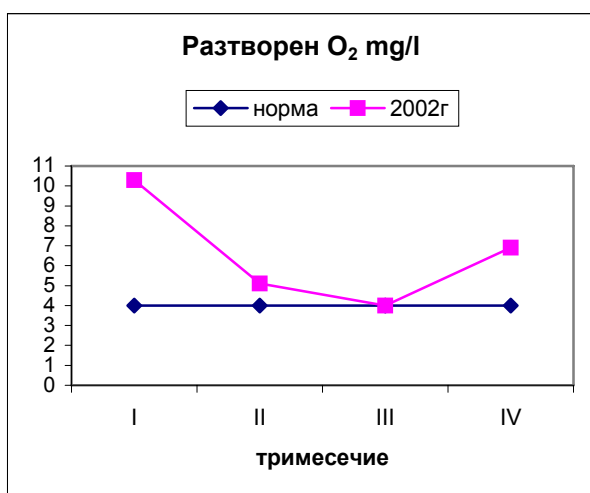
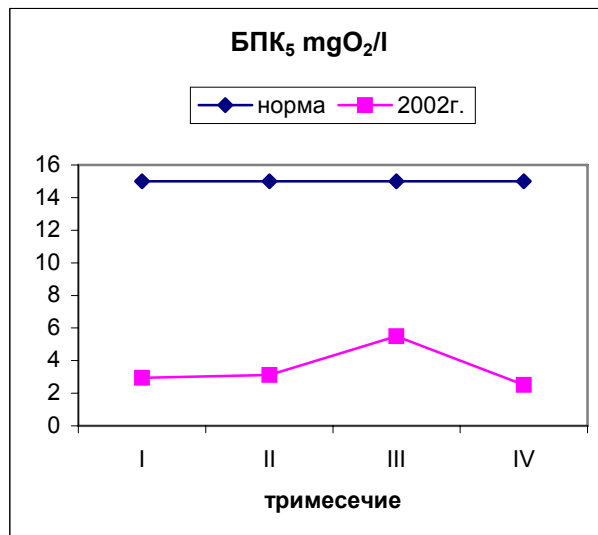
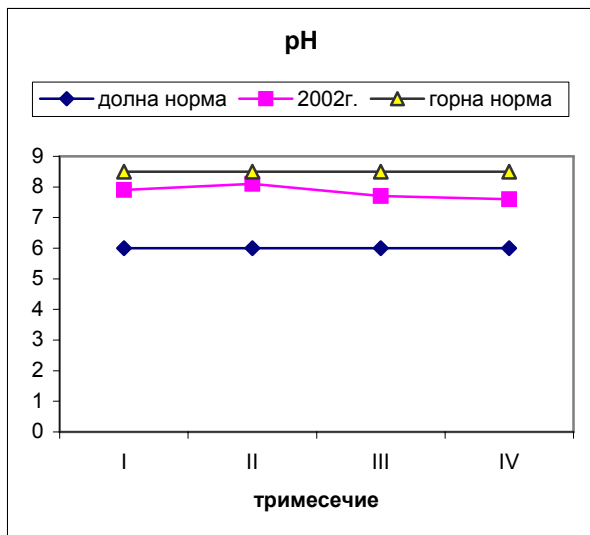
Изпълнението на графика за ползване на водите на язовира през 2002 год. е:

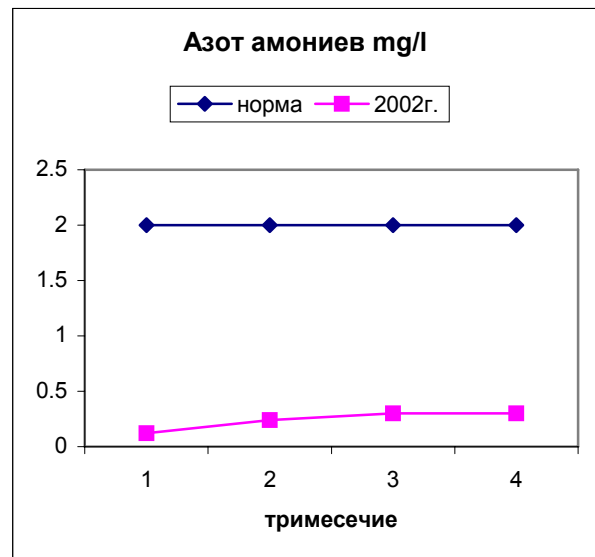
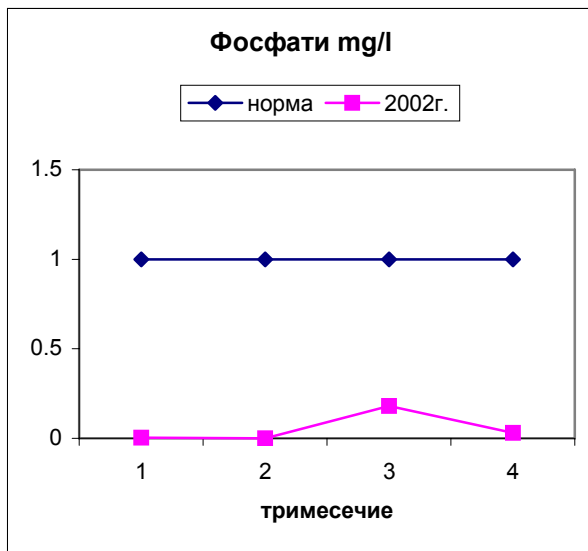
месец	Обем на язовира в края на	Разрешено водно количество	Ползвано водно количество
	месеца /млн.м ³ /	за производство на ел.енергия	за производство на
	2002г.	/млн.м ³ /	ел.енергия /млн.м ³ /
	2002г.	2002г.	2002г.
м.януари	233	0	0
м.февруари	235.8	0	0
м.март	242.6	8.00	3.468
м.април	252.3	8.00	4.575
м.май	263.5	8.00	1.531
м.юни	261.3	6.00	4.842
м.юли	264.7	6.00	5.065
м.август	269.1	7.00	3.269
м.септември	271.9	8.00	5.339
м.октомври	292.4	8.00	4.519
м.ноември	307.1	12.00	8.973
м.декември	347.7	12.00	1.201

За поддържане на екологичното равновесие в коритото на река Доспатска, съгласно Разрешително за водоползване № 1261/28.10.2002 год. НЕК-АД-Предприятие "Язовири и каскади" се задължава да изпуска водно количество 150 л. /сек целогодишно след язовирната стена.

Водите на яз. Доспат са включени в Националната система за мониторинг на повърхностни води. Съгласно програмата на Изпълнителната агенция по околна среда /ИАОС/, водите се изследват от инспекцията всяко тримесечие. Мястото на пробовземане е определено зад язовирната стена. Водата се изследва по 23 физикохимични показатели – рН, Биологична потребност от кислород – 5^{-ти} ден /БПК₅/, разтворен О₂, наситеност с О₂, неразтворени вещества, азот нитритен, азот нитратен, азот амониен, желязо, манган, цинк и др. От анализите на пробите извършени в лабораторията на РИОСВ, се заключава, че водите на яз. Доспат отговарят на нормите за втора категория водоприемник, съгласно Наредба № 7/1986 год.

През 2002 год. в района на садките на яз. Доспат са извършени три пробонабирания /м.февруари, май и октомври/ на водни проби с цел установяване влиянието върху водите на яз. Доспат при отглеждането на пъстърва от КД "Салвелинус – РЕЯ Фиш" – гр.Доспат. От изследваните показатели се констатира, че в района на садките качеството на водата е слабо повлияно от развъждането на пъстърва в него и няма наднормени стойности, което се вижда от графиките.

Водно електрически централи

ВЕЦ “Тешел” – инсталирана мощност 60 000 кВт

Изграден е в района на с. Тешел общ. Девин. Водите за централата се подават от водоземна кула в яз.Доспат посредством открит напорен тръбопровод ($\varnothing 3100$; L=740м) и напорен тунел ($\varnothing 2950-3150$; L=16392м). Съгласно Разрешително за водоползване №1261/28.10.2002 год. разрешеното водно количество за ползване е до 26 м³/сек.

ВЕЦ “Девин” – инсталирана мощност 80 000 кВт

Централата е изградена в Девин. Водите се подават от водоземна кула в изравнител “Тешел” посредством напорен тунел ($\varnothing 5100$; L=8494м). Водите в изравнител “Тешел” се формират от ВЕЦ”Тешел” и водохващания от р. Триградска и р. Мугленска. Съгласно Разрешително за водоползване № 1261/28.10.2002г. разрешеното водно количество за ползване е до 72 м³/сек.

Микро ВЕЦ^{ове} /МВЕЦ/ - На територията на РИОСВ-Смолян има издадени 7 нови Разрешителни за водоползване за МВЕЦ. Отменените разрешителни за периода са 2. Работещите МВЕЦ са 10 (МВЕЦ ”Хубча”, МВЕЦ ”Устово”, МВЕЦ ”Алеко и синове”, МВЕЦ ”Речица”, МВЕЦ ”Четрока”, МВЕЦ”Лъки 2”, МВЕЦ”Крушов чатал”, МВЕЦ”Черна”, МВЕЦ”Средногорци”, МВЕЦ”Буйновска”). През 2002 год. се изграждат 6 нови МВЕЦ^а. Инспекцията контролира спазването на условията по издадените разрешителни за водоползване – изграждане на съоръженията, изпускане през рибния проход на екологичното водно количество (водно количество необходимо за оводняване на речното корито за поддържане на екосистемите в реката), поддържане в изправност на измервателните съоръжения, правилната експлоатация на съоръженията и др. Направени са 9 проверки на МВЕЦ^{ове} в експлоатация и строеж.

Водоползване от повърхностни води за промишлени нужди

На територията на РИОСВ-Смолян има изградени 15 водохващания от повърхностни води за производствени нужди на предприятия изградени през последните петдесет години, за които няма издадени разрешителни за водоползване. Съгласно §10 от заключителните разпоредби на закона за водите до 26.01.2003 год. тези водоползвания трябва да бъдат приведени в съответствие със закона. През 2002год. се издадоха Разрешителни за водоползване за “ХИДРО”ЕООД Девин, ТПК “Михалково” с. Михалково, “Цех за бетонови изделия” с. Смилян към “Нова Орлица – Прим”ООД Смолян, Рибно стопанство РПС 1 и РПС 2 с. Триград.

1.3. Земи и почви

Баланс на земите по основни фондове

В резултат на поземлената реформа провеждаща се в селското стопанство до 2002 год. в общините са възстановени земеделски земи и гори в горски фонд както следва :

№ по ред	Община	Земи попадащи в селскостопански фонд дка		Земи попадащи в горски фонд дка	
		Общо ССФ	Възстановени земи в ССФ	Общо ГФ	Възстановени гори и земи в ГФ
1	Баните	113184	62685	178542	18333
2	Борино	54083	20899	116744	683
3	Девин	152177	90677	409900	11120
4	Доспат	85918	52933	180619	5773
5	Златоград	27096	16830	137566	8701
6	Мадан	37003	31556	127059	2381
7	Неделино	33508	18885	64043	2436
8	Рудозем	25372	19183	148333	2666
9	Смолян	238532	179788	586267	194323
10	Чепеларе	120353	82130	247608	113772
11	Лъки	59457	36206	229395	77952
	Общо	946683	611772	2426076	438140

Разчета на ИАОС София за 2002 г. не предвиждаше пробонабиране на почвени проби от утвърдените 12 пункта в мониторинговата мрежа за контрол качествата на почвите в региона.

По искане на “Горубсо Златоград” АД - Златоград за установяване замърсяване с тежки метали на почви в съседство с производствената дейност на минно-добивното дружеството бяха взети шест почвени проби и три проби за радиология. Изследванията бяха извършени в ИАОС, като в две от пробите са установени стойности над пределно допустима концентрация /ПДК/ за арсен /As/, в четири от пробите за олово /Pb/ и една от пробите за цинк /Zn/.

В резултат на монокултурното отглеждане на картофи върху едни и същи площи, без какъвто и да е сеитбооборот, както и ползването на семена без установен произход ежегодно, се увеличават площите заразените с нематода. По данни на Регионалната служба за растителна защита – Смолян от изследваните през 2002 год. в общо 253 почвени проби взети от 1167 дка засадени с картофи за семена е открита зараза на 67.5 дка, а от 67 проби от обща площ 183 дка засадени с картофи за консумация е установена заразата в 134 дка. Новозаразените площи са съсредоточени в Община Смолян - 82 дка, от които в землища Смолян - 31 дка, Момчиловци - 23 дка, Стойките - 11 дка, Турян - 6.5 дка, Арда - 6 дка, Гела - 4.5 дка, Община Девин – Чуреково - 100 дка и Община Чепеларе, върху площи на с. Малевево - 16 дка.

Проблема в региона се задълбочава от година на година, тъй като единственият начин за борба с паразита е да се преустанови отглеждането на картофи, преминавайки в отглеждане на устойчиви култури върху които не се извършва обработка на почвата в продължение на няколко години, тъй като жизнеспособността на цистите продължава до 10 - 15 години.

Това налага вземането на незабавни мерки за обследване на всички площи заети с картофи, за да се установи действителното състояние и се предприемат алтернативни решения в структурата на производство в региона.

Един от вариантите, като алтернатива на картофопроизводството, е засаждане на заразените площи с етерично маслени култури. През 2002 год. в общините Баните и Лъки, в партньорство със „Съюза за алтернативно земеделие в Родопите” се реализира проект „Нови възможности за трудова заетост на съкратените от рудодобива, чрез алтернативни форми на

земеделие", при което се засадиха 120 дка с лавандула върху изоставени, ерозирани земи, а по проект на "Българска роза Пловдив" АД гр.Пловдив" в района на Община Борино се засадиха 126 дка с лавандула..

Пестициди

Няма настъпила промяна в съхранението на излезлите от употреба, с изтекъл срок и негодни препарати за растителна защита. Те продължават да се съхраняват в 6 склада, като количествата остават непроменени спрямо посочените в книгата от 2001 год.

До момента все още стои открит въпросът за охраната на складовете.

На територията на Смолянски регион са лицензирани 8 фирми за продажба на продукти за растителна защита, осъществяващи дейността си в 9 селскостопански аптеки, от които в Община Смолян - 7, Община Девин - 1 и Община Златоград -1.

До момента не са констатирани нарушения за завишени норми на торене при отглеждане на основната за региона култура - картофи, причина за което може би са и високите цени на предлаганите изкуствени торове.

Въпреки предупрежденията до кметовете на населените места да предприемат мерки за недопускане на палежи на стърнища, слогове, крайпътни ивици и сухи треви, през годината беше констатирано палене на стърнища в землището на с. Хвойна, за което беше съставен акт.

През годината са проведени 6 заседания на Комисията по чл.17 ал.1 т.1 от Закона за опазване на земеделските земи /ЗОЗЗ/ към Областна дирекция "Земеделие и гори", като са разгледани общо 17 молби за промяна предназначението на земи в Смолянски регион и са утвърдени 30.6 дка по общини както следва : Смолян – 4 площадки с 8671 м² за изграждане на мотел, жилищно строителство и реконструкция на търговски обект; Доспат - 3 площадки от които са утвърдени 2 с 2311 м² за изграждане на дърводелски цехове и е отхвърлена 1 на за изграждане на "База за отдих" върху площ от 1965 м², поради липса на разработка на устройствен план за територията; Мадан - 4 площадки с 6971 м² за изграждане на семеен хотел, малка ВЕЦ и жилищно строителство; Неделино - 2 площадки с 1851 м² за изграждане на цех за осветителни тела и шивашки цех; Чепеларе - 2 площадки с 6029 м² за изграждане на бензиностанция - газ станции и мотел; Баните - 1 площадка с 4486 м² за водохващане с малка ВЕЦ; Златоград - 1 с 301 м² за дърводелски цех.

В резултат на извършените проверки през годината, за допуснато замърсяване на земи и почви са съставени 5 акта, които са предимно за замърсяване с промишлени, битови и строителни отпадъци в общините – Смолян - 3, Чепеларе – 1 и Златоград-1.

Нарушени терени

През 2002 год. няма нарушени допълнително площи към общо нарушените терени на територията на РИОСВ – Смолян, а така също няма рекултивирани такива.

1.4. Защитени територии и биоразнообразие

Защитени територии

В изпълнение на одобрения план за дейности в защитените територии беше опреснена и съгъстена маркировката по границите на резерватите и поддържаните резервати – изключителна държавна собственост. С цел да се улесни преминаването на хора през тях, като същевременно максимално се запазят естествените местообитания и популации на защитените видове в резерватите "Шабаница" и "Момчиловски дол" бяха маркирани туристически пътеки.

През пролетта от ученици и служители на Министерство на вътрешните работи /МВР/ беше възстановена оградата на поддържан резерват "Амзово" в землището на Смолян, като първа стъпка към осъществяване на основната му цел - възстановяване на находището на

блатен плаун, като до утвърждаване на план за управление, в него се разрешават единствено дейности по възстановяване на популацията на защитеното растение. В момента резервата заема части от земеделски имоти с кадастрални номера - № 234020 и № 234005, с обща площ по заповед - 3 дка, от която 1650 кв.м. блато, 200 кв.м. ливади, 1150 кв.м. гора и храсти. При създаването си, резервата е бил ограден с ограда от бетонови колове и бодлива тел, част от които са били откраднати или пречупени през годините. Новата ограда минава точно по линията на старата. До този момент тя се е считала за граница на защитената територия.

През месец август за да се уточни действителната площ на резервата, беше направено замерване от лицензирана фирма със следния резултат :

Резерват "Амзово"	Определена площ по заповед	Действително положение
1. Гора	1,150 дка	2,371 дка
2. Ливади	0,200 дка	0,615 дка
3. Блато	1,650 дка	1,956 дка
Обща площ	3,000 дка	4,942 дка

Инспекцията направи предложение във връзка с член 41, точка 2 от Закона за защитените територии, да се увеличи площта на Поддържан резерват "Амзово" със 1,942 дка и се запази сегашното му положение, имайки в предвид следното :

1. Основната задача е да се запази и съхрани блатото, което е главна предпоставка за възстановяване популацията на блатния плаун.

2. Двете ивици ливади, намиращи се от долната и лявата страна на резервата /гледан отдолу нагоре/, поради орографските особености на терена, играят ролята на естествен буфер спрямо околните имоти и предпазват блатото от внасяне на изкуствени торове, пръскане с отровни препарати и др. агрозащитни дейности.

3. Широколистната гора, ограничаваща блатото от дясно и от горе е основен фактор за неговото образуване и поддържане на естествения воден приток, особено през настъпилите засушавания през последните години.

Организира се ликвидирането на стари сметища около Природната забележителност "Чудните мостове". То се извърши през лятната ваканция с помощта на ученици, които събраха изхвърлените битови отпадъци в чували, депонирани след това на депото в Чепеларе

По искане на жители на Смолян МОСВ съгласува монтирането на железен кръст в Природната забележителност "Невястата".

През 2002 год. по предложение на инициативен комитет от жители на Девин беше обявена нова защитена територия – Защитена местност "Поречието на река Девинска". Местността се намира западно от Девин на около 1 километър от мястото, на което реката влиза в града. До нея води асфалтов път, който достига до басейновия комплекс с минерална вода в м. Струилица, оттам продължава като макадамова настилка, която след около 800 м. преминава в пътека, следваща поречието на реката до м. Лъката.

Мотивите за обявяване на тази защитена местност са следните:

1. Районът представлява живописно ждрело с характерен ландшафт и интересни скални форми и образувания. Реката е изваяла множество красиви вировете и меандри, достигащи дълбочина от 2 – 3 метра. На десния бряг на реката, гледайки срещу течението, в горскостопански отдел 109, буква "д" се намира все още неизследвана пещера, водеща в дълбочина на скалния масив. Малко по-нагоре по левия бряг се наблюдават пръските вода, образувани от водопад с височина около 30 – 40 метра, отличаващ се с особена красота.

2. Районът се отличава с изключително растително многообразие. Тук всяка година се провеждат практически занимания с ученици и студенти. Наблюдават се находища на редица защитени, ендемични и реликтни видове, като родопски силивряк, родопски скален копър, фривалдскиев пчелинок, снежно кокиче, костова тлъстига, румелийска жълтуга, вълнеста камбанка и др. От дървесните и храстови видове се срещат елата, белия и черен бор, обикновен смърч, бук, зимен дъб, планински бряст, шест вида върби /бяла, трошлива, ива, теснолистна, тритичинкова, ракета/, черна елша, леска, обикновен и келяв габър, хвойна,

бреза, шестил, клен, явор, планински ясен, мъждрян, черен бъз, червена калина, сребролистна и дребнолистна липа, птиче грозде, обикновен нокът, елшовиден зърнастец, скално френско грозде, космат зановец, офика, брекия и много други ниски храсти.

3. Местността е част от най-добрите естествени местообитания на дивата коза и видрата. През нея минават вървищата на кафявата мечка, благородния елен и дивото прасе и много често след превалявания от дъжд или сняг се виждат техни следи. По високите скали гнезди скалния орел. Често при разходка човек може да подплаши и лещарка. От водните обитатели се наблюдават балканската пъстърва и речния рак.

4. В местността “Калето” се намират развалините на стара българска крепост, ползвана от VI до XIII век, а в местността “Лъката” е локализирано средновековно селище. Районът е част от историята на гр. Девин, като и двата обекта са със статут на паметници с местно значение и са под закрилата на Закона за паметниците на културата и музеите.

5. В непосредствена близост е Природната забележителност “Струилски дол”, представляваща водопад с височина на пада 3 метра, заемаща площ от 0,2 ха. Обявена със Заповед № 3796 / 11.10.1965 год.

6. Съществува находище на минерална вода “Девин” - изключителна публична държавна собственост, с учредена санитарно-охранителна зона около водоземните съоръжения, съгласно Заповед № РД - 1018 / 28.12.2001 год. на МОСВ.

7. В този район е изградена и екопътеката “Струилица – Калето – Лъката – Девин”, която включва архитектурни елементи за отдих, места за палене на огън, информационни и указателни табели, висящи мостове и пътеки. Непосредствено преди екопътеката са разположени откритите плувни басейни “Струилица” и районът е единствената зона за отдих на жителите и гостите на гр. Девин поради своята близост и невъзможността да се използва за къпане и къмпинг реката под града, поради липсата на пречиствателна станция, която да пречиства битовите отпадни води, изливащи се в реката.

Като обобщение на гореказаното, основните цели на обявяването на Защитената местност са следните:

1. Опазване и поддържане на естествените местообитания и месторастения на споменатите редки и защитени животни и растения.

2. Запазване на забележителните и интересни скални форми и образувания.

3. Предоставяне на възможност за научни изследвания, образователна дейност и екологичен мониторинг.

4. Използване на възможностите и потенциала за устойчив туризъм и духовно обогатяване.

5. Съхраняване на характерния ландшафт, резултат на хармонично съжителство на човека и природата.

И през тази година Федерация на природозащитни сдружения /ФПС/ “Зелени балкани” продължава да работи по събиране и систематизиране на данните, необходими за съставянето на документацията по обявяването на Природен парк “Западни Родопи” и популяризиране на идеята. Предложението за създаване на Природен парк /ПП/ е внесено в МОСВ през месец март 2001 год. Министерството от своя страна възлага изготвянето на необходимата информация на ФПС по смисъла на член 36, алинея 4 от Закона за защитените територии.

Според предложението в границите на Природния парк изцяло или частично ще попаднат землищата на 25 общини. Площта му ще бъде около 8160 квадратни километра, от които 70 % гори, 25 % пасища и ливади, 3,5 % обработваеми земи и 1,5 % селищни образувания.

Биологично разнообразие

През 2002 год. в инспекцията са регистрирани 7 фирми, осъществяващи дейност по изкупуване и преработка на лечебни растения, билки, диворастящи плодове и охлюви. Две от регистрираните фирми са с предмет на дейност само изкупуване на билки, четири – само

изкупуване на охлюви, а една е с комплексна дейност. За територията ни бе одобрена квота за изкупуване на лечебни растения под ограничителен режим за един вид – лечебна иглика. Квотата се разпредели от комисия между три фирми.

В региона са изкупени общо: лечебна иглика – 350 кг., корени от коприва – 100 кг., цвят от липа 100 кг., листа от бреза – 800 кг., плодове от шипка – 2620 кг., хвойна – 1300 кг., къпина – 90000 кг., боровинка – 7000 кг., бъз – 1400 кг., киселица – 900 кг. и офика – 400 кг.

Само една фирма е изкупила охлюви през разрешения период – общо 2000 кг.

Климатичните условия през годината бяха основна предпоставка за изобилието на гъби в региона. В сравнение с миналата година бяха изкупени близо 4 пъти по-големи количества.

Година	Диворастящи гъби – общо /кг/	Манатарка /кг/	Пачи крак /кг/	Челадинка /кг/	Рижика /кг/	Смръчкула /кг/	Други /кг/
2001	474892	363002	33150	19600	22000	1800	35340
2002	1776305	1016122	251251	274256	74900	13790	116586

За съжаление и през тази година при направените проверки се установи, че на всички пунктове се изкупуват гъби с мицел и част от почвата.

Във връзка със съхраняване и опазване на находищата и популациите на пирински чай (*Sideritis scardica*) в районите на държавните лесничейства /ДЛ/ в с. Мугла и с. Триград, през миналата 2001 год., в изпълнение на Заповед № РД – 491 / 13.07.2001 год. на МОСВ, със която се разреши събирането на семена от естествените находища на лечебното растение в споменатите райони, с цел създаване на генетичен фонд, от който да се произведе разсад и организира подпомагане на възстановяването на популациите на “мурсалския чай”, служителите на ДЛ Мугла и ДЛ Триград, въпреки известни трудности, успяха да организират охраната на находищата до узряване на семената и след това с помощ от местното население се извърши и събирането им. В началото на 2002 год. в РИОСВ - Смолян бяха предадени общо от двете лесничейства 43.84 грама. На 05.03.2002 год. тези семена бяха предоставени със договор на г-н Здравко Митков Лоховски в с. Триград, който от много години се занимава с култивирано отглеждане на билката. Чрез този договор г-н Лоховски се задължи да създаде разсадник за производство на разсад, една част от който да се внесе в естествените находища за увеличаване на тяхната плътност и големина, а друга част да се раздаде на местните жители, желаещи да се занимават с възпроизводство на чая в изкуствени условия. При проверка от наша страна през месец юни, беше констатирано, че семената са разсадени върху две площи. Първата площ се намира в с. Триград с цел създаване на разсад. Големината ѝ е около 50 кв.м. Тя е посята в края на април, като около 80 % от семената са покълнали и получения разсад е пикиран. Втората площ се намира в м. Мерично корито, близо до едно от естествените находища. Големината ѝ е около 2 дка. Заградена е с ограда от ритловици. Семената са посети около 15 май, по 7-8 броя в площадки с големина 20/20 см., подредени шахматно в схема 1/1 м. В момента на проверката се наблюдаваха единични кълнове.

Бяха проверени и плантациите на други граждани от селища около Триград, за които информация събрахме през миналата година. Повечето от тях са убедени в добрите перспективи на култивираното отглеждане на това растение и за това постепенно увеличават площите на чаените градини за сметка на картофените насаждения.

Министерството удължи срока за отмяна на забраната за брането на пирински чай и през 2002 год. се събраха общо 64.79 грама за създаване на нови плантации.

Приемането на Закона за биологичното разнообразие /ЗБР/ - /ДВ бр.77 от 2002 год./ и изменението на Закона за лова и опазване на дивеча /ЗЛОД/ /ДВ бр.79 от 2002 год./, постави статуса на вида кафява мечка /*Ursus arctos*/ в нова светлина. Съгласно чл.37 и чл.38 от ЗБР, той попада в приложение № 3 на същия закон и за него се забраняват всички форми на умишлено улавяне или убиване на екземпляри, с каквито и да е уреди, средства и методи,

като същевременно е изваден от списъка с бозайници – обект на лов на приложението към чл. 5 от ЗЛОД. Изключенията са регламентирани в чл. 48, ал. 2, т. 2 от ЗБР за отделни екземпляри нанасящи сериозни вреди на селскостопански култури и добитък т.е. за така наречените мечки-стръвници. Те създават инциденти почти през цялата година, като се осмеляват да нападат дори стада в оборите, нанасяйки големи щети и така създават негативно отношение на местното население към вида. Стръвниците по правило са силни и самоуверени животни, които имат голям район на обитание. Те често преминават от територията на едно лесничейство в друго, дори и на две и повече регионални управления по горите. Ето защо е необходимо точно да се идентифицира мечката-стръвница и при разрешаване на острел да не се допусне убиването на друг екземпляр. Това е много трудно поради големият район на действие и различния, понякога доста дълъг период от време между две нападения. Водеща при унищожаването на такива хищници трябва да бъде бързината на решаване на проблема, а не печалбата. За да се избегнат грешки, единствения метод на лов е чрез издебване или причакване до убито от мечката животно. Този метод практически е трудно приложим и изисква големи усилия и лишения от страна на ловците. Това е причината, поради която в 99 % от случаите, при които “стръвницата” се отстрелва от чуждестранни ловци по линията на международния ловен туризъм не е стръвница.. По такъв начин щетите, за които ще плаща МОСВ, ще се увеличават, а хората ще прибегват до самоинициативи, както за съжаление се констатира от служители на Държавно лесничейство Михалково. В с.Чуреково, те откриха хваната в примка, удушена възрастна женска мечка. Браконьерството с примки и капани е забранено, но за съжаление трудностите по доказване на извършителя в съда са основната причина за неразрешаване на проблема.

През тази година са регистрирани общо 10 нападения върху домашни животни от мечка. Унищожени са 48 овце, 7 кози, 1 теле и 1 крава, като загубите са на обща стойност около 7000 лв. Даде се разрешение за отстрел на две стръвници, нападащи стадата около селата Дряново, Нареченски бани, Хвойна, Загражден, Две тополи, Рибен дол и Тухлата. Едната от тях беше отстреляна в района на Държавно дивечово стопанство /ДДС/ “Кормисош”.

И през тази година продължи сътрудничеството между РИОСВ и Центъра за рехабилитация и размножаване на редки видове, Стара Загора. На 09.10.2002 г. служител на инспекцията предаде за лечение в Центъра един екземпляр от вида Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), семейство Ястребови. Ранената в крилото от браконьер птица бе намерена месец преди това от жител на с. Рибен дол, община Баните. След положените от него грижи, тя се намираше в сравнително добро здравословно състояние, но все още не можеше да лети. След възстановяване в Центъра за рехабилитация и размножаване на редки видове, Стара Загора, този индивид ще бъде върнат обратно в природата или ще вземе участие в програма за размножаване.

Общо състояние на горския фонд и проведените мероприятия, свързани със защитата и охраната на горите

През цялата 2002 год. са извършени 4183 проверки по охраната на горите, дивеча и рибата в Държавно лесничейство /ДЛ/, с 1612 участници, при което са проверени 14223 превозни средства, 812 дъскорезници, 1865 ловци и 3452 риболовци.

Съставени са 339 акта по Закона за горите, 22 акта по Закона за лова и опазване на дивеча, 17 акта по Закона за рибарство и аквакултури и 2 акта по Закона за административните нарушения и наказания.

През отчетния период не са допуснати пожари в защитени територии. Пожарите в горски фонд /ГФ/ са 27 с обща опожарена площ 123,3 дка. По причини те се разпределят както следва:

1. Неспазване правилата за противопожарна безопасност - 15 бр. 49,2 дка

2. Гръмотевици	-	3 бр.	3,6 дка
3. Неизвестни причини	-	6 бр.	50,0 дка
4. Ел.проводи – високо напрежение	-		няма
5. Умишлени подпалвания	-	2 бр.	10,5 дка
6. Други – сметище	-	1 бр.	10,0 дка

Всички възникнали пожари са низови и е обгоряла мъртвата почвена покривка. Бързата намеса на служителите по горите при гасенето и честите и обилни валежи през годината са основните причини за намаляне на опожарените площи в сравнение с предходната 2001 год. с обща опожарена площ от 559,6 дка.

Проведените залесителни мероприятия по дейности са следните:

1. Залесяване	-	1048 дка
2. Попълване на култури	-	395 дка
3. Отглеждане на култури	-	3618 дка
4. Подпомагане естественото залесяване	-	165 дка

Здравословното състояние на горите на територията на Районно управление на горите /РУГ/ - Смолян е добро. Събраната суха и паднала дървесина за региона е около 69000 м³. От проведените лесопатологични обследвания на горите за нападение от вредители и болести и през 2002 год. като основен вредител се явява боровата процессионка, като най-голяма площ е нападната в ДЛ Златоград.

През 2002 год. са проведени следните лесозащитни мероприятия:

1. Авиохимична борба срещу боровата процессионка:	11200 дка
2. Наземна химична борба:	1429 дка
3. Механична борба:	14816 дка

За сравнение през 2001 год. е проведена авиохимична борба само върху 4500 дка. Борбата с боровата процессионка е затруднена, тъй като в някои силно нападнати райони механичната борба е неефективна, а наличието на електропроводи прави невъзможно използването на вертолетите за пръскане.

Преброяването на дивеча в Ловностопанските райони – държавни и предоставени на ловните сдружения се извърши по методите на таксацията и чрез постоянни наблюдения по хранилища, водопойни зони и просеки. Анализата спрямо 2001 год. показва намаляване на запасите на почти всички видове: благороден елен - /-26/; дива коза - /-8/; сърна - /-140/; дива свиня - /-27/; муфлон - /+21/.

№ по ред	Вид дивеч	Резултат от пролетното таксиране /бр./	План за ползване през годината /бр./	Реализирано ползване през годината /бр./
1.	Благороден елен	936	17	8
2.	Елен лопатар	75		
3.	Сърна	3983	87	25
4.	Дива свиня	1949	907	221
5.	Дива коза	605		16
6.	Глухар	823		5
7.	Муфлон	489	19	3
8.	Кафява мечка	222		1
9.	Див заек	9789		291
10.	Фазан	78		
11.	Яребица	1862		
12.	Кеклик	1154		
13.	Вълк	141		6
14.	Лисица	2258		45
15.	Скитащи кучета	1114		143
16.	Белка			3
17.	Дива котка			7

Вероятно числеността на вълци, мечки, лисици, която пряко влияе на миграцията и

приплодите при дивеча е причина за част от намаляващите дивечови запаси.

През последните 4 години не са констатирани щети на дивеча, предизвикани от болести.

1.5. Лабораторен комплекс

През 2002 год. бе извършен вътрешен одит на Лабораторен комплекс - Орган за контрол при РИОСВ – Смолян съгласно процедурите за провеждане на вътрешни одити на системата по качество. В изпълнение на програмата за вътрешните одити те се провеждат по всички елементи на Наръчника по качество /НК/. При провеждането на вътрешния одит взеха участие специалисти от Акредитираната лаборатория към РИОСВ – Стара Загора. Откритите несъответствия са коригирани своевременно и са направени съответните промени в Наръчника по качество. От Изпълнителна агенция “Българска служба за акредитация” – София бе проведен надзор на място. Установените незначителни несъответствия по време на проверката бяха отстранени и с Писмо № 153/28.01.2003 год. - действието на Сертификат № 17 ОКА/30.10.2001 год. продължава с валидност до 31.10.2004 год.

2. Фактори на въздействие

2.1. Отпадъци

Битови отпадъци

Общото количество на образуваните битови отпадъци на територията на РИОСВ – Смолян за 2002 г. е 58829 тона. Това количество е изчислено, на база информационни карти – отчети за битови отпадъци, които са подадени от общините и засягат 11 депа за битови отпадъци.

№ по ред	Общини	Населени места брой		Образувани битови отпадъци тона 2002 г.	Обхванати в организирано сметосъбиране брой жители 2002 г.	% спрямо общото население 2002
		общо	в организирано сметосъбиране			
1.	Лъки	13	9	2607	3976	96.7
2.	Доспат	8	4	3700	8000	70.0
3.	Рудозем	23	14	1042	10999	95.6
4.	Смолян	86	23	14998	43515	91.5
5.	Борино	5	2	950	3405	69.0
6.	Баните	19	5	660	4040	82.0
7.	Златоград	10	8	4500	15556	98.1
8.	Девин	16	3	5100	7876	57.2
9.	Чепеларе	14	10	19000	9270	92.8
10.	Мадан	42	8	3822	10370	80.4
11.	Неделино	15	1	2450	5000	60.0
	Общо :	251	87	58829	122007	91.2

През 2002 год. започна изграждане на депо в с. Барутин на община Доспат финансирано по линия на ФАР, което ще бъде пуснато в експлоатация през 2003 год. Предвидено е по проект депото да обслужва община Доспат, с население около 11000 жители. Обема на депото е 231000м³ не уплътнени отпадъци и срок на експлоатация - 21 год.

По последни данни в населените места на общините, съществуват 185 нерегламентирани депа с отпадъци, които поэтапно съгласно приетите програми трябва да

бъдат закрити, почистени и рекултивирани. Условие за това е доставката на допълнителни съдове и сметосъбирачен транспорт, което обаче не всяка община може да изпълни. Това особено се отнася за общините Баните, Неделино и Лъки разполагащи с по - 1 ГАЗ 53 и недостатъчен брой контейнери. Наложителна е подмяна на 4 кубиковите контейнери и доставка на достатъчен брой съвременни съдове и сметосъбираща техника в общините Неделино, Баните, Лъки, Борино и Доспат, които не разполагат с необходимите средства, поради което, горното е трудно осъществимо. Общините Баните и Неделино кандидатстваха пред Национален фонд за опазва не на околната среда /НФООС/ за отпускане на кредит за покупка на съдове и машини за събиране на отпадъците. Кредитите бяха одобрени от МОСВ, но липсата на имущество, което да се заложи като ипотeka от страна на общините не позволи да бъдат отпуснати необходимите суми.

Пътища и крайпътни обекти

Наблюденията ни от началото на 2002 год. показаха, че има отстъпление от постигнатото до 2001 год. за събиране в торби на отпадъци от крайпътните отбивки, тяхното извозване до най-близките контейнери на населените места, както и събиране на множеството изхвърлени опаковки от бутилки и полиетилен по цялото протежение на банкетите и сервитутните ивици на пътищата. Освен срещите, които бяха проведени с ръководството на Областно пътно управление и фирмите, спечелили конкурс за поддръжка на пътищата, беше внесена информация в Областната управа за поддръжане чистотата на пътищата с проект за Решение, с което поддържащите фирми се задължиха да представят в Областна администрация - Смолян план за организацията по поддръжане чистотата на пътищата и крайпътните обекти, който да стане неразделна част от договора с Областно пътно управление и на 6 месеца да се представя в Администрацията информация, отразяваща работата по поддръжане чистотата на пътищата и прилежащите отбивки и сервитутни ивици.

Конкурси и проекти по почистване на площи замърсени с отпадъци

През годината продължи разработването на проекти от страна на общините, кметства училища и неправителствени организации, като форма за търсене на финансиране чрез Кампаниите "За чиста околна среда". От представените през пролетната и есенна сесия на 2002 год. общо 10 проекта бяха одобрени 5, както следва:

№	Община Училище Непр.организация	Проект	год.започване год.завършване	Отпуснати средства лева	изразходвани средства към 21.12.2002 г. лв.
1.	Община Баните	Почистване на терени замърсени с БО и озеленяване по коритото на р.Малка Арда	2002	10000	9827.15
2.	Община Мадан	Почистване и озеленяване на терени замърсени с БО и междублокови пространства	2002	10000	9760
3.	Община Лъки	Почистване и озеленяване на терени замърсени с БО и междублокови пространства	2002	10000	8946
4	Община Златоград ОУ "Васил Левски"	Най-икономичен проект за почистване	2002	2000	2000
5.	Община Борино ОУ "Отец Паисий"	Почистване на битови отпадъци и озеленяване	2002	2000	1835.5
	О Б Щ О :			34000	32368.65

Строителни отпадъци

В общините през 2002 год. са образувани общо 4984 тона строителни отпадъци, които са депонирани на депата за твърди битови отпадъци /ТБО/ и са използвани за запръстяване на битовите отпадъци.

Производствени и опасни отпадъци

За 2002 год. от предприятия и фирми са получени общо 54 отчетни карти, с 4 по-малко спрямо 2001 год. дължащо се на преустановяване работа на фирма “Нефертити” СД гр.Смолян и ЕТ “Арфис-Ахмед Алиман” с. Борино, както и не представяне на картите от “Златоград-Автотранспорт” АД, Рудник “Флуорит” с.Михалково , “БКС” ООД - Смолян и “Персенк” АД с. Хвойна.

Представените по общини карти са както следва: Смолян – 17, Рудозем – 9, Чепеларе – 7, Доспат – 5, Борино – 4, Златоград – 4, Мадан – 3, Девин – 1, Баните – 3 и Лъки - 1.

Общо образуваните производствени отпадъци по общини са 6038 т., в повече спрямо 2001 год. с 2315 тона. Завишеното количество образувани производствени отпадъци се дължи на отчетените количества дървесни отпадъци, оползотворени от фирма “Топливо” ЕООД - Смолян от които са произведени 626 тона дървесни брикети за огрев.

От общо образуваните отпадъци са оползотворени 5025 тона, от които преобладават дървесните отпадъци използвани в котелните инсталации на “Водопад-91” Чепеларе, ”Родопилес” АД Девин, “Индустириал бор” Доспат общо 1861 тона, както и 2154 тона преработени от “Топливо” ЕООД в дървесни брикети, метални отпадъци изкупени и предадени за вторична преработка - 571 тона, медни отпадъци - 113 тона, синтетичен каучук - 110 тона вторично преработен в “Хевея ким” АД Мадан, трикотажни изрезки - 105 тона, хартия - 74 тона и поливинил хлорид /PVC/ - 37 тона.

Около 1000 тона от образуваните и отчетени отпадъци са депонирани на депата за ТБО в съответните общини.

Все още не са обхванати изцяло количествата на образуваните дървесни отпадъци в района на общините Девин, Борино и най-вече Доспат, където действат над 40 дървопреработващи цехове, които съгласно чл.12 от Закона за отпадъците не следва да имат разрешително за дейност с отпадъци, но те реално образуват значителни количества, които натрупват в района на обекта си или на депата за ТБО. Наличието им в големи количества е предпоставка за възникването на пожари. Проблема от големи натрупвания на трици, изрезки и крайчени парчета е най-голям за община Борино, където са съсредоточени основните преработващи фирми, както и индустриалната зона на Доспат и районът на бившия на рудник “Изгрев” на с. Барутин.

За 2002 год. от 14 фирми са постъпили 29 карти Отчет за опасни отпадъци и 31 карти Декларации за очакваните количества опасни отпадъци, които ще се образуват през 2003 год. По общини разпределението им е както следва:

№ по ред	Общини	Общ брой постъпили карти	Информационни карти отчет за 2002 г	Карти Декларации за 2003 г.	Образувани опасни отпадъци
1.	Смолян	29	13	16	367.5 т + 372 м ³
2.	Мадан	11	6	5	65.6 т
3.	Рудозем	8	4	4	226863т
4.	Златоград	4	2	2	-
5.	Чепеларе	-	-	-	-
6.	Неделино	2	1	1	1.3 т
7.	Баните	-	-	-	-
8.	Девин	4	2	2	-
9.	Лъки	2	1	1	204037 т
	Общо	60	29	31	431334.4 т + 372 м ³

Няма промяна в структурата на образуваните през 2002 год. спрямо 2001 год. опасни отпадъци. Преобладават количествата на “хвостовият” пясък образуван в резултат на минно добивната промишленост, който е общо 430900 тона, депонирани от “Горубсо – РОФ” АД - Рудозем и “Горубсо – Лъки” АД - Лъки.

Не е постъпила информационна карта за образуваните опасни отпадъци през 2002 год. от “Горубсо– Златоград” в ликвидация, тъй като през годината дружеството не е работило. Останалите количества опасни отпадъци представляват основно утайки от галванични производства, от закаляване на метали, киселинни и алкални разтвори и от маслено-водна сепарация възлизаци на около – 273.3 т и 372 м³.

Продължава да съществува проблемът с образуваните болнични отпадъци, които за годината са 51.5 тона. Поради липсата на инсталации за унищожаването им, те продължават да се извозват и депонират на депата за ТБО.

Въпреки извършената актуализация на общинските програми през годината не се предприеха реални мерки от тяхна страна във връзка с прилагане на Наредбите за отработените масла и отпадъчни нефтопродукти, батерии и акумулатори, луминесцентни лампи и други лампи съдържащи живак.

Всяка община през 2002 год. трябваше да определи и информира обществеността за местата за смяна на отработените моторни масла, в т.ч. да определи сервизите и бензиностанции извършващи смяната на маслата, да определи местата и постави специално обозначени съдове за събиране на батерии и акумулатори, както и да организира прилагането на система за разделно събиране на излезлите от употреба луминесцентни лампи и други лампи съдържащи живак, както и да определи пунктовете за разкомплектоване на старите автомобили. Като изключим община Смолян, която частично е решила въпроса и то само за Смолян с възлагане на фирма ЕТ “Телекс-Христо Кондилов” да организира площадка за разкомплектоване на стари автомобили, както и изкупуване на излезли от употреба стари акумулатори от фирма “НОРД” ООД, нито една от останалите общини не направи стъпки в тази посока.

Издадените до момента от инспекцията разрешителни за дейности с отпадъци, които до 2002 год. са 46, а само за 2002 год. са издадени 15 от които 10 за дейности с производствени и 5 за дейности с опасни отпадъци. В основната си част издадените разрешителни обхващат дейностите по събиране, временно съхранение и транспортиране на производствени отпадъци – дървесни отпадъци общо 20, текстилни отпадъци – 6, за осъществяване на дейност по изкупуване на отпадъци от черни и цветни метали – 3, за подмяна на отработени масла – 3, за оползотворяване на отработени масла – 1 и за разкомплектоване на стари автомобили – 1.

Община Смолян		
1.	“Слънце” Е АД гр.Смолян –ПО	№11-ДО-015-1
2.	“Гамакабел” АД гр.Смолян – ПО	№11-ДО-15-01
3.	“Електромеханични елементи” АД гр.Смолян-ОО	№11-ДО-38-00
4.	“Карлък –97” ООД гр.Смолян – ПО	№11-ДО-37-00
5.	“БКС” ООД гр.Смолян –ОО	№11-ДО-40-00
6.	“Виастройинжинеринг” ООД гр.Смолян –ОО	№11-ДО-47-00
7.	“В и К” ЕООД гр.Смолян – ОО	№11-ДО-50-00
8.	“Топливо”ЕООД гр.Смолян –ПО	№11-ДО-55-00
9.	“ЗММ-Смолян” АД гр.Смолян – ОО	№11-ДО-52-00
10.	“МаджирТрейдинг” ЕООД гр.Смолян – ПО	№11-ДО-64-00
11.	“НОРД” ООД гр.Смолян – ПО	№11-ДО-24-01
12.	“НОРД” ООД гр.Смолян – ОО акумулатори	№11-ДО-25-01
13.	“Пампорово” АД гр.Смолян – ОО	№11-ДО-29-00
14.	“РОСТЕР” СД гр.Смолян –ПО	№11-ДО-45-00
15.	Д-во”ВОИНТЕХ-ПАРИС” гр.Смолян –ПО	№11-ДО-56-00
16.	ЕТ “ЕЛА-Емил Хаджиев” гр.Смолян –ПО	№11-ДО-57-00
17.	“Мазком”ООД гр.Смолян –ПО	№11-ДО-56-01
18.	ЕТ “Иван Бялков-90” гр.Смолян –П и ОО масла	№11-ДО-62-00

19.	ЕТ “СИМИФС-Фидан Дрингов” гр.Смолян-ОО масла	№11-ДО-60-00
20.	ЕТ “Телекс-Христо Кондилев” гр.Смолян П и ОО разкомплектовка на стари автомобили	№11-ДО-51-00
21.	ЕТ “Тодор Искилиев” гр.Смолян –ОО масла	№11-ДО-63-00
22.	ЕТ “Емил Узунски” с.Виево – ПО	№11-ДО-36-00
23.	ЕТ “Елка Канева” с.Момчиловци –ПО	№11-ДО-49-00
24.	СД “Нефертити” с.Виево – ПО	№11-ДО-28-00
25.	“ЕЛИЦА” АД с.Момчиловци –ПО	№11-ДО-08-01
Община Девин		
1.	“Лесинвест” АД гр.Девин – ПО	№11-ДО-44-000
2.	“Родопи лес” АД гр.Девин – ПО	№11-ДО-43-00
3.	ЕТ “НОНА-39” с.Триград – ПО	№11-ДО-42-00
Община Чепеларе		
1.	“Персенк” АД гр.Чепеларе –ПО	№11-ДО-54-00
2.	“Пампорово-ски” ООД гр.Чепеларе –ПО	№11-ДО-57-01
3.	ГПК “Каракус” с.Проглед – ПО	№11-ДО-58-00
4.	Д-во “Бобово-Дуневско”с.Проглед –ПО	№11-ДО-59-00
5.	ЕТ “Тоники-Мариана Беловодска” гр.Чепеларе –ПО	№11-ДО-20-01
Община Доспат		
1.	“Доспатлес” гр.Доспат –ПО	№11-ДО-54-00
2.	“НИТЕКС” АД гр.Доспат –ПО	№11-ДО-57-01
3.	“Индустриал-бор” гр.Доспат – ПО	№11-ДО-58-00
Община Борино		
1.	ЕТ “Али Велиев-САЯ” с.Борино –ПО	№11-ДО-35-00
2.	СД “ЮМИС-90 ИВАНОВИ С-ИЕ”с.Буйново-ПО	№11-ДО-34-00
3.	ЕТ “Кемал Алиев-63” с.Борино –ПО	№11-ДО-33-00
4.	ЕТ “Мустафа Бонгуев-Юмер Бонгуев” с.Борино –ПО	№11-ДО-32-00
5.	ЕТ “Дрейзи-Осман Небиев” с.Борино –ПО	№11-ДО-31-000
Община Мадан		
1.	“Хевея-Ким” АД гр.Мадан с.Средногорци П и ОО изкупуване на масла	№11-ДО-05-02
2.	ЕТ “Мюмюн Пашов” гр.Мадан с.Средногорци ПО	№11-ДО-48-00
Община Неделино		
1.	ЕТ “Здравко Узунов” –ОО	№11-ДО-30-00
Община Рудозем		
1.	“РЕБЕЛЛ -БЮТИ” АД /РУБЕЛЛА”АД/ гр.Рудозем –ПО	№11-ДО-03-01
Община Баните		
1	“Стамбули (България) ЕООД с.Баните – ПО	№11-ДО-21-01

2.2. Шум

Шумът се измерва през тримесечие, като пунктовете са локализиращи в общинските центрове на региона. Един от основните източници на шум е транспортът по големите пътни артерии и силно натоварените кръстовища в по-големите населени места. Епизодични измервания се извършват при жалба от граждани. Инспекцията е оборудвана със съвременен дигитален уред за измерване на фонов и импулсен шум.

2.3. Радиология

Изпълнителната агенция по околна среда и лабораторията по радиологичен контрол към РИОСВ – Пловдив осъществяват наблюдения на радиологичното състояние на околната среда на територията, контролирана от РИОСВ – Смолян по утвърдена мрежа от пунктове и периодичност.

Показателите, по които се извършват непрекъснати и периодични контролни наблюдения са: радиационен гама фон – мощност на дозата в нано Грей/час (nGy/h), специфична активност на естествени и техногенни радионуклиди в почви, дънни утайки и отпадъчни продукти – в Бекерел / килограм (Bq/kg), обща бета – активност на води – в Бекерел / литър (Bq/l) и концентрация на радон в атмосферния въздух – в Бекерел / куб. метър (Bq/m³).

Естественият радиационен гама – фон е конкретна физична характеристика на околната среда, характерна за всеки пункт, област, регион.

Известно е, че естествените радионуклиди: уран, радий, торий и продуктите на техния разпад, радиоактивните нуклиди на калий, рубидий и др. имат широко разпространение в земната кора. Поради своите специфични физикохимични свойства, те имат конкретно присъствие в състава на отделните компоненти на околната среда: литосферата (скали, почви), хидросферата (подземни, грунтови, речни, езерни и морски води), въздуха, флората и фауната.

Ефективната еквивалентна доза на населението, създадена от природни източници на йонизиращо лъчение във всеки конкретен пункт от земната повърхност се дължи основно на:

- концентрацията на радон във въздуха – 54%
- космическата радиация – 16%
- съдържание на калий /К – 40/ в елементите на околната среда – 13%
- други естествени източници на радиация – 17%

В резултат на човешката дейност е налице допълнително обогатяване на елементите на околната среда с естествени и техногенни радионуклиди и пространствено тяхно преразпределение. Този антропогенен източник на радиоактивност обуславя техногенната компонента на радиационния фон.

Наблюденията за състоянието на радиационния гама – фон в региона се осъществяват чрез Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама фон, посредством локалната мониторингова станция “Рожен” и утвърдената мрежа от пунктове за периодичен контрол в региона.

- Радиационното състояние на почви, дънни утайки и отпадни продукти се оценява, посредством извършване на неструктурен гама – спектрометричен анализ на проби от предварително избрани контролни пунктове от територията на региона.

- Радиологичния мониторинг на водите се осъществява чрез мрежа от пунктове и се изразява в контрол на показателите, съгласно Наредба №7/86год. за показатели и норми за определяне качеството на течащи повърхностни води – обща бета радиоактивност (750 m Bq/l), съдържание на общ уран (0,6 mg/l) и съдържание на радий –226 (150 m Bq/l).

Радиационния контрол на руднични води от уранодобива се изразява в контрол на радиологичните показатели, съгласно Наредба №6/2000 год. за емисионните норми за допустимо съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти, а за питейно – битовите води, съгласно Наредба №9/2001год.

Резултатите от измерванията през 2002 год. и тяхната оценка са дадени в Раздел II – по общини.

3. Комплексна фонова станция “Рожен”

На КФС “Рожен” се извършват измервания: за атмосферни имисии /серен и азотен диоксид/, общ прах и оловни аерозоли /Pb/, както и метеорологични данни за атмосферата: температура, влажност /в относителни проценти/, атмосферно налягане /в хекто паскали hPa/ посока и скорост на вятъра /m/s/, количество валежи /mm/ и съдържание на озон, анализ на почви и растителни видове. През 2002 год. извършените определения за имисионен анализ за серни диоксиди са 242 за азотни диоксиди - 251, за оловни аерозоли - 57, а за прах - 251.

През годината на станцията заработи и автоматичен газ-анализатор за серен диоксид.

Честота на пробонабиранията:

1. Серен диоксид – автоматично пробонабиране с даване на информация през един час.
2. Азотен диоксид - ръчно пробонабиране, средноденонощна проба / 24 часа /.
3. Общ прах - средноденонощна проба / 24 часа /.
4. Оловни аерозоли – 5 пъти месечно.
5. Почви – веднъж годишно.
6. Растителни видове – два пъти в годината – начало и край на вегетация.

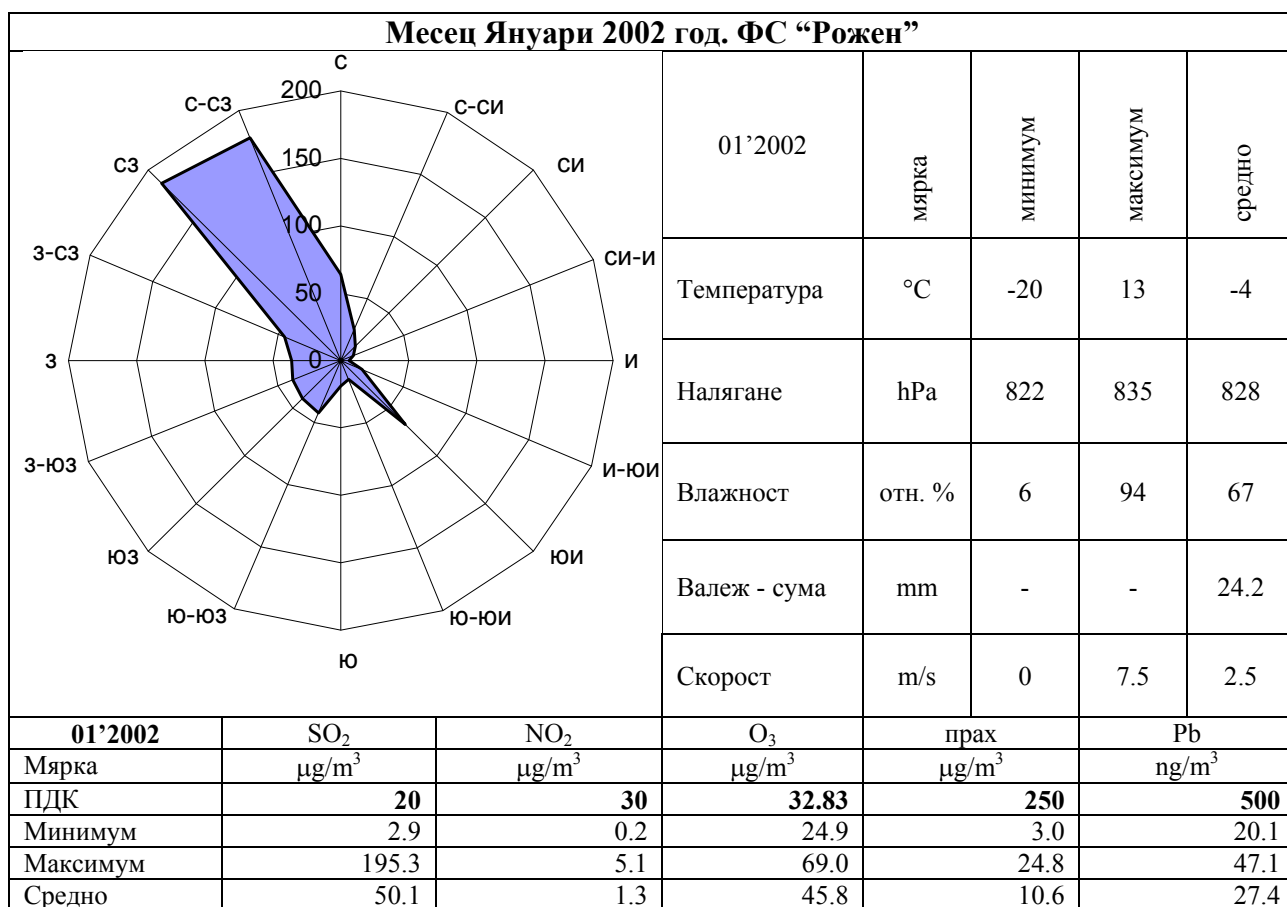
Данните за метеорологичните параметри се записват автоматично на всеки кръгъл час и се изпращат чрез радиостанция в GEMS (Global Environmental Monitoring System) за попълване на международна база данни GIMSD (Global Integrated Monitoring Sites Database).

Най-ниската средно месечна температура през годината е била регистрирана през януари и февруари /-4/, а най-висока – през месец юли /15/. Относителната влажност на въздуха е постоянна и е с малки колебания през цялата година. Скоростта на вятъра е най-висока през месеците януари и декември, а най-ниска през месец юли. Количеството на атмосферните валежи е било най-голямо през януари и декември. Миналата година се характеризира с влажна пролет и лято /месеците април, май, юни и август/, а най –малко количество атмосферни валежи са паднали през м.февруари. Посоката на вятъра е подчертано северозападна –35%, и – 20% ветрове от югоизток.

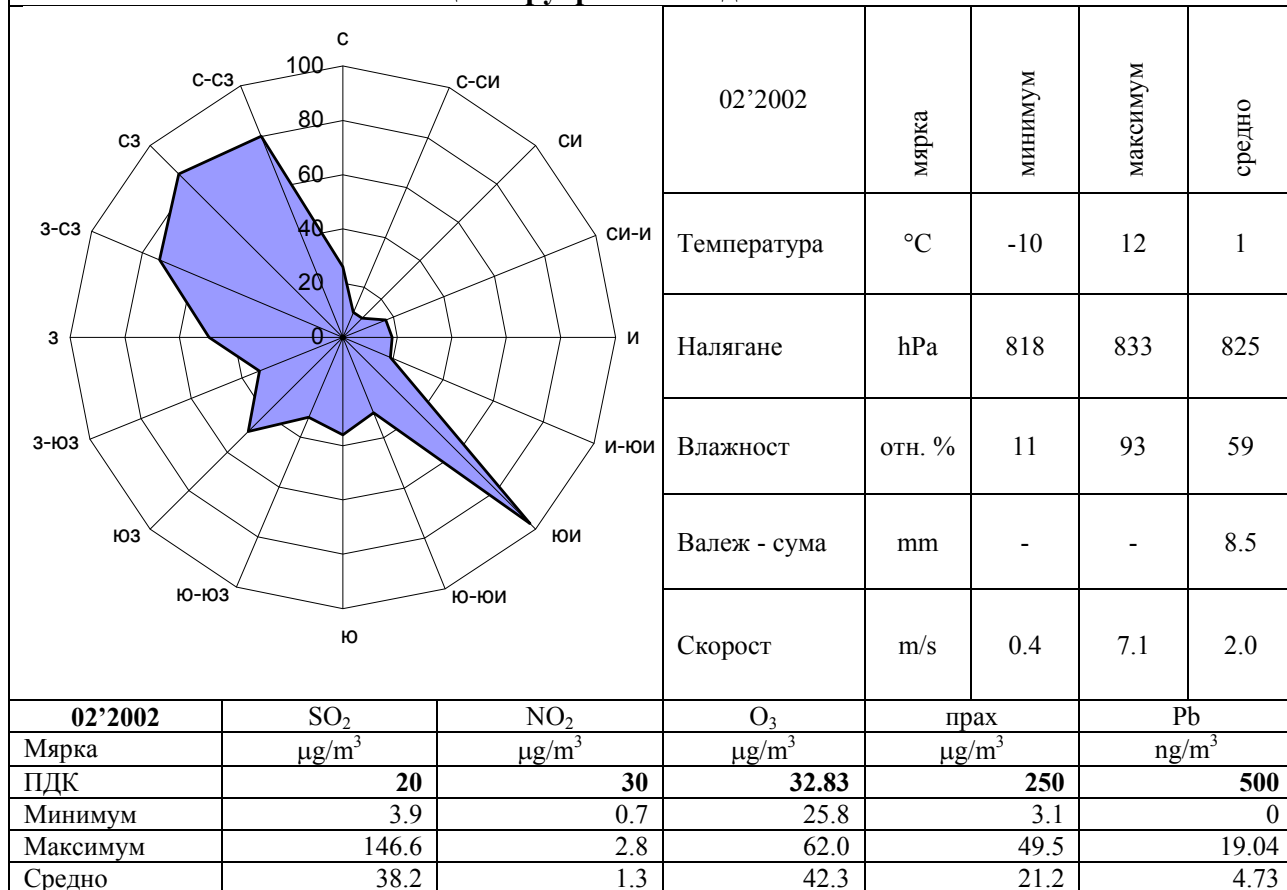
Проследявайки динамиката на концентрациите на замърсяващите веществата, могат да се направят следните изводи:

- максимални концентрации над ПДК за фоново ниво /20µg/m³/ за серен диоксид - SO₂ са измерени през м.януари, февруари и една максимална стойност през м. май, при преобладаваща посока на вятъра през януари – северозапад, през февруари – югоизток, северозапад и през месец май югоизток.

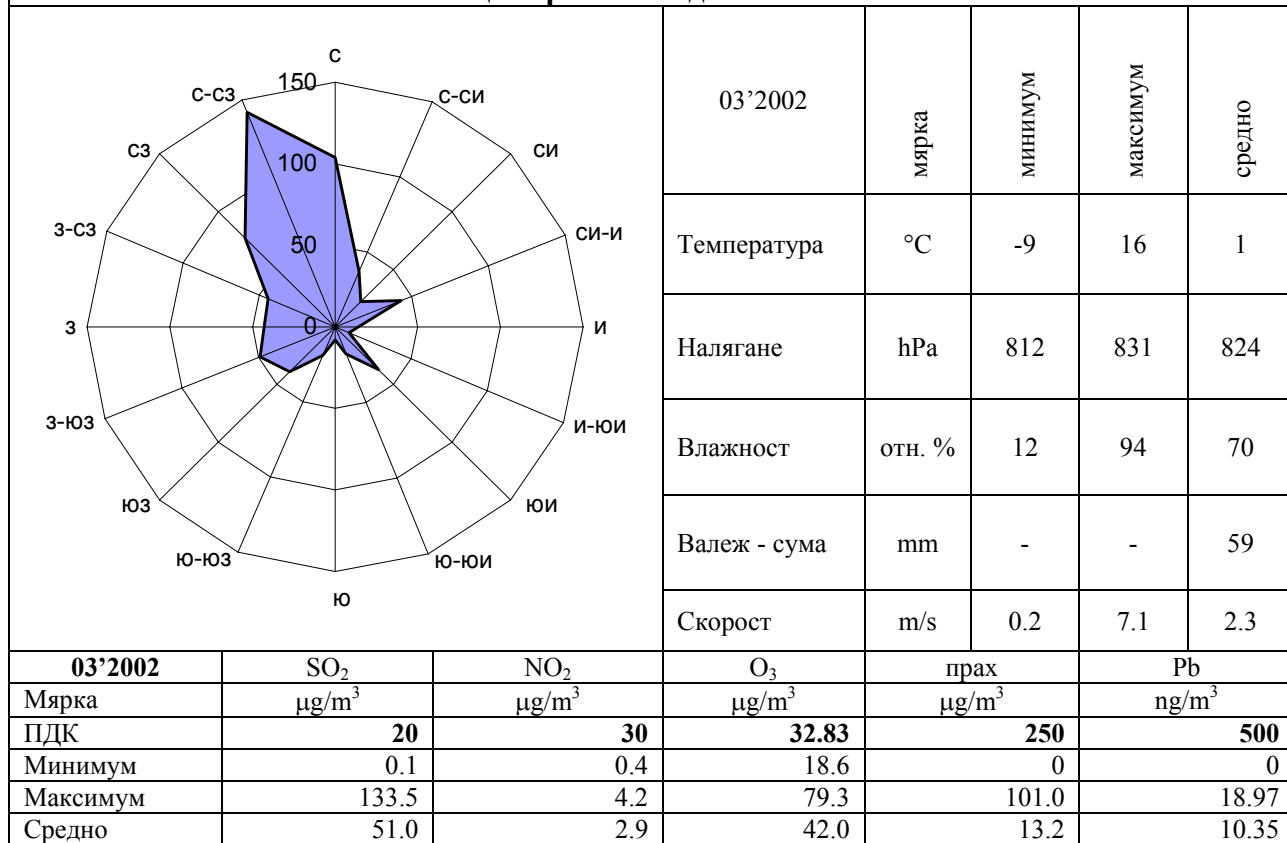
Брой проби за серен диоксид над нормата на КФС “Рожен”			
Януари	15	Юли	1
Февруари	13	Август	3
Март	16	Септември	0
Април	12	Октомври	0
Май	5	Ноември	4
Юни	2	Декември	1

Месец Февруари 2002 год. ФС "Рожен"

Месец Март 2002 год. ФС "Рожен"

Месец Април 2002 год. ФС "Рожен"

	04'2002	мярка	минимум	максимум	средно
	Температура	°C	-11	13	1
	Налягане	hPa	813	830	824
	Влажност	отн. %	21	94	80
	Валеж - сума	mm	-	-	76
	Скорост	m/s	0.5	6.3	2.3
04'2002	SO₂	NO₂	O₃	прах	Pb
Мярка	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	ng/m ³
ПДК	20	30	32.83	250	500
Минимум	1.4	0.3	25.5	12.3	0
Максимум	111.1	3.8	66.3	128.8	0
Средно	40.5	2.2	42.3	41.2	0

Месец Май 2002 год. ФС "Рожен"

	05'2002	мярка	минимум	максимум	средно
	Температура	°C	2	18	8
	Налягане	hPa	821	833	828
	Влажност	отн. %	28	93	73
	Валеж - сума	mm	-	-	90
	Скорост	m/s	0.4	5.4	1.9
05'2002	SO₂	NO₂	O₃	прах	Pb
Мярка	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	ng/m ³
ПДК	20	30	32.83	250	500
Минимум	0.2	1.2	27.9	9.2	0
Максимум	155.2	5.2	60.1	39.8	2.13
Средно	25.9	2.3	40.7	29.7	0.61

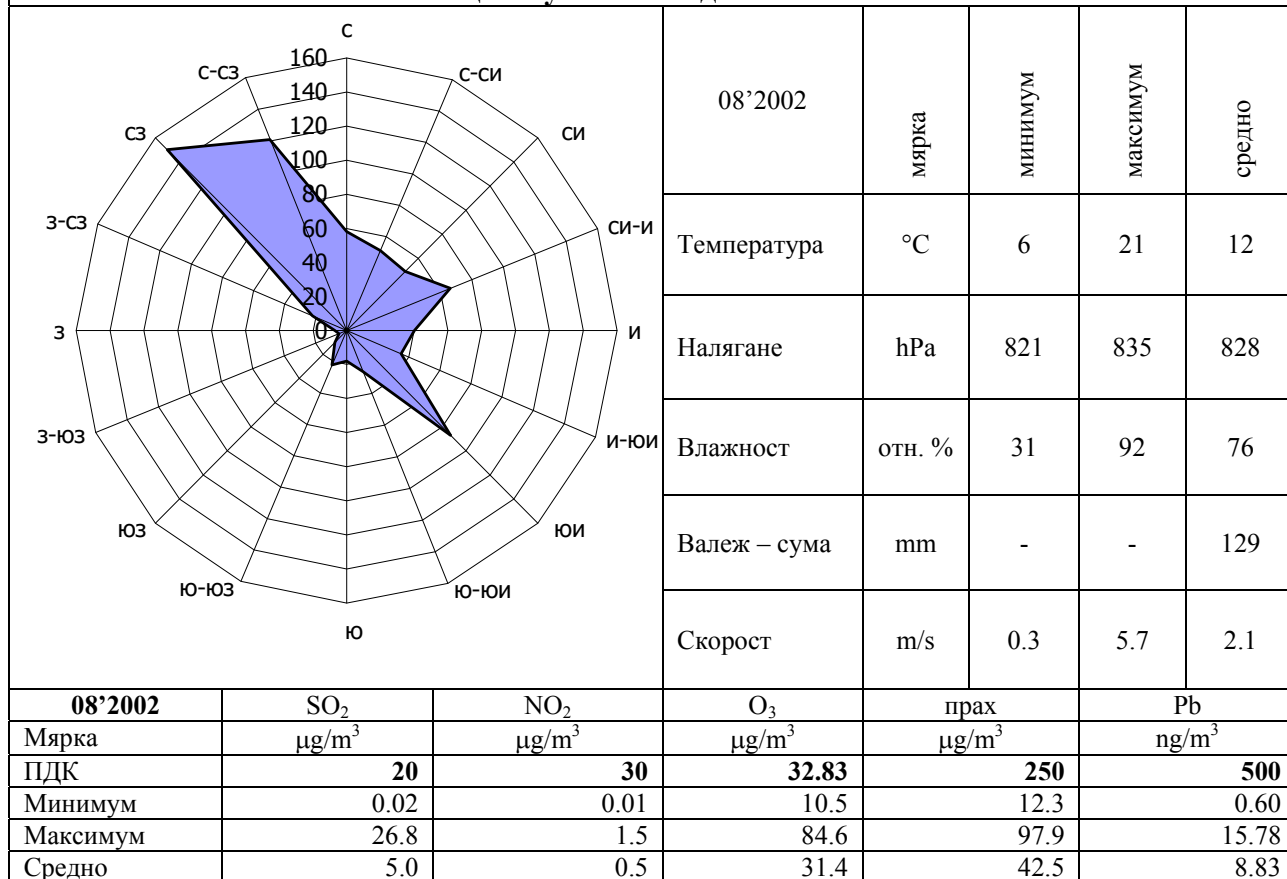
Месец Юни 2002 год. ФС "Рожен"

	06'2002	мярка	минимум	максимум	средно
	Температура	°C	2	25	12
	Налягане	hPa	820	836	830
	Влажност	отн. %	14	93	66
	Валеж - сума	mm	-	-	100
	Скорост	m/s	0.6	5.0	2.1
06'2002	SO₂	NO₂	O₃	прах	Pb
Мярка	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	ng/m ³
ПДК	20	30	32.83	250	500
Минимум	0.7	1.7	25.2	9.2	0
Максимум	42.9	4.8	68.6	98.5	3.36
Средно	8.5	2.8	37.2	45.5	1.45

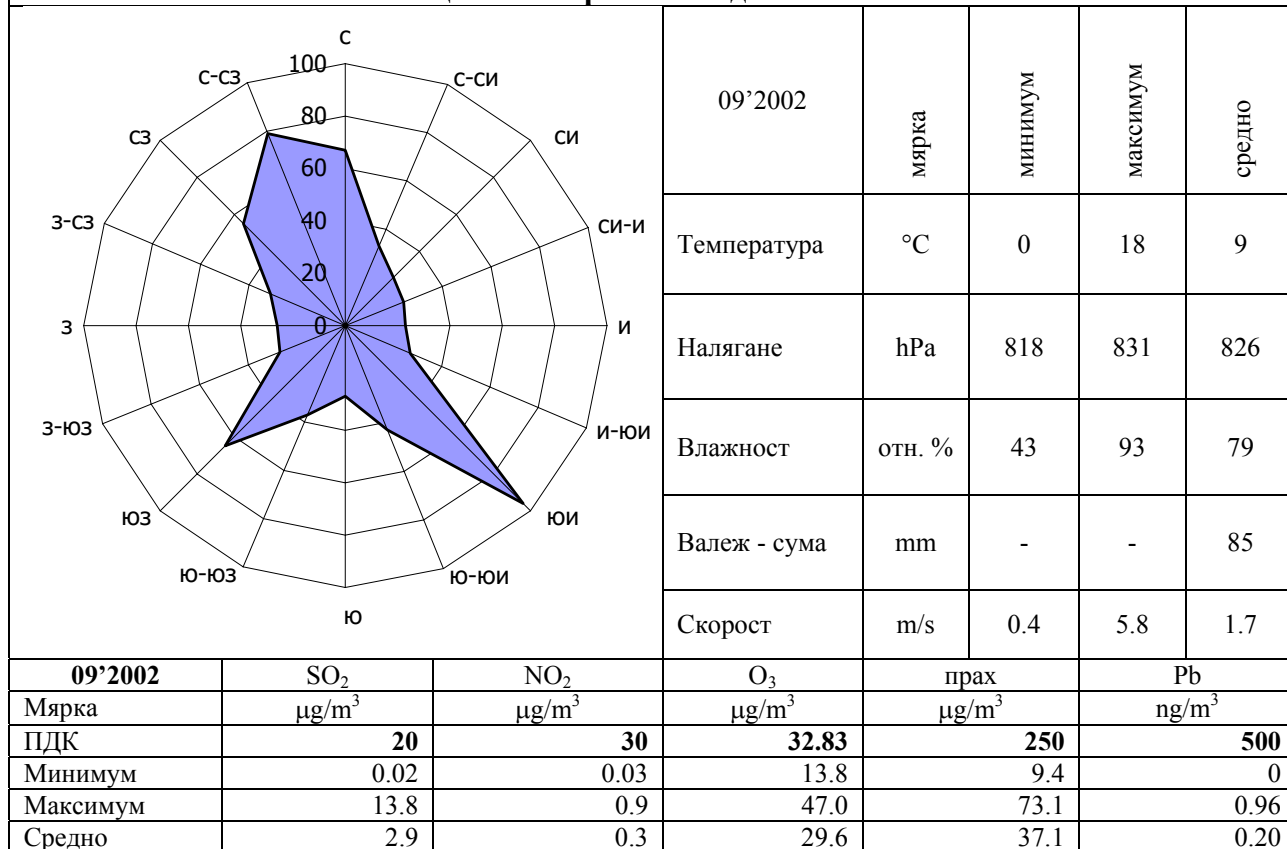
Месец Юли 2002 год. ФС "Рожен"

	07'2002	мярка	минимум	максимум	средно
	Температура	°C	7	25	15
	Налягане	hPa	817	833	828
	Влажност	отн. %	26	92	71
	Валеж - сума	mm	-	-	35
	Скорост	m/s	0.4	4.7	1.9
07'2002	SO₂	NO₂	O₃	прах	Pb
Мярка	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	ng/m ³
ПДК	20	30	32.83	250	500
Минимум	0.1	0	16.9	15.5	4.87
Максимум	70.8	3.8	60.0	97.3	34.56
Средно	8.0	1.3	35.6	45.0	13.40

Месец Август 2002 год. ФС "Рожен"

Месец Септември 2002 год. ФС "Рожен"

Месец Октомври 2002 год. ФС "Рожен"

	10'2002	мярка	минимум	максимум	средно
	Температура	°C	-4	19	7
	Налягане	hPa	821	833	828
	Влажност	отн. %	14	95	69
	Валеж - сума	mm	-	-	134
	Скорост	m/s	0.4	6.0	1.9
10'2002	SO₂	NO₂	O₃	прах	Pb
Мярка	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	ng/m ³
ПДК	20	30	32.83	250	500
Минимум	0.3	0.02	9.80	6.1	0.92
Максимум	13.5	0.6	58.2	67.1	21.53
Средно	2.9	0.2	38.3	20.2	8.85

Месец Ноември 2002 год. ФС "Рожен"

	11'2002	мярка	минимум	максимум	средно
	Температура	°C	-9	19	5
	Налягане	hPa	818	834	827
	Влажност	отн. %	9	95	60
	Валеж - сума	mm	-	-	108
	Скорост	m/s	0.3	6.0	1.9
11'2002	SO₂	NO₂	O₃	прах	Pb
Мярка	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	ng/m ³
ПДК	20	30	32.83	250	500
Минимум	0.2	0.03	12.7	3.0	0
Максимум	35.7	0.6	135.95	21.7	14.05
Средно	13.7	0.2	39.4	13.2	5.02

Месец Декември 2002 год. ФС "Рожен"

	12'2002	мярка	минимум	максимум	средно
	Температура	°С	-18	9	-4
	Налягане	hPa	819	832	824
	Влажност	отн. %	20	95	84
	Валеж - сума	mm	-	-	177
	Скорост	m/s	0	7.4	2.0
12'2002	SO ₂	NO ₂	O ₃	прах	Pb
Мярка	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	ng/m ³
ПДК	20	30	32.83	250	500
Минимум	0.4	0.03	18.1	3.3	11.05
Максимум	72.6	0.6	98.7	20.1	28.10
Средно	14.5	0.2	38.1	10.4	16.37

2002 год. ФС "Рожен"

	посока	градус	честота							
	север	0	728							
	с - си	22.5	425							
	си	45	321							
	си - и	67.5	392							
	изток	90	257							
	и - юи	112.5	379							
	юи	135	1127							
	ю - юи	157.5	351							
	юг	180	275							
	ю - юз	202.5	326							
	юз	225	445							
	з - юз	247.5	317							
запад	270	378								
з - сз	292.5	590								
сз	315	1101								
с - сз	337.5	1277								
2002	темп.	наляг.	влажн.	валеж	скорост	SO ₂	NO ₂	O ₃	прах	Pb
мярка	°С	hPa	отн. %	mm	m/s	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	ng/m ³
ПДК	-	-	-	-	-	20	30	32.83	250	500
мин.	-20	812	6	8.5	0	0.02	0	9.8	0	0
макс.	25	836	95	177	7.5	195.3	5.2	135.95	101	47.1
средно	5.3	826.7	71.2	85.5	2.05	21.8	1.3	38.6	27.6	8.10

Концентрациите на NO₂ – при ПДК за фоново ниво /30µg/m³/ са били доста под нормата от порядъка на 3 - 5 µg/m³.

Общият прах е бил с по-високи стойности, но под ПДК /250µg/m³/ през пролетните месеци март и април и през летните месеци юни, юли и август, когато преноса на въздушни маси е предимно от юг.

Оловните аерозоли са завишени през м. януари и юли със стойност 47 ng/m³, но са далеч под ПДК /500ng/m³/.

Съгласно Наредба № 8/03.05.1999 год. средноденонощната норма за озон за растителна защита е 65 µg/m³. От направените замервания на КФС “Рожен” за съдържание на озон, регистрираните стойности са над нормите почти през цялата година. Озонът влияе на растежа на посевите, дърветата, храстите и тревната растителност, като намалява тяхната способност да образуват въглеродни съединения – необходими за растежа им и да абсорбират вода и минерали от почвата.

Атмосферните валежи за същия период с високи концентрации на серни диоксиди обуславят и киселинните дъждове, които са валили в района на фонова станция “Рожен”. От 61 проби на атмосферен валеж 31 са били под допустимите стойности на рН над горски райони 5.6 - като стойностите се движат от 4.1 до 5.5.

месец	рН >5.6 /в норма/	рН <5.6 /извън норма/	месец	рН >5.6 /в норма/	рН <5.6 /извън норма/
Януари	1	-	Юли	4	6
Февруари	1	1	Август	6	3
Март	1	2	Септември	3	6
Април	6	1	Октомври	2	1
Май	4	3	Ноември	-	3
Юни	2	2	Декември	-	3

На таблица са представени резултатите от физикохимичните анализи на атмосферните валежи. Валежите са пробонабирани на площадката на КФС “Рожен”. С изключение на киселинния характер на валежите, всички останали показатели са доста под нормите за чисти води. Ниското рН на валежите е обусловено от смесването на водната пара – бедна на газове с газовете които се намират в атмосферата получени като отпаден продукт при горенето, вулканична дейност, електрически разряди в атмосферата /мълнии/ и от промишлеността. Газовете които се свързват с водната пара са предимно въглеродния диоксид, серните оксиди и азотните оксиди с ясно изразен киселинен характер. Съществуват и други газове, но техният относителен дял е сравнително малък. В резултат на това се получават слабо киселинни разтвори предимно на въглеродната, сяряната и азотната киселина, които се свързват в сложни химични съединения с киселинен характер, с водата в атмосферата и попадат на земята под формата на дъжд или сняг с рН под 7.

№	Показатели	Физикохимичен анализ на атмосферни валежи – 2002 г. на ФС “РОЖЕН”											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1.	Вид валеж	сняг	сняг	сняг	дъжд	-	дъжд	дъжд	дъжд	дъжд	дъжд	сняг	дъжд
2.	рН	5.4	7.2	6.4	5.5	-	6.2	4.6	6.9	5.4	6.0	5.2	4.9
3.	Ел. пров-ст [µS/cm]	5.0	26.6	14.7	18.9	-	20.0	3.62	9.2	17.7	4.6	-	-
4.	Обща твърдост [mgёq/l]	0.1	0.16	0.14	0.12	-	0.16	0.08	0.12	0.2	0.16	0.16	0.16
5.	Калций [mg/l]	0.8	2.4	1.6	2.4	-	2.4	1.20	1.60	3.20	2.40	2.40	2.40
6.	Магнезий [mg/l]	0.72	0.48	0.73	0.42	-	0.49	0.24	0.48	0.49	0.49	0.49	0.49
7.	Азот – амониев [mg/l]	0.08	0.32	0.50	0.82	-	1.34	1.00	0.58	1.25	0.57	0.65	0.43
8.	Азот – нитратен [mg/l]	0.46	1.21	0.84	0.27	-	1.24	1.42	0.28	0.21	0.06	0.29	0.07
9.	Фосфати [mg/l]	0.005	0.01	0.001	0.08	-	0.01	0.002	0.054	0.47	0.25	0.12	0.09
10.	Сулфати [mg/l]	0.87	2.35	2.67	5.8	-	3.06	5.98	1.68	4.05	0.63	1.15	1.43
11.	Мед [mg/l]	0.012	0.019	<0.001		-	0.012	0.002	0.035	<0.001	<0.001	0.010	0.082
12.	Цинк [mg/l]	0.084	1.54	0.542		-	1.18	0.344	0.590	0.266	0.021	0.023	2.926
13.	Кадмий [mg/l]	<0.001	<0.001	<0.001		-	<0.001	<0.001	<0.001	<0.001	<0.001	<0.001	<0.001
14.	Манган [mg/l]	0.001	0.006	<0.001		-	0.001	<0.001	0.015	0.015	0.015	0.004	0.319
15.	Желязо [mg/l]	0.006	0.116	0.060		-	0.003	0.076	0.012	0.007	0.077	0.021	0.019
16.	Никел [mg/l]	0.003	0.001	<0.001		-	0.001	<0.001	0.002	-	0.001	0.001	<0.001
17.	Олово [mg/l]	0.001	<0.001	<0.001		-	<0.001	0.011	0.002	<0.001	0.005	0.005	0.002
18.	Арсен [mg/l]	<0.003	<0.003	<0.003		-	<0.003	<0.003	<0.003	-	0.001	0.001	0.009

- Речните води на наблюдаваните фонови реки р.Чепеларска от извора и р. Бяла над с. Соколовци се характеризират с високо съдържание на разтворен кислород, висок процент на насищане с кислород и ниско съдържание на фосфати и азот /нитратен/. Като основна причина са липсващата или изключително ограничената антропогенна дейност в района. Измерени са също ниски стойности на БПК₅ и електропроводимост.

- През третото тримесечие при високи летни температури са отчетени повишено съдържание на азот амониев /при ПДК 0.1 mg/l за първа категория съответно 0.25 mg/l за р.Чепеларска и 0.32 mg/l за р.Бяла /. Водите на двете езера, които се следят само през лятото, също показват завишени стойности за азот амониев 0.45 mg/l за езеро Свети Дух и 0.37 mg/l за езеро Горно.

Фонови стойности на реки и езера в района на КФС "Рожен" през 2002 год.												
№	Показатели	норма	I ^{во} тримесечие		II ^{во} тримесечие		III ^{то} тримесечие				IV ^{то} тримесечие	
			р. Чепеларска	р. Бяла	р. Чепеларска	р. Бяла	р. Чепеларска	р. Бяла	езеро "Св. Дух"	езеро "Горно"	р. Чепеларска	р. Бяла
1.	Водно количество l/s	-	15	10	20	28	10	15	-	-	13	16
2.	Цвят	-	без	без	без	без	без	без	без	без	без	без
3.	Темп. на въздуха °C	-	10	8	10	8	22	19	25	25	11	10
4.	Темп. на водата °C	-	7.20	3.8	6.9	9.6	7.3	12.7	19.6	16.8	7.5	7.5
5.	pH	6-8.5	8.3	7.9	7.8	8.4	7.5	8.1	6.8	6.7	7.5	8.4
6.	Ел. пр-ст [µS/cm]	700	362	144	421	237	440	163	12	45	441	202
7.	Обща твърдост [mgеq/l]	7	3.72	1.36	3.48	2.36	4.6	1.62	0.24	0.28	4.7	2.04
8.	Калций [mg/l]	-	65.7	22.4	64.13	38.48	81.8	27.3	3.2	4.0	82.6	33.67
9.	Магнезий [mg/l]	-	5.4	2.9	3.40	5.35	6.3	2.9	0.97	0.97	7.3	4.38
10.	Разтворени в-ва [mg/l]	700	231	103	201	163	184	108	38	38	283	140
11.	Неразтворени в-ва	30	19	10	3	4	23	6	25	13	2	6
12.	Азот амониев [mg/l]	0.1	0.10	0.03	0.1	0.06	0.25	0.32	0.45	0.37	0.10	0.1
13.	Азот нитритен [mg/l]	5	0.45	0.47	2.37	0.33	0.25	0.30	0.10	0.14	0.33	0.17
14.	Фосфати [mg/l]	0.2	0.002	0.01	0.00	0.001	0.15	0.14	0.11	0.34	0.09	0.20
15.	Сулфати [mg/l]	200	9.03	10.4	9.44	12.43	-	-	-	-	-	-
16.	Насищане с O ₂ %	75	69	80	99	112	101	109	100	89	68	87
17.	Разтворен O ₂ [mg/l]	6	6.8	9.2	10.2	10.8	10.1	9.9	8.7	7.0	6.8	8.3
18.	БПК ₅ [mg/l]	5	1.8	2.0	1.10	2.10	1.3	1.3	3.95	2.3	1.0	0.71
19.	Перманг. окисляемост	10	1.68	1.04	0.48	0.88	0.32	0.7	3.08	1.28	0.8	0.40
20.	Мед [mg/l]	0.05	<0.001	<0.001	0.023	0.029	0.047	0.003	0.042	0.002	<0.001	<0.001
21.	Цинк [mg/l]	1.0	0.041	0.460	0.099	0.296	0.155	0.166	0.0128	0.168	1.5	0.037
22.	Кадмий [mg/l]	0.005	<0.001	<0.001	<0.001	<0.001	<0.001	0.004	<0.001	<0.001	0.002	<0.001
23.	Манган [mg/l]	0.1	0.005	0.006	0.002	<0.001	0.010	0.038	0.012	0.020	0.003	0.009
24.	Желязо [mg/l]	0.5	0.067	0.053	0.004	0.005	0.042	0.329	0.010	0.305	0.259	0.459
25.	Никел [mg/l]	0.05	0.001	0.005	<0.001	<0.001	0.003	0.004	0.001	0.002	<0.001	<0.001
26.	Олово [mg/l]	0.02	0.002	<0.002	<0.001	<0.003	0.001	0.002	0.002	0.002	0.006	0.004
27.	Арсен [mg/l]	0.02	<0.003	<0.003	<0.001	<0.001	<0.001	<0.001	<0.001	<0.001	0.002	0.003

- Като растителни фитомонитори са използвани мъхове, лишей, мъртва горска постилка, смърч – едногодишни и двугодишни иглици, хвойна и кори от иглолистни дървета. Състоянието на растителността в района и влиянието на атмосферните условия са оценени чрез проследяване на физиологични параметри и съдържание на тежки метали. Данните от изследванията на фитомонитори на биополигона на станция "Рожен", проведени в начало на вегетация през месец юни и край на вегетация през месец септември се характеризират със следните резултати:

- За рН - растителните видове показват относително стабилни резултати в начало и край на вегетация.
- За електропроводимост - при всички видове растителни проби се отчитат по-високи стойности в начало на вегетация, отколкото в края и.
- Абсолютно сухо вещество - стойностите са по-високи в началото на вегетацията.
- За съдържание на тежки метали – през двата изследвани периода високи стойности се акумулират в лишей, мъхове и мъртва горска постилка.

- За съдържание на листни пигменти в изследваните растителни проби са отчетени високи стойности в края на вегетацията .

КФСРожен -2002 год.		в начало на вегетацията							в края на вегетацията						
№	Вид растителност	хлорофил А			хлорофил Б		каротиноиди		хлорофил А			хлорофил Б		каротиноиди	
	свежо тегло	mg/kg			mg/kg		mg/kg		mg/kg			mg/kg		mg/kg	
1.	Смърч-1г.	315.6			126.9		40.1		440.7			240.7		65.4	
2.	Смърч-2г.	726.4			332.6		85.6		993.7			435.7		79.8	
3.	Хвойна	732.7			371.9		73.8		1210.8			552.8		145.8	
4.	Мъх	1050			817.7		256		1228.2			612.2		1408	
№	Вид растителност	pH	ел.пров.	абс.сухо.в.во	Pb	Cu	Zn	Cd	pH	ел.пров.	абс.сухо.в.во	Pb	Cu	Zn	Cd
		-	μS/cm	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	-	μS/cm	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg	mg/kg
1.	Смърч-1г.	4.6	232	55	2.09	3.89	31.7	0.05	4.7	100	44	0.14	2.95	31.1	0.09
2.	Смърч-2г.	5.0	161	59	1.15	3.45	34.2	0.05	4.4	199	51	0.36	3.40	26.7	0.09
3.	Хвойна	5.6	626	65	0.93	4.15	15.3	0.09	5.8	302	52	3.69	13.4	24.3	0.16
4.	Мъх	5.1	207	68	19.7	8.96	25.7	0.39	5.3	129	63	12.6	14.4	51.5	0.38
5.	Лишеи	5.0	237	88	20.3	9.72	54.3	0.70	5.3	57	83	21.2	8.02	64.6	0.54
6.	М.г.растит.	5.8	287	86	14.8	6.66	51.9	0.90	6.3	250	85	7.84	12.4	70.6	0.34
7.	Кора от иг.	4.7	185	89	1.77	3.60	115	0.18	4.8	57	81	7.72	3.22	18.4	0.35

- Почвите от трите площадки показват завишени стойности за олово /Pb/, цинк /Zn/, като на площадките на Фонова станция и тази на Мотел “Рожен” се отчитат високи стойности за никел /Ni/ и арсен /As/. Пробовземанията са извършвани на три площадки в две дълбочини по една проба или общо 6 проби на площадка. Общия брой на пробите е 18. Местата на пробовземане са връх “Снежанка”, КФС “Рожен” и Мотел “Рожен”. Пределно допустимите концентрации на тежките метали олово, кадмий, мед, цинк, кобалт и никел са определени в зависимост от рН на почвата, докато за арсена нормата не зависи от степента на рН. Стойностите на арсена в различните пунктове и дълбочини варират от 5 пъти под ПДК до над 6 пъти над ПДК. Оловото съответно е до 2 пъти над ПДК. Стойностите на кадмия не превишават ПДК. Същото се отнася и за медта, като се наблюдават стойности близки и малко над ПДК. Почти всички проби изследвани за цинк са над ПДК като максимума е около 3 пъти над ПДК. Това се отнася и за никела с изключение на пункта на връх “Снежанка” като стойностите му достигат максимално малко над 3 пъти ПДК. Относително голямото наличие на тежки метали над ПДК се обуславя от характера на района, който както е известно е богат на полиметални оловно – цинкови руди и съпътстващите ги метали.

4. Проекти и обекти с екологично предназначение

Конкретните обекти, както и сумите, с които те са финансирани или кредитирани са дадени подробно в разделите на съответните общини,където са реализирани.

№	Инвестиционни обекти	Отпуснати средства /лв/
Обекти финансирани от НФООС		
	Безвъзмездна помощ	
1.	Инфраструктурни обекти (канализационни системи)	2 081 861
2.	Екотуризм	70 774
3.	Депониране и обезвреждане на отпадъци	678 000
Кредити от НФООС		
1.	Въвеждане на нови екологично чисти технологии в производството	65 000
2.	Алтернативни източници на електроенергия	575 107
Обекти финансирани от ДБ, ОБ и собствени средства		
1.	Инфраструктурни обекти (канализационни системи, ПС)	1 474 105
2.	Обекти за защита от вредното въздействие на водите	697 412
3.	Въвеждане на нови екологично чисти технологии в производството	74 000
4.	Ограничаване вредното въздействие от рудодобива	730 892

5. Превантивна дейност и контрол

Екологично законодателство

През 2002 год. беше постигнат значителен напредък в хармонизирането на екологичното право в България със стандартите и изискванията на европейското законодателство. Като част от подготовката на страната ни за присъединяване към Европейския съюз бяха приети редица нови нормативни актове, регулиращи по нов начин обществените отношения в областта на опазване на околната среда от замърсяване.

Приет беше нов рамков Закон за опазване на околната среда /ЗООС/ (обн. ДВ. бр. 91/2002 год., попр. бр. 98 /2002 год.), с който бяха въведени промени в областта на:

- процедурите по оценка на въздействието върху околната среда;
- процедурите за издаване на комплексни разрешителни;
- системи за управление на околната среда;
- екомаркировката;
- икономическата организация на дейностите по опазване на околната среда;
- достъпа до информация за околната среда;
- предотвратяване и ограничаване на промишленото замърсяване;
- национална система за мониторинг на околната среда;
- бе въведена и нова терминология;

Със Закона за биологичното разнообразие (обн. ДВ.бр. 77/2002 год.) изцяло беше отменен действащият до скоро Закон за защита на природата. Законът за биологичното разнообразие е основният специализиран закон, който въвежда опазване на биологичното разнообразие чрез създаване на Национална екологична мрежа и специални мерки по отношение опазване на видовете и регламентиране на ползването им и международната търговия с тях. Критериите, изискванията, процедурите и механизмите в този закон са нови и осигуряват условия за прилагане на изискванията на европейските директиви за опазване на природните местообитания, на търговията със застрашени видове от дивата флора и фауна.

През 2002 год. бяха извършени и редица промени в нормативните актове като:

- Закон за водите (изм. ДВ. бр. 47, 74 и 91/2002 год.)
- Закон за подземните богатства (изм. ДВ. бр. 47/2002 год.)
- Закон за лечебните растения (изм. ДВ. бр. 23 и 91/2002 год.)
- Закон за чистотата на атмосферния въздух (изм. ДВ. бр. 91/2002 год.)
- Закон за защитените територии (изм. ДВ. бр.23, 77 и 91/2002 год.)
- Закон за лова и опазване на дивеча (изм. ДВ. бр. 77 и 79/2002 год.)
- Наредба за реда и начина за внос и износ на опасни химични вещества, препарати и продукти на територията на Република България (обн. ДВ. бр. 66/2002 год.)
- Наредба за опасните химични вещества, препарати и продукти, подлежащи на забрана или ограничения при търговия и употреба (обн. ДВ. бр. 69/2002 год.)
- Наредба за окончателна оценка на риска за човека и околната среда от нови химични вещества (обн. ДВ. бр. 67/2002 год. в сила от 01.01.2004 год.)
- Наредба за условията и реда за определяне на отговорността на държавата за екологични щети, причинени от минали действия или бездействия при приватизацията (изм. ДВ. бр. 51/2002 год.)
- Наредба за разрешаване на продукти за растителна защита (обн. ДВ. бр. 93/2002 год. в сила от 01.01.2004 год.)
- Наредба за осъществяване на контрол и управление на веществата, които нарушават озоновия слой (изм. ДВ. бр. 96/2002 год.)
- Наредба № 12/2002 за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно – битово водоснабдяване (обн. ДВ. бр.63/2002 год.)

- Наредба № 3 от 1979 год. за норми относно допустимото съдържание на вредни вещества в почвата (изм. ДВ. бр. 39/2002 год.)
- Тарифа на таксите, които се събират по Закона за лова и опазване на дивеча (изм. ДВ. бр. 36/2002 год.)

Оценка на въздействието върху околната среда

С влизане в сила на новия Закон за опазване на околната среда се направиха съществени изменения и в процедурите по ОВОС. Въведена бе нова терминология и изисквания за извършване и провеждане на процедурата по ОВОС. Новите моменти, които са в Закона и неговите приложения, могат да се представят накратко така:

Въвежда се ОВОС на инвестиционно предложение преди издаване на визата за проектиране, считаща се за неразделна част от нея, за разлика от стария закон, който съдържаше двуфазна схема на изготвяне на ОВОС. Съгласно Приложение 1 и Приложение 2 на ЗООС се извършва преценката за изготвяне на Доклада по ОВОС. При откриване на инвестиционното предложение в обхвата на Приложение 1 се извършва задължителна ОВОС, като процедурата се води от посочения в Приложението компетентен орган. При откриване на инвестиционното предложение в обхвата на Приложение 2 се извършва преценка за необходимостта от изготвяне на ОВОС. Изискванията и начина на преценка по-подробно ще бъдат включени в новата Наредба по ОВОС която се очаква да излезе през март 2003 год. От инвеститора ще се изисква подробна информация за смисъла на предложението и вида на въздействието, а в последствие преценката ще се извършва от органите на РИОСВ. Другият важен момент в новия закон е, че ще се води регистър в електронен и хартиен вид на всички издадени преценки за изготвяне на ОВОС, а така също и издадените решения като резултатите ще се обявяват публично.

- През 2002 год. в Регионална инспекция на околната среда и водите - Смолян са постъпили 9 доклада по ОВОС.
- Проведени са 10 обществени обсъждания.
- Взети са 12 Решения по ОВОС за обекти в следните общини:
 - Община Смолян – 5 Решения;
 - Община Девин – 3 Решения;
 - Община Лъки – 1 Решение;
 - Община Баните – 1 Решение;
 - Община Борино – 1 Решение;
 - Община Доспат – 1 Решение;
- Експертният екологичен съвет към Регионална инспекция по околната среда и водите - Смолян е провел 8 заседания.
- Взети са 2 решения за потвърждение на окончателен доклад по ОВОС.
- Взети са 9 решения по Разрешаване реализацията на проекти по окончателен доклад по ОВОС.
- Взети са 3 решения по преминаване в следваща фаза на проектиране и изготвяне на окончателен доклад по ОВОС.
- Няма обжалвани Решения по ОВОС.
- По отрасли Решенията са, както следва:
 - 3 Решения по проекти от отрасъл Енергийно стопанство;
 - 1 Решение по проекти от отрасъл Минно дело;
 - 1 Решение по проекти от отрасъл Третиране на отпадъци;
 - 5 Решения по проекти от отрасъл инфраструктура;
 - 2 Решения по проекти от отрасъл - други.
- През 2002 г. няма отменени Решения по ОВОС, няма предложения за отнемане на лицензи;

- За отчетния период са събрани 6022 лв. от такси за издаване на окончателни решения по ОВОС;
- Контрола на Решенията по ОВОС се осъществява както по документи така и на място. Извършват се и периодични проверки на обекти на които има поставени условия за контрол на пречиствателни съоръжения или други обекти:

Взети решения по ОВОС за проекти/дейности са представени в таблицата по долу:

№ на Решението	Наименование на обекта	Проведена ли е срещата за обществено обсъждане	Вид на Решението	
			Преминаване в следваща фаза на проектиране	Решение на проекта по ПДОВОС
1-1/02	"ВЛ 110 kV подстанция "Северни Родопи – подстанция "Давидково" Община Лъки, обл.Пловдивска	ДА	-	ДА
2-2/02	"Мотел Падалото" гр.Смолян	ДА	ДА	-
3-2/02	"Градска пречиствателна станция за отпадни води - Смолян" гр.Смолян	ДА	-	ДА
4-3/02	"Малка ВЕЦ "ЧАИР ДЕРЕ" в землището на с.Триград, Община Девин	ДА	-	ДА
5-3/02	"Малка ВЕЦ "ДАВИДКОВО-2" в землището на с.Давидково, Община Баните, обл.Смолян	ДА	-	ДА
6-4/02	"Преустройство на котелна уредба на "Родопи лес"АД в инсталация за изгаряне на дървесни промишлени отпадъци" гр.Девин	ДА	ДА	-
7-5/02	"Кариера Грохотно" с. Грохотно Община Девин потвърждение на Решение по ОВОС № 12-3/1999 г. от 17.03.1999 г.	-	-	ДА
8-6/02	"Допълнително водоснабдяване на с.Широка лъка – II етап", с.Широка лъка, общ. Смолян	ДА	-	ДА
9-7/02	"Реконструкция водоснабдяване с. Момчиловци – I-ви етап", с.Момчиловци, общ. Смолян	ДА	-	ДА
10-7/02	"Туристически комплекс "Родопска Турс" м. Кастракли, с. Борино	ДА	ДА	-
11-7/02	"Градска пречиствателна станция за отпадни води - Смолян" гр.Смолян промяна на Решение по ОВОС № 3-2/2002 г.	-	-	ДА
12-8/02	"Допълнително водоснабдяване на гр. Доспат от изворите "Клокот", "Българанова чешма" и "Студена вода", гр. Доспат	ДА	-	ДА

Експертите участвали в изготвянето на доклади по ОВОС през 2002 год. живеещи на територията на РИОСВ-Смолян са:

У-е №	Име, презиме фамилия	Адрес, телефон	Месторабота	Компоненти
292	Лидия Б. Петрова	GSM - 089-62 52 34	гр. София, гр. Смолян	води, отпадъци, геоложка основа
352	Георги И. Василев	4702 Смолян, Ул. Илия Белковски №3, GSM - 089/501802, 0301-64888	гр. Смолян, ВиК - Директор	повърхностни и подземни води
355	Атанас Т. Згуров	ул. Наталия №21, ап.15, тел. 0301-24413	Инспекторат на МОН, експерт	повърхностни води, растителен и животински свят
481	Диана Г. Калайджиева	гр. Смолян ул. Перелик №10, тел. GSM - 088-81 22 42, дом. тел 2-85-37	гр. Смолян Частна фирма	атмосферен въздух, шум, вибрации
1141	Стилян И.Казалиев	гр. Смолян ул. Ив. Карастойков №5, мобифон 048-794314, дом. тел. 0301-25866	гр. Смолян, ВиК- Началник лаборатория	земи и почви

Контрола на Решенията по ОВОС издадени за проекти обекти и дейности на територията на РИОСВ – Смолян са представените по-долу:

№ на Решението	Наименование на обекта	Основание за контрол	Вид на контрола (проверка по документи / на място)	Резултати от проверката
4-2/97	"Родопска тъкан" ЕАД, гр.Смолян	Условие по ОВОС и периодичен контрол	на място и по документи	Проверка на горивната инсталация на фирмата
5-2/97	"Гамакабел " АД, гр.Смолян	Условие по ОВОС и периодичен контрол	на място и по документи	Проверка на горивната инсталация на фирмата
4-2/01	"Цех за преработка на билки и продукти на билкова основа"	условия в Решението	по документи и на място	Представено разрешително и не представен план за собствен мониторинг до 30.06.2001
5-2/01	"Цех за бяла козметика"	условия в Решението	по документи и на място	Представено разрешително и не представен план за собствен мониторинг до 30.06.2001

8-4/01	"Водоснабдяване на с. Гълъбово", община Баните, област Смолян	условия в Решението	по документи и на място	Обекта не се изпълнява и е замразен
9-5/01	"Водоснабдяване на с.Ерма река", с. Ерма река, област Смолян - потвърждение на Решение №14-4/99	условия в Решението	по документи и на място	Представен е аварийен план и хидроложки доклад.
3-2/02	"Градска пречиствателна станция за отпадни води - Смолян" гр.Смолян	условия в Решението	по документи	Обекта не е започнат да се изгражда
8-6/02	"Допълнително водоснабдяване на с.Широка лъка – II ^{ри} етап", с.Широка лъка, общ. Смолян, област Смолян	условия в Решението	по документи	Обекта не е започнат да се изгражда
9-7/02	"Реконструкция водоснабдяване с. Момчиловци – I-ви етап", с.Момчиловци, общ. Смолян, област Смолян	условия в Решението	по документи	Обекта не е започнат да се изгражда
Решения издадени от МОСВ с изтекли срокове по поставени условия към 31.12.2002 год.				
61-13/01	"Горубсо-Лъки" АД, гр.Лъки	условия в Решението	по документи	Не са изпълнени, точки – 14, 17, 18, 20, 21, 22, 23
16-7/02	Рудник "Димов дол" на "Рудметал" АД, гр. Рудозем	условия в Решението	по документи	Изпълнени са точки - 2, 6, 8, 10, 12, 18, 20- не изпълнена е точка - 1
41-18/02	"Горубсо-Мадан" АД, гр. Мадан	условия в Решението	по документи	Изпълнена е точка – 2

Контролна дейност

Данните за несъбраните суми - дължими от фирми по имуществени санкции разпределени по общини към 31.12.2002 год. са дадени по-долу:

№	ОБЩИНА	Дължима сума с натрупване към 31.12.02. лв.
1.	Баните	0
2.	Борино	0
3.	Девин	64.00
4.	Доспат	0
5.	Златоград	6930.00
6.	Лъки	1092.00
7.	Мадан	10474.10
8.	Неделино	0
9.	Рудозем	1456.64
10.	Смолян	2465.21
11.	Чепеларе	861.68
	Общо	23343.63

През 2002 год. в РИОСВ – Смолян са коригирани 16 санкции, както следва:

№	Вид на издадените заповеди за налагане на санкции	За замърсяване на водите	За замърсяване на въздуха	За замърсяване на земната повърхност	Общо за РИОСВ
1.	Нови месечни	1	5	-	6
2.	Увеличени месечни	-	-	-	-
3.	Намалени месечни	-	1	-	1
4.	Еднократни	-	-	-	-
5.	Прекратени	2	-	-	2
6.	Временно прекратени	-	7	-	7
	Общо брой издадени заповеди	3	13	-	16

Постъпилите и приведени суми по наложени санкции през 2002 год. на територията на РИОСВ-Смолян са дадени в таблица:

I. Постъпили общо:	9396,41 лв.	от 01.10 - 31.12.2002г.	1115.52 лв.	5911.18 лв.
от тях:				
70% приведени на МОСВ	6577.48 лв.	80% приведени на МОСВ	223.10 лв.	4137.83 лв.
30% приведени на Общини	2818.93 лв.	20% приведени на Общини	892.42 лв.	1773.35 лв.
II. Разпределение на приведените средства на Общините				
Баните	-	-	-	-
Борино	-	-	-	-
Девин	38.49 лв.		57.04 лв.	95.53 лв.
Доспат	76.93 лв.		- лв.	76.93 лв.
Златоград	442.20 лв.		331.20 лв.	773.40 лв.
Лъки	234.00 лв.		- лв.	234.00 лв.
Мадан	-	-	-	-
Неделино	-	-	-	-
Рудозем	983.24 лв.		291.33 лв.	1274.57 лв.
Смолян	541.55 лв.		64.24 лв.	605.79 лв.
Чепеларе	502.52 лв.		148.61 лв.	651.13 лв.

6. Информационна дейност

Информация, образование и връзки с обществеността

През 1998 год. на срещата на министрите на околната среда в гр. Архус, Дания, България подписа Конвенция за достъп до информация, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и достъп до правосъдие по природозащитните въпроси. В резултат на поетите ангажименти сме свидетели на синхронизирането на нашето екологично законодателство с европейското и на практика на откритост и прозрачност в работата на МОСВ.

От месец август 2002 год. към инспекцията функционира център за информация, образование и връзки с обществеността.

Приоритети за работа на центъра са предоставяне на обективна информация за състоянието на околната среда в региона и популяризиране на механизмите за опазването и, работа с обществеността, медии и неправителствени организации /НПО/, повишаване на екологичната култура на подрастващите.

В тази връзка разработеният от инспекцията, с цел информиране на обществеността на местно ниво, Доклад за състоянието на околната среда за 2001 год., се посрещна с интерес от общините, експерти работещи в областта на околната среда и учащи. Инспекцията предостави книгата за ползване на всички заинтересовани регионални държавни структури, училищни, читалищни и държавни библиотеки.

Екологично обучение

Благодарение на съвременната демонстрационна техника, с която е оборудван центъра се създаде възможност за мултимедийни демонстрации и онагледяване на представяната информация, което бе предпоставка за повишения интерес от страна на учениците. Създаде се тенденция за почти ежеседмично провеждане на занимания с учащи и студенти в часовете по география и биология. Освен това центъра предоставя възможност за индивидуална работа с учащи, като оказва помощ при разработването на курсови, дипломни работи и други разработки по теми, свързани с опазването на околната среда.

В началото на месец октомври към икономическия техникум в града се сформира екоклуб. Основно сбирките на клуба се провеждат в инспекцията, като се дискутират различни аспекти на опазването на околната среда, а центърът предоставя необходимите материали и осигурява експерти за провеждане на срещите.

През 2002 год. се оформи тенденция към многократно увеличен интерес от страна на преподаватели и ученици от средните общо образователни и профилирани гимназии към опазването на околната среда. Инспекцията предоставя възможност за посещения, групови и индивидуални занимания на учащи, съгласно предварително уточнена заявка както в информационния център, така и в Лабораторния комплекс. Съгласно предварително заявените теми се създава организация и се осигуряват експерти за оптималното протичане на заниманието. За 2003 год. са планирани интересни съвместни мероприятия и образователни семинари.

За групови посещения и беседи Информационния център е посещаван от студенти на Пловдивски университет – Филиал Смолян и Технически колеж – Смолян, а по индивидуални проекти и за оказване на методическа помощ и предоставяне на информация за състоянието на околната среда, са се обръщали студенти от различни висши учебни заведения в страната.

Неправителствени организации, работещи в областта на опазване на околната среда

Инспекцията следва политика на оказване на съдействие на неправителствени организации, работещи в областта на опазване на околната среда, било то чрез предоставяне на зали за провеждане на семинари, чрез оказване на помощ при разработване на проекти, чрез разпространение на материали и провеждане на разяснителни кампании и съвместна дейност.

Прилагаме кратка информация за неправителствените природозащитни организации, работещи на територията на инспекцията, за чиято дейност през 2002 год. сме получили информация.

Сдружение “Уникални Родопи”- град Смолян

Адрес за контакти:

Гр. Смолян, ул. “Наталия” 21, ап15, тел. 0301/ 2 44 13, E-mail: unrhod@mbox.digsys.bg
Председател: Атанас Згуров

Сдружение “Уникални Родопи” е независима, доброволна, обществена организация с нестопанска цел, партийно и религиозно необвързана. Учредена е през 1999 год. в Смолян от специалисти с доказан опит, работещи в различни професионални сфери, с ориентация към проблемите на устойчивото развитие и опазване на околната среда.

Усилията на сдружението са насочени към търсенето на възможности за устойчиво развитие на региона /екологичен и селски туризъм, алтернативни форми на земеделие и животновъдство, лека и преработваща промишленост/ и за опазването на околната среда.

През 2002 год. сдружение “Уникални Родопи” работи по проект за развитие на екотуризъм в Община Баните, финансиран от програма ФАР на Европейския съюз чрез Проекта за заетост в районите със стоманодобивна и минна промишленост /SMAEP/.

Фондация “Триград” Пещерен клуб “Силивряк”

Адрес за контакти:

Фондация Триград
с. Триград, обл. Смолян
тел: 03040/370
E-mail: f_trigrad@abv.bg
Севдалин Белилов

Пещерен клуб “Силивряк”
с. Триград, обл. Смолян
тел. 030419/ 220

Костадин Хаджийски

От месец април 2002 год. Фондация “Триград” и Пещерен клуб “Силивряк” си партнират в изпълнение на теренната част на проекта “Ягодинска пещера – Дяволско гърло”. Целите на проекта са съхраняването на ценни природни обекти и исторически паметници в района и стимулиране на природозащитното поведение на туристите и местните хора в района.

Клуб по спелеология и екстремн туризъм “Мурсалица”- Смолян

Адрес за контакти:

Гр. Смолян, ул. Перелик 12, бл. 35, вх. Б, ап. 16
Тел. 0301/2 58 89, E-mail: mursalitsa@abv.bg
Председател: Алекси Коджебашев

КСЕТ “Мурсалица” работи за изучаване и опазване на пещерите в България и по – конкретно в Родопите. Клубът се занимава с разработване на туристически маршрути, като се стреми да оказва минимално влияние върху природната среда и активно подкрепя всички инициативи за опазване на околната среда.

КСЕТ “Мурсалица” създава и изцяло самофинансира маршрут “Гарга дере”. Маршрута е почти завършен. Почистени са пътеките от отпадъци, стените на пещерите от надписи, построена е беседка в началото на маршрута. Предстои поставянето на кошчета за отпадъци и пейки за почивка.

Български съюз за защита на Родопите

Адрес за контакти:

Гр. Чепеларе, ул. ”Спортна”№13.

Тел/факс-3971 и тел. -3450.

E-mail: bsc_rhodope@abv.bg

Председател: Елена Станкова

Върховен орган на БСЗР е Общото събрание /ОС/. Управителен орган на БСЗР е Управителен съвет /УС/, който се състои от 5 души с мандат две години. Към сдружението се създават подразделения /клубове/при наличие на не по-малко от 5 редовни члена. В своята дейност те са самостоятелни като са длъжни да спазват разпоредбите на закона и устава на съюза. УС им оказва методическа помощ. За 2002 г. към БСЗР са изградени 7 клуба- гр. Чепеларе, с. Момчиловци, с. Славейно, с. Широка лъка, гр. Велинград, гр. Кърджали, с. Сатовча, с обща членска маса -200 човека. В сдружението са приети и два колективни члена - Музеят на Родопския карст в Чепеларе и Среднородопският музей –Смолян.

През 2002 г. БСЗР преиздаде дипляната “Западни Родопи-природа, история, култура”, издадена през 2001 г по проекта”Родопите-познатата планина и непознатото в нея”, финансиран от РЕЦ за ЦИЕ-България, по програмата “Сътрудничество на НПО в и извън границите на Централна и Източна Европа”, с подкрепата на Датската агенция по опазване на околната средаПрез 2002 г. излезе от печат следващата книга от поредицата”Родопите-съкровищница на България”-“Бозайниците на Родопите”, която е третата поред, след издадените-“Птиците на Родопите”и “Рибите, земноводните и влечугите на Родопите”, която е издадена по по-горе посочения проект. Предстои да излезе от печат и четвъртата книга-“Насекомите на Родопите”. Последните две книги се издават със средства на сдружението, получени от дарения на сродни организации от Швейцария, Германия и др. , както и на частни лица, природозащитници и членове на съюза. БСЗР е била и партньор в реализиране на проекти на общината в гр. Чепеларе и на Обществен Фонд –Чепеларе.

Екологична организация – Родопи

Адрес за контакти:

с. Широка лъка 4710

Обл. Смолянска

E-mail: eor@rhodope.org

Тел: 03030 233, 087 522843

Председател: Антония Чиликова

Зам. Председател: Михаела Йорданова

Членове на УС са 5. Членовете на организацията до момента са общо 20. Повечето от тях са млади специалисти от природонаучни дисциплини и студенти.

Целите на организацията са следните:

- Изследване, опазване и възстановяване на Биологичното разнообразие на Родопите;
- Подпомагане процесите на устойчиво развитие в региона;
- Съхраняване на природата, културата и традициите на Родопите, чрез образователни и информационни дейности сред обществеността.

Реализирани проекти през 2002 год.

1. Проект: “Центрове в мрежата”

Проектът е насочен към създаване на интернет връзка между туристическите и природозащитни информационни центрове в България. www.infocentres.info
Финансиране: Българо-швейцарска програма за опазване на биоразнообразието.

2. Проект: “*My Grammos/ My Rhodope - Maps of my place*”

Направено е проучване за отношението на населението в западната част на Родопите към тяхната околна среда.

Финансиране: по LIFE проект на гръцката организация Arcturos

3. Кампания “*Правете музика, а не боклук*”

Организирана е кампания за почистване на отпадъци, по време на Форум на изкуствата “СЛЪНЦЕ-ЛУНА” организиран август месец, 2002 год.

Финансиране: Фондация “Тайм – Екопроекти” (Кампанията бе подпомогната от ПРООН осигурили тениски за доброволците, както и от “Минерална вода ДЕВИН”).

4. Проект: “*Информациония център – нов подход за устойчиво местно развитие и опазване на природата и културата; I етап: “Ремонт на центъра”*”

Основна цел на проекта е да спомогне развитието на екологичен и културен туризъм в района. Финансиране: ProNature Switzerland.

Партньори за местно развитие – Девин

Адрес за контакти:

Гр. Девин, ул. “Освобождение” №5

тел. 03041/48-56, факс 03041/41-60

E-mail: pmr_devin@yahoo.co.uk

Сдружение “ПМР – Девин” има за цел:

- развитието на туризма и екологията
- осъществяване на дейности в сферата на социалната политика, здравеопазването и образованието
- стимулиране на гражданско участие и граждански контрол в местното самоуправление.

През 2002 год. Сдружението работи по следните проекти свързани с опазване на околната среда:

Проект “Граждани, местна власт и бизнес за устойчиво местно развитие чрез изграждане на атрактивен маршрут за рекреативен и пешеходен туризъм в околностите на Девин” - финансиран от ААМР чрез Институт за устойчиви общности и Фондация “Помощ за благотворителността в България”.

Проект: “Младежки международен доброволчески летен лагер “Лято 2002” – реализиран с местни ресурси

Постигнати резултати:

- Почистени горски терени
- Залесяване на горски терени

Център за устойчиво развитие на планината

Адрес:

Гр. Смолян, бул. “България” № 35,

Тел., факс: 0301/3 23 28

E-mail: cugp@abv.bg

Структура на Центъра за устойчиво развитие на планината /ЦУРП/:

Изпълнителен директор на Центъра за устойчиво развитие на планината е

- г-жа Дора Янкова

Председател на УС на Центъра за устойчиво развитие на планината е

- д-р Тодор Згуров

Лице за контакти:

- Рабие Кьосева

ЦУРП генерира различни видове бази данни, от които по-важните, са следните:

- Възможности за инвестиране в малък и среден бизнес на основата на екологично използване ресурсите на планината.
- Биологичното разнообразие в Родопите (лечебни билки и растения и тяхното приложение)
- Уникални екологични храни в Родопите;
- Възможности за екологичен туризъм в Родопите;
- Нетрадиционно планинско земеделие;
- Културните традиции в Родопите (автентичен фолклор и етнография)
- Възможности за трансгранично сътрудничество между пограничните райони на Родопите и страни от ЕС.

Съюз за алтернативно земеделие в Родопите

Адрес за контакти:

Гр. Смолян

Ул. "Дичо Петров" 16, тел/факс 0301/ 60117, GSM 087573314

e-mail: uaar@ab.bg

Лице за контакти:

Магдалена Заимова – председател

САЗР е учреден на 16.07. 2001 год. в Смолян, като самостоятелно, доброволно и независимо сдружение, обединяващо физически и юридически лица, работещи в областта на билко- и гъбопроизводство, производство на ягодоплодни култури; търговия с билки, гъби, култивирани и диворастящи плодове, включително и провеждане на мероприятия за опазване на естествените находища на видовете и популяризиране на алтернативното земеделие, като дейност създаваща предпоставки за формиране на доходи за населението, съчетано с опазването на околната среда.

В съюза членуват 25 земеделски производителя, органите на управление са: Общо събрание, Управителен съвет и Контролен съвет.

Зелени Балкани - България

Федерация на природозащитни сдружения

Адрес за контакти:

ЦЕНТРАЛЕН ОФИС

Пловдив 4000

Бул. "Шести септември" № 160

Тел. 032 / 62 69 77, e-mail: greenbal@mbox.digsys.bg, www.greenbalkans.org

Мисия

Опазване, изучаване и възстановяване на биологичното разнообразие на България и на Балканския полуостров.

Институционално-административна структура

Зелени Балкани е национална организация, в която членуват повече от 3 200 граждани, обединени от идеята за опазване на българската природа. Дейностите на

сдружението се подкрепят от 280 активни доброволци в 25 регионални структури от цялата страна.

Сдружението изработи и внесе предложение за обявяване на Природен парк Западни Родопи /800 000ха/. В момента екипът е натоварен от МОСВ по събиране на необходимата документация за обявяване на парка.

Родопски бъднини

Адрес за контакти:

Гр. Смолян, бул. "България" № 58

Сдружението се представлява от:

Донка Николова Пехливанова – Управител

Органи на управление на сдружението : Общо събрание и Управителен съвет.

Основни цели и насоки за работа на "Родопски бъднини":

- усъвършенстване на жизнената среда на човека;
- ефективно използване на енергията;
- разработване и съдействие за внедряване на нови екологосъобразни технологии;
- осъществяване на биополитика във всички сфери на живота;
- популяризиране на инициативата за глобално оцеляване и опазване на природната среда

Сдружение "Екосвят Родопи" - Смолян

Адрес за контакти:

4700 гр. Смолян, ПК № 2; E-mail: ecoworld_rhodope@abv.bg

Лица за контакти:

инж. Лидия Арсова - председател на УС, тел. (0301)223-79; 089532745

д-р Емил Палийски - зам. председател, тел. (0301)345-06

Сдружение "Екосвят Родопи" - Смолян е учредено през 1997 год. от инженери, учители и студенти от специалност "Екология и опазване на природната среда"

Мисията на Сдружението е: да формира екологично мислене и екологично съзнание у подрастващите, младежта и гражданското общество; да спомага за създаване на информирано обществено мнение по проблемите на опазване на околната среда; да съдейства за възстановяване на екологичното равновесие в Родопите и др.

Проектите, които Сдружението е реализирало са "Градът като екосистема", "Всички ние заедно за Родопите", "За кучетата и още нещо", "Свещена вода - Балиева чешма", "Искаме да живеем в квартал без боклуци", "Приключения в екологичното образование - от класната стая до карста" и др.

Сдружение "Екосвят Родопи" взе активно участие в Национални кампании, организирани от различни сдружения и Министерство на околната среда и водите - това са кампаниите "Да спасим озона", "Нулеви отпадъци", "Безоловен бензин" и др.

Кампании и обществени инициативи

Национална седмица за опазване на околната среда – 14-22.04.2002 год.

В седмицата се включиха всички общини на територията на РИОСВ – Смолян с дейности за почистване, благоустрояване и озеленяване на населените места. Кампанията, посредством местните средства за информация се популяризира в общественото пространство. По общини се организираха интересни инициативи, включително конкурси и изложби на екологична тематика.

В рамките на кампанията РИОСВ – Смолян се включи със следните мероприятия:

- На 19.04.2002 год. в Младежки дом – Смолян, инспекцията организира еко-дискотека. Проведе се викторина и се представиха интересни факти, целящи създаване на интерес и екологично възпитание на подрастващите.

- Ученици от VI СОУ и ГПЧЕ “Иван Вазов” - Смолян, служители на инспекцията и на РДВР – Смолян с доброволен труд възстановиха оградата около резерват “Амзово”.
- През дните на “отворени” врати инспекцията е посетена от 380 души, предимно учаци, които наблюдаваха лабораторни демонстрации и видеофилми за опазване на околната среда. Поради големият интерес към дейността на РИОСВ, работата при “отворени врати” се превърна в традиция, като съвместно с преподавателите се търси възможност за разширяване на екологичното образование в рамките на утвърдените учебни програми.

Европейски ден без автомобили

РИОСВ – Смолян, в качеството си на регионален координатор се включи с всички единадесет общини /в национален мащаб общо участие взеха 84 населени места/ в националната кампания “В града без моя автомобил – 22 септември”. Кампанията протече с много добра активност, като бяха организирани интересни мероприятия за различните възрастови групи от учаци – рисунки на асфалт, състезания с ролери, състезания с велосипеди, игри, концерти, конкурси за рисунки и есета по темата. Информация за протичането на кампанията на територията на инспекцията и снимков материал от събитието беше поместена още на другия ден в Интернет страницата на МОСВ.

Световен ден на водата

Проведена беше информационна кампания във връзка със “Световния ден на водата” – 22.03.2002 год. Отдел “Води” към инспекцията даде пресконференция за местните медии.

При голяма активност протекоха обявените от МОСВ кампании за почистване на площи замърсени с отпадъци и за озеленяване в рамките на Националната кампания “За чиста околна среда”.

Младежки дом – Смолян, с подкрепата на инспекцията се включи в кампания “Да засадим дърво”, като мобилизира ученици от града, в резултат на което бяха засадени 50 липови фиданки. Лошото време попречи кампанията да продължи със засаждането на дръвчета около училища и увредени тревни площи.

Информация за състоянието на околната среда

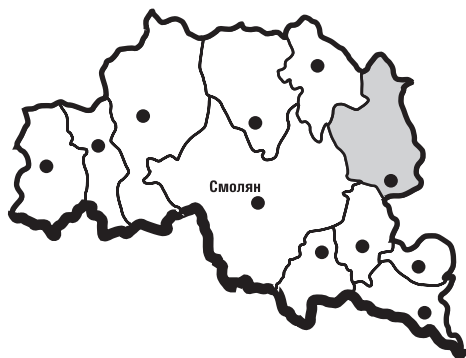
Предоставянето на обществена информация за състоянието на околната среда се осъществява съгласно разпоредбите на ЗООС и ЗДОИ /закон за достъп до обществената информация/. Когато достъпа до исканата информация не е лимитиран, същата се предоставя без доказване на конкретен интерес и в предпочитаната от заявителя форма, като сроковете за предоставяне са значително съкратени, в сравнение с регламентираните от закона. През 2002 год. инспекцията няма отказ по заявление за предоставяне на обществена информация. С издаването на годишен доклад за състоянието на околната среда през 2001 год. предоставянето на обществена информация е значително облекчено, тъй като пълнотата, обема и анализа по компоненти и фактори на въздействие в голяма степен отговаря на въпросите, възникващи от страна на обществеността. Това е целта и на настоящето издание.

Работата с обществеността и медиите стана една от приоритетните цели на РИОСВ – Смолян. Създаде се обществена нагласа и интерес към информация за околната среда представляваща не само журналистическа сензация, а и такава популяризираща природозащитата, даде се широка медийна разгласа на международните и европейски дни свързани с опазването на околната среда. Създадоха се условия за партньорство с регионалните медии при отразяване на по – големи екологични събития.

РАЗДЕЛ II

Община Баните

1. Обща информация

В областта на околната среда община Баните си сътрудничи с община Ардино за “Изграждане депо за битови отпадъци”, с община Мадан - “Изграждане на междуобщински път”, с община Лъки - “Туристически път”, с община Смолян - “Предоставяне безвъзмездно на сметосъбирателна техника втора употреба”, с ФПС

“Зелени Балкани” за Природен парк “Западни Родопи”, с “Женско дружество за човешки права и етническа толерантност” – За повишаване на информираността и подобряване на диалога в местната власт за постигане на устойчиво местно развитие.

Информирането на обществеността по въпросите за околната среда става чрез средствата за масова информация за мероприятията, провеждани от общината за опазване на околната среда, изготвяне на брошура “Дълг към природата” и изпращане до всички по – големи предприятия, фирми, заведения за обществено хранене и домакинства, формиращи голямо количество ТБО, срещи, събирания, билбордове, табели – забранителни и указателни.

Персоналът, работещ по проблемите на околната среда в общината и кметствата е, както следва: Гл. експерт “ЗЕВ” – 1, тел. 03025/22-06, факс 21-20; Специалист “БКС” – 1, тел. 03025/ 22-14; Шофьор на контейнеровоз – 1; Работници – 1; Работници по “Програма от социални помощи към осигуряване на заетост” към “РДЗ и СР” ООД – гр. Смолян – 8.

На заседания на Общинския съвет по устройство на територията през 2002 год. са взети 2 решения

Организация на територията на общината, която осъществява дейност и в областта на опазване на околната среда е “Местен съвет по туризъм” с председател Персияна Костова, с. Баните, тел.03025/ 25-89.

През 2002 год. добре се развива текстилната промишленост, която запазва преобладаващ дял в икономиката на общината. Осигурена е трудова заетост за над 600 души. Очаква се запазване на съществуващите цехове и откриване на нови в по – малките населени места за по 10 души персонал.

Производството на селскостопанска продукция – картофи, фасул, домати, чушки, царевица, ръж, овес и др. е насочено към задоволяване нуждите предимно на едно домакинство. Традиционна за общината култура е тютюна, чието производство за 2002 год. се е увеличило с 20 %. През 2001 – 2002 год. по различни проекти на Правителството и Предприсъединителните фондове на ЕС са засяти 20 дка с ягоди, 40 дка с лавандула и 10 дка с мента. Очаква се тези насаждения да се увеличат през 2003 год.

1. Бюджет за 2002 год. е 1 859 644 лв.;

2. Разходи свързани с опазване на околната среда – 93 804 лв., относителен дял от всички разходи в общината – 5,04 %;

3. Източници за финансиране на дейности по околна среда – общински бюджет – 18 804 лв.; Национален бюджет 75 000 лв.

2. Компоненти на околната среда

2.1. Въздух

През 2002 год. са извършени 3 проверки на обекти без пречиствателни съоръжения /ПС/. Дадено е едно предписание. В качеството на атмосферния въздух през миналата година не е настъпила промяна.

2.2. Води

Водоснабдяване, канализация, пречистване на отпадни води, разрешителни

1. Общо водоснабдяване на населените места спрямо броя на жителите, %	80
в това число, водоснабдени от мрежите експлоатирани от ВиК ЕООД, %	60
в това число, водоснабдени от собствени водоизточници, %	30
2. Процент на жителите обхванати от канализиране на отпадните води, %	-
3. Наличие на пречиствателни станции за питейни води, бр.	1
4. Потребление на вода м ³ /жител. година	30

1. През годината няма изградени канализационни клонове и колектори по населени места.

2. Изградените нови водохвращения, водоеми и външни водопроводи през 2002 год. са: водоем Дрянка V=250 м³, водоем Вълчан дол V=100 м³, с извършени довършителни работи на стойност 21340 лв.

3. Изградените вътрешни водопроводни мрежи, включително реконструкция на съществуващите са: Дрянка - нов водопровод 190 м, Загражден - нов водопровод 120 м, Баните - нов водопровод 180 м. - на обща стойност 53 660 лв. По линия на реконструкция от "В и к" ЕООД – Смолян - в с. Давидково - реконструирани водопроводи с обща дължина 585 м, с диаметър Ø9000 и 800 м, с диаметър Ø7500.

4. През 2002 год. регистрирани нови водоизточници за питейно - битови нужди и кладенци, съгласно Чл.60 от Наредба №1 / 2000, няма.

5. Водоползване студени води за питейно-битови нужди:

Общо количество подадена вода 294 хил. м³, при полезно използвана вода 147 хил. м³ - в това число 98 хил. м³ за населението и 49 хил. м³ за обществени консуматори. Водопотребление 61 л/ж.ден, в това число 41 л/ж.ден за населението и 20 л/ж.ден за обществени консуматори.

6. Водоползване минерални води от сондаж №3 на находище "Баните" за балнеолечебни и хигиенни нужди:

- "Специализирана болница за рехабилитация - Баните" ЕООД-71570 м³ за лечебни и хигиенни цели

- ЕТ "Модалк 91-Таско Илиев" - Кърджали, почивна база - Баните-94 м³ - за хигиенни цели

7. Извършва се процедура по попълване на кадастъра на с. Баните за санитарно – охранителните зони на термоминерално находище "Баните" - сондаж № 3.

8. Извършване на мероприятия по реките и речните русла по линия на защита от бедствия и аварии - "Изсичане на тополи и върби по коритото на река Малка Арда".

9. Издадени разрешителни по Закона за водите (ДВ бр.67 от 1999 год.)

- "АЙ ПИ ЗЕТ" ЕООД - Смолян - водоползване от р. Давидковска с цел електропроизводство, разрешително № 0989/25.02.2002год.

- ЕТ "КАРАТ - Тома Караманолев" - Смолян - водоползване от р. Глогинска с цел електропроизводство, разрешително № 1270/31.10.2002 год.

- ХВК - Давидково - ползване воден обект р. Давидковска с цел заустване на отпадни води, разрешително № 0672/03.10.2002 год.

- “Кючуков & сие” ЕООД – Баните - водоползване от сондаж № 3 на термоминерално находище “Баните”, с Разрешително № 0113/05.03.2002 год.

10. От извършените физикохимични анализи на водите на р. Малка Арда при с. Баните е видно, че по изследваните показатели не са констатирани наднормени стойности.

При проведения биомониторинг на водите при пунктовете с. Кутела, с. Славейно, с. Малка Арда се установи, че водите в горното течение при с. Кутела и с. Славейно са чисти и неповлияни от населените места, а при с. Малка Арда и с. Баните са слабо замърсени. В сравнение с 2001 год. има подобрение на качеството на водите, дължащи се на пълноводието на реката през годината. Извършен е и микробиологичен мониторинг на р. Малка Арда при с. Баните. Всички проби не съответстват на нормите за II^{pa} категория по показатели общ колититър и ешерихия колититър - превишаващи тези норми. С получените стойности по микробиологичните показатели се доказва, че р. Малка Арда е замърсена от населените места, през които преминава.

11. Мониторинг на отпадни води – данните са в таблицата:

Дата	Място на пробовземане	pH	БПК	ПМО	ХПК	РВ	НВ	Мазнини	Общ фосфор	Общ азот
ОБЩИНА БАНИТЕ										
08.05.2002	ЕТ "ЕСК-67", с. Давидково; мандра - ОВ на изход ПС	7.3	60.8	10.88	1226	1316	35	10	0.03	32.22

Микроязовири

“Давидково”- с. Давидково

1. Местонахождение – намира се над с. Давидково
2. Предназначение – язовира е строен през периода 1960 – 1963 год., с цел напояване и рибовъдство
3. Собственик – “Фиштрейдинг” ООД – Смолян
4. Язовирна стена - тип – земно-насипен, височина – 8 м., дължина по короната – 40 м., ширина по короната – около 5 м.
5. Основен изпускател - тип – тръбен, диаметър – 600 мм, стоманена тръба, затворен орган – спирателен кран Ø 600, отворен - действа.
6. Преливник - тип - широк праг, ширина-2,5м., височина на околоръстни стени -1,5 м
7. Пълен обем на язовирно езеро – $180 \times 10^3 \text{ м}^3$
8. Мъртъв обем – няма данни
9. Водовземането се осъществява от основния изпускател.

Микроязовира е в добро техническо състояние, съгласно протокол от проверка на Гражданска защита.

МВЕЦ

№	река землище	обект	Разрешено водно количество м ³ /сек	Екологичн о водно количество л/сек	Мощност на централата по разрешително кВт	Въведен в експлоата- ция
1.	р. Давидковска с. Давидково	МВЕЦ “Давидково 2”	2.500	120	823	-
2.	р. Глогинска с. Давидково	МВЕЦ “Давидково 2”	0.900	55	224	-

2.3. Земи и почви

Няма промяна в структурата на земеделските територии в общината и основна култура продължават да бъдат картофите – 5500 дка и тютюн – 1130 дка.

През годината общината в партньорство със „Съюза за алтернативно земеделие в Родопите” реализира проект „Нови възможности за трудова заетост на съкратените от рудодобива, чрез алтернативни форми на земеделие”, като се засадиха 50 дка с лавандула върху изоставени, ерозирани земи.

Към съществуващите нарушени площи в общината няма допълнително нарушени, а също така няма и рекултивирани от тях.

През 2002 год. МОСВ съгласува проект за проучване на строителни материали, в м. Канарата, землище Сливка, на “Кандурови” ООД, с. Баните, съгласно издадено Разрешение за проучване на тази площ № 29 / 05.11.2001 год. издадено от Министерство на регионалното развитие и благоустройство /МРРБ/.

3. Фактори на въздействие

3.1. Отпадъци

През 2002 год. в допълнително сметосъбиране са обхванати още две населени места, като общият им брой става 9, с население 5916 представляващо 82 % от общото население на общината.

Броят на контейнерите с обем 4 м³ е увеличен от 87 на 98, както са доставени и нови - 30 стационарни кошчета поставени на възлови места в населените места.

С отпуснати средства в размер на 10000 лв. по спечелен конкурс, проведен от МОСВ за почистване коритото на р.Малка Арда, общината организира ликвидиране на замърсяванията в с. Баните, Загражден, Гълъбово, Вишнево и Малка Арда общо на територия от 3.9 дка. Остава непочистена площ в с. Стърница в размер на 0.9 дка.

За 2002 год. общината е отчела 550 тона строителни отпадъци получени от стихийно бедствие, катосъщите не са депонирани на депото, а са използвани за засипване на изнесени пътища и скотове в населените места.

Една фирма от общината е представила информационна карта за образуваните през 2002 год. производствени отпадъци - “Стамбули – България” ЕООД, чието количество възлиза общо на 53 тона, които са депонирани на депото за ТБО на гр.Смолян.

Приходите на общината във връзка с финансирането на дейността по събиране и третиране на отпадъците за 2002 год. са 16413 лева, а разходите са в размер на 18 804 лева .

3.2. Шум

Критични райони по отношение на автотранспорта.

- с. Баните – централна част и обходен път за с.Вишнево, ул. "Дичо Петров" , с население – 1339 и живеещи в близост до критичния район – 450 жители;
- с. Оряховец - кръстовище Смолян – Баните – Давидково, с население – 950, и население живеещо в близост до критичния район – 250 жители;
- с. Давидково - ул. "Европа" - 500 м. от път Баните – Загражден, с население - 1102, и население живеещо в близост до критичния район – 350 жители;

Данни за транспортните средства - градски транспорт и лични.

Транспортни средства	Общ брой	Пробег, км /средна възраст, год.	Последен основен ремонт, г.
1. Автобуси	14 бр.	488 000 км.	
2. Лични автомобили	1908 бр.	средна възраст - 14г.	

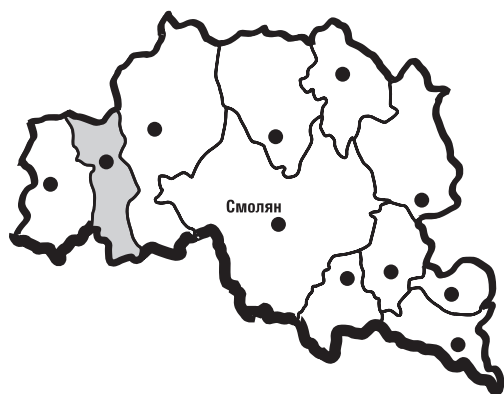
Всяка година се провеждат мероприятия свързани с националната седмица по опазване на околната среда, като се залесяват общо училищните пространства с ели и липи.

3.3. Радиология

През 2002 год. не са извършвани наблюдения и измервания на радиационното състояние в общината.

4. Проекти и обекти с екологично предназначение

№	О Б Е К Т	Финансиран от	Стойност на обекта, лв.	Уسوени средства 2002 год., лв.	забележка
1.	Изграждане на зона за екологичен туризъм	ФАР Община Баните	300000	240000	
2.	МВЕЦ "Давидково 1"	Кредит от НФООС	1500000	238289	

Община Борино

1. Обща информация

Сътрудничеството в областта на околната среда е с НПО "Био – Б – Еко", с която съвместно са разработени проекти свързани с почистване на замърсени земеделски земи, премахване на изоставени стопански сгради, изследване на свойствата и качествата на местните водоизточници.

Информирането на обществеността става чрез информационно табло пред ОБА-Борино и местната медия.

Основната структура, работеща в управлението на околната среда в общината е: 1 мл. експерт "Екология и туризъм", в общинска администрация, тел. 03042-2040 – Семиха Вели, в кметствата по проблемите на околната среда са ангажирани кметовете и кметските наместници на населените места – 4 човека.

Бюджета за 2002 год. е 1 396 500 лева.

Приходите от таксите за услугите в областта на управлението на отпадъците са 6374 лв., а разходите – 8060 лв.

Разходите, свързани с опазване на околната среда възлизат на 17 282 лева, което е 1,18% от всички разходи в общината.

2. Компоненти на околната среда

2.1. Въздух

През 2002 година е въведена в експлоатация "Бензиностанция" на "Бориком-АМТ". Дадено е едно предписание. В качеството на атмосферния въздух през миналата година не е настъпила промяна в общината.

2.2. Води

Водоснабдяване, канализация, пречистване на отпадни води, разрешителни

1.Общо водоснабдяване на населените места спрямо броя на жителите,%	100
в това число,водоснабдено от мрежите експлоатирани от ВиК ЕООД	100
в това число,водоснабдено от собствени водоизточници	-
2.Процент на жителите обхванати от канализиране на отпадните води,%	70
3.Наличие за пречиствателни станции за питейни води,бр.	2
4.Потребление вода куб.м./жител/година	59

Изграден е нов водоем с обем V=500 куб.м. на с. Борино.

Извършена е реконструкция на съществуващ вътрешен водопровод с. Борино- 3500 м.

Общо количество подадена вода 224 хил. м³, при полезно използвана вода 112 хил. м³, в това число 89 хил. м³ за населението и 23 хил. м³ за обществени консуматори. Водопотреблението е 75 л./ж.ден, в това число 59 л./ж.ден за населението и 16 л./ж.ден за обществени консуматори.

Извършено е укрепване и почистване на речно корито в с. Ягодина - 200 метра.

Мониторинг на отпадни води – данните са в таблицата:

Дата	Място на пробовземане	pH	БПК	ПМО	ХПК	РВ	НВ	Азот амониев	Орто фосфати	Мазнини	Общ фосфор	Общ азот
ОБЩИНА БОРИНО												
20.01.2002	"Мики - 90" гр.Гоце Делчев, мандра с.Борино - ОВ на изход мандра преди канализация	6.3	902.5	504	2865	588	675	1.25	4.26	165		
28.01.2002	"Мики - 90" гр.Гоце Делчев, мандра с.Борино - ОВ на изход канализация на мандрата	6.1	1300	392	2954	528	775	0.89	2.07	82		
05.03.2002	"ВиК", с.Борино- изход канализация след стоп. двор	7.4	240	82.4	460	332	104				1.33	25.5
17.07.2002	ЕТ "Улан - Джамал Уланов", с.Борино - ОВ на вход ПС	4.2	1375	464	2579	1533	1129	7.78		604		
17.07.2002	ЕТ "Улан - Джамал Уланов", с.Борино - ОВ на изход ПС	3.8	2750	1488	3798	5494	1670	38.63		738		

Микроязовири

“Извора” - с. Борино

1.Местонахождение – намира се в североизточна посока над с.Борино

2.Предназначение – язовира е строен през периода 1960 – 1963 год., с цел напояване и рибовъдство

3.Собственик – Манол Йорданов Велев,София,ул.”Мизия” № 1

4.Язовирна стена - тип – земно-насипен, височина – 25 м, дължина по короната – 250 м, ширина по короната – около 7 м.

5.Основен изпускател - тип – тръбен, диаметър – 400 мм,стоманена тръба,дължина 80м, затворен орган – спирателен кран Ø 400, изпробван на 23.04.1999 год.с протокол

6.Преливник - тип – широк праг, кота преливен ръб – няма данни, на 1,8 м. под горен ръб стена.

7.Пълен обем на язовирно езеро – 250x10³м³.

8.Мъртъв обем – 200x10³м³.

9.Максимална площ на водната повърхност – 34 дка.

10.Водовземането се осъществява от основния изпускател.

Микроязовира е в добро техническо състояние.

2.3. Земи и почви

Няма промяна в структурата на земеделските територии в общината, като основна култура продължават да бъдат картофите заемащи 5050 дка през 2002 год. На предоставената за дългосрочно ползване 200 дка общинска земя през 2002 год.. “Българска роза Пловдив” АД - Пловдив засади 136 дка с лавандула.

3. Фактори на въздействие

3.1. Отпадъци

Общината включва 5 населени места, от които в организирано сметосъбиране са обхванати 2 селища - Борино и Чала, с население 3098 жители, което представлява 69.0 % от общото население, отстоящи съответно на 7 и 5 км от депото за ТБО. Образованите извозени и третиранни отпадъци са 262 кг на обхванат жител, което е със около 100 кг. под нормата за страната. Липсата на достатъчно средства и отдалечеността на населените места Ягодина, Буйново и Кожаре, отстоящи съответно на 18, 22 и 24 км от депото за ТБО, е причина да не се осъществява сметосъбиране, поради което на няколко места в същите, особено по скатовете и бреговете на реките са обособени нерегламентирани сметища, заемащи 15.1 дка., разпределени както следва: с. Борино – 6.1 дка, с. Ягодина –4 дка, с. Буйново и Кожаре по 2 дка и с.Чала – 1 дка.

За 2002 год. общината не е представила информационна карта за образуванияте строителни отпадъци, а в същото време са налице множество изхвърлени строителни и изкопни маси по цялото протежение на отсечката след бороварната до депото за ТБО, както и на изходите на почти всички населени места.

Четири фирми от общината са представили информационни карти за образуванияте дървесни производствени отпадъци ЕТ “Дрейзи-Осман Небиев”, ЕТ “Мустафа Бонгуев”, ЕТ Али Велиев-САЯ” и ЕТ “Кемал Алиев -63”, чието количество възлиза общо на 413 тона , от които 120 тона са оползотворени като гориво за изсушаване на дървен материал.

Останалата част от отпадъците са депонирани на депото за ТБО.

На есенната сесия на кампанията “За чиста околна среда” през 2001 год. беше одобрен проекта на СОУ - с. Ягодина, с разходи в размер на 2000 лева, който се реализира през 2002 год. Почистени бяха замърсени терени, доставиха се кошчета за смет, засети бяха пустеещи площи.

3.2. Шум

Критични райони по отношение на автотранспорта.

Големи транспортни участъци източници на шум на територията на общината не са регистрирани.

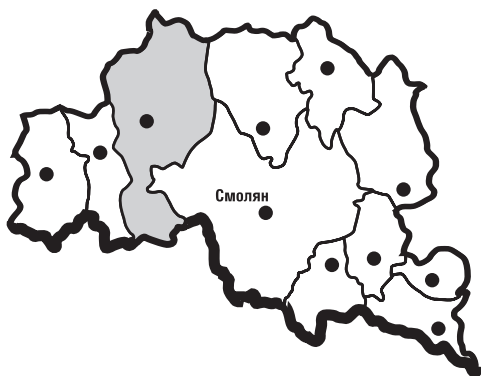
Борино не разполага с вътрешен транспорт.

В общината няма големи промишлени предприятия, които да създават наднормени шумови натоварвания.

Няма постъпили жалби от населението в РИОСВ – Смолян.

3.3. Радиология

За 2002 год. няма данни от измервания за радиационното състояние на територията на общината.

Община Девин

1. Обща информация

Общината продължава да поддържа контакти с Асоциацията на еколозите от общините в България /АСЕКОБ/.

В областта на околната среда общината си сътрудничи с местни неправителствени организации.

Информирането на обществеността по въпросите на околната среда става чрез съобщения, видеофилми в местните кабелна телевизия (гр.Девин - "Евроком Девин" ЕООД, ул."Орфей" № 1, тел.: 03041/ 54 05; и местния радиовъзел на общината - тел.: 03041 / 24 61, на таблата във всички населени места, разпространение на листовки и др.материали.

Персонала, работещ по опазване на околната среда е, както следва:

1.инж.Христина Карова - главен специалист "Екология, курортно дело и туризъм" в отдел "ТСУ и АС" при Община Девин

2.Албена Пейкова - старши специалист "Инвеститорски контрол" в отдел "ТСУ и АС" при Община Девин

Гр. Девин -тел.: 03041/25 10, 21 74, факс 26 61, e-mail: devin@unacs.bg

На заседания на Общинския съвет по устройство на територията през 2002 год. са взети 11 решения

Екологични сдружения и организации работещи на територията на общината са:

1.Сдружение "Партньори за местно развитие - Девин" - гр.Девин, ул. "Освобождение" № 23 , Цветанка Мерджанова, тел.: 03041/48 56;

2. Екосдружение "Силивряк" - гр.Девин, ул. "Горица" № , Анелия Асенова, тел.: 03041/48 72;

3. Пещерен клуб "Силивряк" - с.Триград, Костадин Хаджийски, тел.: 03040/ 220;

4. фондация "Триград" - с.Триград, Севдалин Белилов, тел.: 03040/318.

Бюджета за 2002 г. е 5 486 137 лв.;

Приходиизточници в общинския бюджет, в т.ч. свързани с околната среда са местни данъци и такси и от концесии на минерални води - държавна собственост.

Разходите, свързани с опазване на околната среда са 157854лв., с относителен дял - 2.9 %. Приходите от такси покриват 59.2 % от извършените разходи, като 40.8 % са за сметка на общинския бюджет.

2. Компоненти на околната среда

2.1. Въздух

През 2002 год. са извършени 16 проверки на обекти, 12 от тях са на обекти без ПС. На територията на общината се намират и два обекта с ПС - Асфалтова база - с. Грохотно и рудник "Ватия" - с. Михалково. През 2001 год. тези обекти са проверени 4 пъти.

№	ОБЕКТ	ИЗМЕРЕНИ СТОЙНОСТИ				
		сажди НДЕ - 50 мг/м ³	серни окиси НДЕ - 1700 мг/м ³	азотни окиси НДЕ - 450 мг/м ³	въглероден окис НДЕ - 170 мг/м ³	прах (н.т.) НДЕ - 150 мг/м ³
1	"Ватия" АД	-	-	-	-	3939
2	"Ватия" АД	-	-	-	-	6334

Обектите въведени в експлоатация през 2002 год., са: Газстанция и бензиностанция на “МВМ”ЕООД; Газстанция на Механичен завод.

2.2. Води

	ПОКАЗАТЕЛИ	МЯРКА	СТОЙНОСТ
1.	Общо водоснабдяване на населените места спрямо броя на жителите	%	100
	в т.ч. водоснабдено от мрежите, експлоатирани от ВиК ЕООД	%	100
	в т.ч. водоснабдено от собствени водоизточници	-	-
2.	Жители, обхванати в канализац. мрежа	%	78
3.	Наличие на пречиств.станции за пит. води	Брой	2
4.	Потребление на вода	м ³ /жит.год	30

Ново изградени канализационни клонове и колектори по населени места – няма.

Изградени нови водохващания, водоеми и външни водопроводи – няма.

Извършена е реконструкция на водопроводни мрежи в гр. Девин-1573 м¹ с диаметър Ø75 и Ø90, с. Грохотно - 100м с диаметър Ø32, с. Триград – 300 м с диаметър Ø63, с. Кестен – 350 м с диаметър Ø75, с. Брезе - 200 м с диаметър Ø75, извор “Балдарана”- Девин -720м с диаметър Ø300 и изградена нова водопроводна мрежа на с. Гьоврен- 3000м¹ с диаметър Ø75 и Ø90.

Регистрирани през 2002 год. нови водоизточници за питейно - битови нужди и кладенци, съгласно чл.60 от Наредба № 1/2000 год. - няма; Общото водоползване на студени води с цел питейно-битово водоснабдяване за Община-Девин възлиза на 483 хил.м³ - за население 377 хил.м³ и обществени консуматори 106 хил.м³, в това число за Девин – 174 хил. м³ - за населението 101 хил.м³ и обществени консуматори 73 хил.м³. Водопотреблението за общината е 88 л/ж.ден - за населението 69 л/ж.ден и 19 л/ж.ден за обществени консуматори, в това число за Девин – 63 л/ж.ден, за населението 37 л/ж.ден и 26 л/ж.ден за обществени консуматори.

Водоползване на минерални води:

*Находище”Девин”:

-“Атлантик Дивайн”АД-Девин-водоползване от сондаж №3 за бутилиране-1462 м³

-“Девин”АД-Девин-водоползване от сондаж №5 за бутилиране-51 756 м³.

-Община-Девин-водоползване от сондаж №3 за профилактика, хигиенни нужди и общо водоползване за питейни нужди на населението-36 627 м³

-“Горпром”АД-Девин-водоползване от сондаж №6 за спортни цели-3173м³.

*Находище “Михалково”:

- ТПК ”Михалково”- с. Михалково-водоползване от сондажи: № 1 ВКП – 117152 м³ и № 1аВП – 13787 м³, от които за бутилиране 12523м³, а останалото е свободен излив необходим за запазване качествата на водата.

Издаден е сертификат № 73 / 26.07.2002 год. на Министерство на здравеопазването за натурална минерална вода от водоизточник “Настан” - сондаж № 1, находище на минерална вода "Настан - 1", кв.Настан, Девин, със следните предназначения: за питейно балнеолечение и балнеопрофилактика и за трапезни цели като натурална минерална вода на водоизточника или в бутилиран вид, вкл. и газирана;

Приключена е процедурата по сертифициране на водоизточник “Барутен извор”, за който предстои издаване на сертификат и установяване на минералния състав на изворната вода.

Прокаран е сондаж № 2 на находище “Настан-1”.

Извършените процедури по учредяване и изграждане на санитарно – охранителни зони /СОЗ/, съгласно Наредба № 3/2000 год. са, както следва:

I. Термоминерално находище "Девин" - учредена СОЗ за сондажи № 3, 5 и 6, съгласно Заповед № РД - 1018/ 28.01.2001 г. на МОСВ. Изградени са I, II и III пояс.

II. Термоминерално находище "Беденски бани"- учредена СОЗ за сондажи № За, 4 и шахтов кладенец, съгласно Заповед № РД - 1016/28.01.2001 г. на МОСВ. Не са изградени I, II и III пояс.

Извършени мероприятия по реките и речните русла по линия на защита от бедствия и аварии - няма.

Издадените разрешителни по Закона за водите са на:

-“ХИДРО”ЕООД – Девин - водоползване от р. Вьча за ТМСИ”Забрал”, разрешително № 1311/19.11.2002год.; от шахтов кладенец за водоснабдяване базата на фирмата, разрешително № 1099/02.08.2002год.

-“Булриб Рибарица” ООД-с.Рибарица - водоползване от р.Триградска за рибарници-с.Триград, разрешително № 1174/25.09.2002год.

-“Булриб Рибарица”-София-водоползване от р.Триградска за рибарници-с.Триград, разрешително № 1175/ 25.09.2002год.

-“КИПХИДРО” ЕООД – Пловдив - водоползване от р. Чурековска за електропроизводство, разрешително № 1062/19.07.2002 год.

-ТПК”Михалково”- с. Михалково-водоползване от р. Чурековска за производствени нужди, разрешително № 116/09.08.2002год.

-“Хайдушки поляни” ООД – Смолян - водоползване от р. Чаир дере за електропроизводство, разрешително №1102/05.08.2002 год.

-Община Девин - водоползване от сондаж № 4 на термоминерално находище ”Беденски бани”, разрешително № 0171/31.10.2002год.

-“Ливадица” ООД – Смолян - водоползване от шахтов кладенец на термоминерално находище ”Беденски бани”, разрешително № 0149/22.07.2002 год.

- ЕТ ”Драма-Владимир Гърбелов” – Девин - ползване на воден обект р. Вьча с цел добив на инертен материал, разрешително № 0742/11.11.2002 год.

- ЕТ ”Юлиан Исаков” - с. Триград - ползване на воден обект р. Триградска с цел добив на инертен материал, разрешително № 0743/11.11.2002 год.

Добив на инертен материал от реките Вьча и Триградска:

- р.Вьча-добива е извършван от “Виастройинженеринг”ООД на участък “Чанлъка - 1”-150 м³ и участък “Чанлъка-2”-1360 м³

- р.Триградска – е извършван от “ХИДРО”ЕООД – Девин в участък от км. 1⁺¹²⁵ до км.1⁺²⁵⁰ –570 м³.

Мониторинг на отпадни води – данните са представени в таблица:

Дата	Място на пробовземане	pH	ЕП	БПК	ПМО	ХПК	РВ	НВ	Азот амониев	Азот нитритен	Нефтепродукти	Мазнини	Общ фосфор	Общ азот
ОБЩИНА ДЕВИН														
10.01.2002	"ПАЛ -БГ"АД, гр. София - отпадни води на вход ПС към цех за рибопереработка - с.Беден	7.1		467.5	148.8	1201	1406	201				82	9.7	114.32
10.01.2002	"ПАЛ -БГ"АД, гр. София - отпадни води на изход ПС към цех за рибопереработка - Беден	7.4		144.5	64	402	1143	134				70	1.22	16.25
06.02.2002	"Вик" гр. Девин, канализ. мрежа - под хотел "Гребенец"	7.8		95	30	160	201	59	5.3	0.05			0.263	
20.06.2002	ЕТ "Юлиан Исаков", с.Триград -мандра; води на изход канализация	5.6		1165	392	2084	1061	277				12	3.57	22.41
05.11.2002	"ПАЛ -БГ" ЕООД, гр. София; рибарник "Девин -1" -отпадни води на изход ПС	7.6		19.5	6.2	42	298	25	3.74	0.06		10	0.93	

Микроязовири

“Аванлиите” - с. Стоманово

1. Местонахождение – намира се в м. “Аванлиите”, над с. Стоманово, Община Девин /съществува подход и от към гр. Девин/
 2. Предназначение – язовира е строен през периода 1960 – 1962 год., с цел напояване
 3. Собственик – продаден съгласно Договор от 24.03.1994 год. от ЛС на ТКЗС Недялко Николов Неделчев, гр. София, жк. “Бъкстон”, бл. №6, вх. “Г”
 4. Язовирна стена – земнонасипна, височина – 12 м, дължина по короната – 75 м, ширина по короната 5 м, кубатура на стената – 2860 м³
 5. Основен изпускател - тип – тръбен, диаметър – 300 мм, стоманена тръба, затворен орган – спирателен кран Ø300
 6. Преливник - тип – широк праг
 7. Пълнен обем на язовирно езеро – 33x10³ м³
 8. Мъртъв обем – няма данни
 9. Максимална площ на водната повърхност – няма данни
 10. Сумарно застроено водно количество на водоземните съоръжения – няма изградени такива. Водоземането се осъществява от основния изпускател.
- Микроязовира е в незадоволително техническо състояние.

МВЕЦ

№	река землище	обект	Разрешено водно количество м ³ /сек	Екологичн о водно количество л/сек	Мощност на централата по разрешително кВт	Въведена в експлоата- ция
1.	р. Чуриковска с. Михалково	МВЕЦ “Чуриковска”	0.550	50	395	-
2.	р. Чаир дере с. Триград	МВЕЦ “Чаир дере”	1.000	70	760	-

2.3. Земи и почви

Няма промяна в структурата на земеделските територии в общината, като основна култура продължава да бъдат картофите заемащи през 2002 год. - 9700 дка.

2.4. Защитени територии и биоразнообразие

Границата на новообявената Защитена местност започва от бента /водохващане за р-к “Девин-4”/. От тук северната граница върви на 100 м покрай реката в западна посока до пресечната точка с пътеката за м. Калето, след което продължава по пътеката на 100 м преди дървения мост за м. Лъката. От там продължава на северозапад на 100 м покрай реката до м. Еленски дол. От пресечната точка с Еленски дол тръгва на юг и пресича реката, след което върви по поречието на изток, покрай м. Лъката, минава над Водопада и продължава на изток по пътеката за м. Струилица до дерето над плувните басейни. По него отново слиза в поречието, откъдето продължава на изток по южния бряг на Девинска река до началната точка – бента.

По данни от Лесоустройствения проект на Държавна дивечоразвъдна станция “Извора” и писмо от Поземлена комисия - Девин, проектната площ на Защитената местност изцяло попада в Държавен горски фонд. Площното разпределение е следното:

- Семенно насаждение	0,3 ха
- Иглолистна култура	18,4 ха
- Издънкови насаждения	29,8 ха
- Нелесопригодна площ	6,2 ха
- Поляна	0,1 ха
- Скали	2,3 ха
- Дворно място	0,3 ха
- Шосе	0,2 ха
- Камионен път	0,6 ха
- Река	2,4 ха
Общо земи от държавен горски фонд	60,6 ха

На основание чл. 35, във връзка с чл. 33 и 34 от Закона за защитените територии, в района на защитената местност се забраняват дейности, противоречащи на изискванията за опазване на конкретните обекти, предмет на защита, като

- къртене на камъни, копаене на пръст и всякакви дейности, загрозяващи естествения пейзаж.

- строеж на пътища и сгради.
- изменение на руслото на реката или замърсяването ѝ по какъвто и да е начин.
- късането на цветя, чупенето на клонови и събирането на горски плодове и билки.
- паленето на огън, освен на определените за това места.
- ловуването и гърменето с всякакви оръжия и експлозиви.
- зарибяване с интродуцирани видове риби, освен с балканска пъстърва.

До утвърждаване на план за управление на защитената местност, се разрешава извършването на следните дейности в нейните граници :

- извеждане на сечи, одобрени в Лесоустройствения проект на ДДС "Извора".
- събиране на суха и паднала дървесина.
- залесителни мероприятия.
- използване на биологични средства за растителна защита.
- риболов по линията на международния риболовен туризъм.

3. Анализи по фактори на въздействие

3.1. Отпадъци

Населението, обхванато в организирано сметосъбиране, е съсредоточено в три населени места - Девин, кв.Настан и Михалково включващи, 7876 жители /57.2% от общото население/, което е с 792^{-ма} по-малко спрямо 2001 год. В същото време образуваните битови отпадъци са в повече с 1186 т. Горното се дължи вероятно на това, че през годината са почистени около 50 дка замърсени с отпадъци. Продължава тенденцията общината да е с най-ниският процент обхванатост на населението в организирано сметосъбиране спрямо останалите общини в региона. Причината за това е старата и амортизирана сметосъбирачна техника. През годината са доставени общо 140 кофи от които 125 в гр.Девин, 7 в кв. Настан и 8 в Триград. В с.Брезе са разстановани 10 контейнера с обем 4 м³.

Приходите на общината за финансиране на дейността по събиране и третиране на отпадъците са 71134 лева, а разходите - 120094 лева .

Фирмата на която е възложено обслужване на дейността е общинска фирма "Въча" ЕООД.

За 2002 год. общината е отчетла 3400 тона строителни отпадъци, които са извозени и депонирани на депото за ТБО в м."Кръстец", като същите са ползвани за запръстяване на битовите отпадъци.

За дейността си през годината е представена една информационна карта от "Родопи Лес" АД, като общо образуваните 440 тона дървесни отпадъци, са оползотворени 371.6 тона, чрез изгарянето им в парен котел, за изсушаване на дървен материал.

На територията на общината действат 5 бензиностанции, които следва да получат разрешителни във връзка с чл. 37 от Закона за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда, както следва:

1. Бензиностанция, ГТП, автосервиз и автомивка - гр.Девин, ул."Освобождение" на "МВМ" - Манол Киряков, гр.Смолян, ул." ;

2. Бензиностанция, газстанция, смяна на масла - гр.Девин, кв. 97, ули I на "Петрол комерс" ЕООД - гр.Девин - Карамфил Каров;

3. Бензиностанция 5306 - гр.Девин, ул. "Освобождение" на "Петрол" АД -гр.София, клон гр.Пловдив, Иван Николов;

4. Бензиностанция, маслено стопанство, канал за смяна на масла - гр.Девин, ул."Ст.село" № 2 на "Родопи автотранспорт" АД - гр.Девин, Стефан Ашиков;

5.Бензиностанция - с.Михалково на ЕТ "Янко Куманов" - с.Михалково, Янко Куманов

3.2. Шум

Критични райони по отношение на автотранспорта

Това са:

- гр.Девин – население (общо) - 7 466; ул."Освобождение" - до кръстовището с ул."В.Левски" – живеещи –50 (входна пътна артерия); ул."В.Левски" - живеещи – 800 (обиколен път за леки и товарни автомобили и автобуси); кръстовище- ул."В.Левски", мост и ул."Родопи" - живеещи – 250 (място, свързващо обиколния път с кварталите в града); ул."Родопи" и ул."Бузлуджа" - от кръстовището с ул."Родопи" до кръстовището с ул."Т. войвода" - живеещи 400 (автомобилен път за местността "Лисичево");

- кв. Настан - участък от третокласен път Девин - Борино - живеещи – 250;

- с. Грохотно - население – 944; участък от третокласен път Девин - Борино - живеещи – 250;

- с. Михалково – население – 431;

- Участък от второкласен път Кричим - Девин - живеещи – 120.

Данни за транспортните средства - градски транспорт и лични

Транспортни средства	Общ брой	Пробег, км / средна възраст, год.	Последен основен ремонт, г.
1. Автобуси на градския транспорт	2	900 000	2002 год.
2. Лични автомобили - гр. Девин	1800	16 год.	
3. Лични автомобили – Община Девин	3000	16 год.	

3.3. Радиология

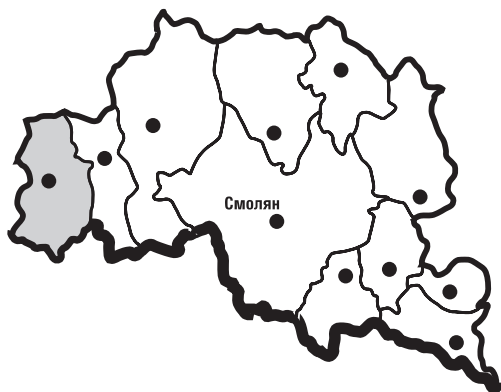
Резултатите от наблюденията и измерванията през 2002 год. в пунктовете Девин и с. Михалково показват, че радиационния гама-фон е 0.16 $\mu\text{Sv/h}$, което е в границите на характерния естествен гама-фон за региона.

Във взетите почвени проби също не са установени завишени съдържания на естествени радионуклиди.

Пункт	Специфична активност, Bq/kg			
	U - 238	Ra - 226	Cs - 137	Th - 232
1. гр. Девин	24	27	68	67
2. с. Михалково	25	22	165	40

4. Проекти и обекти с екологично предназначение

№	О Б Е К Т	Финансиран от	Стойност на обекта, лв.	Усвоени средства 2002 год. , лв.	забележка
1.	Екотуризм и екопътеки на територията на общ.Девин	НФООС Общ.Девин	36951	29307	Строителството на обекта продължава

Община Доспат

1. Обща информация

За 2002 год. Общината е нямала пряко сътрудничество по проекти и дейности свързани с околната среда.

Информирането на обществеността по въпросите на околната среда най-често става чрез - кабелна телевизия, обяви и съобщения.

В общината работи един човек като гл. експерт СГВЛ стопанства, екология и туризъм, тел. 20-32 ; В звено чистота работят 11 човека

През 2002 год. са взети две решения на заседание на експертния съвет по устройство на територията към общината.

Приходиотточниците в общинския бюджет, свързани с околната среда са от такса битови отпадъци – 70610 лв. за 2002 год.

Разходите, свързани с опазване на околната среда за 2002 год. са 79157 лв. В това число за заплати – 28073 лв.; др. възнаграждения – 245 лв.; ДОО – 7712 ; ЗОВ – 1280 лв.;ДЗПО – 136 лв.; издръжка – 41711 лв. Приходите от такси покриват 79.15% от разходите за дейността.

2. Компоненти на околната среда

2.1. Въздух

Обектите въведени в експлоатация през 2002 год., които могат да замърсят въздуха са Бензиностанция и газстанция на “Есера” ООД - Доспат, Бензиностанция и газстанция на ЕТ “Камелия Танева” - Доспат, газстанция на “Мира” ООД-Доспат. Дадено е едно предписание.

Положителните промени на обекти в общината през 2002 год., във връзка с качеството на въздуха в региона са следните:

- чрез изграждането на 3 газстанции продължи положителната тенденция да се увеличава използването на газ пропан- бутан както в домакинствата, така и в транспорта.

2.2. Води

Водоснабдяване, канализация, пречистване на отпадни води, разрешителни

1. Общо водоснабдяване на населените места спрямо броя на жителите, %	100
в това число, водоснабдено от мрежите експлоатирани от ВиК ЕООД	100
в това число, водоснабдено от собствени водоизточници	0
2. Процент на жителите обхванати от канализиране на отпадните води, %	52,96
3. Наличие на пречиствателни станции за питейни води, бр.	1
4. Потребление на вода м3/жител.година	48

- В с. Змейца е изграден канализационен клон с дължина 135 м. от бетонови тръби Ø300 , като са обхванати 56 жители.

- В с. Любча е изграден канализационен клон с дължина 178 м. с бетонови тръби Ø200 и Ø300 като са обхванати 46 жители.

- В с. Барутин е изграден канализационен клон с дължина 235 м. от бетонови тръби Ø300 , като са обхванати 86 жители.

Изградените нови водохващания, водоеми и външни водопроводи през 2002 год.

- гр.Доспат-реконструкция външен етернитов водопровод Ø60 с тръби полиетилен висока плътност Ø75/10-1000 м

- с. Змейца- реконструкция външен етернитов водопровод Ø80 с тръби полиетилен висока плътност Ø75/10-700 м

Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в гр.Доспат:

- улица "НАТО"- реконструкция етернитов водопровод Ø80 с тръби полиетилен висока плътност Ø75/10-200 м

- улица "Хисаря"- реконструкция етернитов водопровод Ø80 с тръби полиетилен висока плътност Ø75/10-200 м

- улица "Рожен"- реконструкция етернитов водопровод Ø80 с тръби полиетилен висока плътност Ø75/10-200 м

Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в с.Бръщен:

- реконструкция етернитов водопровод Ø60 с тръби полиетилен висока плътност Ø75/10-800 м

Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в с.Каська:

- реконструкция етернитов водопровод Ø60 с тръби полиетилен висока плътност Ø75/10-400 м

Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в с.Барутин:

- реконструкция етернитов водопровод Ø80 с тръби полиетилен висока плътност Ø75/10-600 м

Регистрирани през 2002 год. нови водоизточници за питейно – битови нужди и кладенци, съгласно Чл. 60 от Наредба № 1 /2000.

Водоползване:

Общо подадена вода за Община - Доспат – 522 хил. м³, при полезно използвана вода 261 хил.м³, в това число за население 207 хил. м³ и 54 хил м³ за обществени консуматори /ОК/. Водопотреблението за Община-Доспат е 69 л/ж.ден, в това число 55 л/ж.ден за населението и 14 л/ж.ден.- за ОК

Общо подадена вода за гр.Доспат - 303хил.м³, при полезно използвана вода 152 хил.м³, в това число за население 110 хил.м³ и 42 хил.м³ за обществени консуматори. Водопотреблението на Доспат е 150 л/ж.ден, в това число 108 л/ж.ден за населението и 42 л/ж.ден.- за ОК

Издадени разрешителни по Закона за водите:

-“НЕК” ЕАД, клон “ВЕЦ-група”Родопи””-Пловдив- за водоползване от р.Беладаново дере, р.Караджа дере, р.Буйновска, р.Триградска и р.Мугленска с цел производство на електроенергия-общо разрешително №1261/28.10.2002год.

Мониторинг на отпадни води – някои данни са дадени в таблица

Дата	Място на пробоземане	pH	БПК	ПМО	ХПК	РВ	НВ	Азот амониев	Азот нитритен	Азот нитратен	Орто фосфаги	Нефтопродукти	Детергенти (анионакт.)	Мазнини	Общ фосфор	Общ азот
ОБЩИНА ДОСПАТ																
06.02.2002	КД "Салвелинус Рея Фиш", гр.Доспат - ОВ на вход ПС	7.1	198.5	58.4	1499	423	750	640	0.07						300.451	
06.02.2002	КД "Салвелинус Рея Фиш", гр.Доспат - ОВ на изход ПС	6.7	17	1.2	83	56	420	190	0.01						120.015	
02.04.2002	"Росси" ЕООД, мандра - гр.Доспат - води на изход канализация от мандрата, вливащи се в р.Доспат	4.1	2400	664	4010	1488	2413								2311.59	66.4
07.05.2002	КД "Салвелинус Рея Фиш", гр.Доспат - яз. Доспат района садките -10м от повърхността	7.5	1.51	0.48	21	55	100	0.04	0.01	1.33	0					
07.05.2002	КД "Салвелинус Рея Фиш", гр.Доспат - яз. Доспат района садките -2.5м от повърхността	8.2	1.69	0.32	8	31	120	0.05	0.01	1.24	0					
01.07.2002	"Нитекс" АД, гр.Доспат - води от канализация преди заустване в ГК	7.3	56.7	45.6	242	193	319	92			0.358	2	2			

2.3. Земи и почви

Няма промяна в структурата на земеделските територии в общината, като основна култура продължава да бъдат картофите заемащи през 2002 год. - 7300 дка и тютюн 2130 дка.

3.Анализии по фактори на въздействие

3.1. Отпадъци

Общината включва 8 населени места, от които в организирано сметосъбиране са обхванати 4 селища - Доспат, Барутин, Змеица и Касъка, с общ брой население 7286 жители, което представлява 70 % от общото население, а образуваните извозени и третираните отпадъци са 370 кг. на обхванат жител.

През годината започна изграждане на новото депо за ТБО в с.Барутин, финансирано по линия на ФАР, като депонираните до момента отпадъци са извозени в съседство на площадката, като след завършване на строителството ще бъдат предепонираните.

За 2002 год. общината е отчела в представената информационна карта образуването на 700 тона строителни отпадъци, които са извозени и използвани за запръстяване на депото за ТБО.

Образуваните през 2002 година производствени отпадъци са от "Индустриал – Бор" гр.Доспат, "Нитекс" АД и "Доспат лес" ЕАД, като общо образуваните отпадъци са 645.4 тона в т.ч. 553 тона дървесни отпадъци и 92.4 тона трикотажни изрезки.

Събраните от общината средства за финансиране сметосъбирането и третирането на отпадъците са в размер на 70610 лева, а изразходваните са 79157 лева.

3.2. Шум

Критични райони по отношение на автотранспорта

Източници на шум над ПДН са преди всичко тежките товарни автомобили, автобусите за пътнически превози, леки автомобили, които са амортизирани и с голям пробег.

- гр. Доспат- кръстовище на ул."Малтепе"- за Смолян, Пазарджик и Пловдив, ул. "Зорница" - с.Барутин и границата, ул."Стамболийски" - за гр. Гоце Делчев;
- гр. Доспат - кръстовище - автогара, ул. "Тракия" - за Пазарджик, Велинград, ул."Малтепе" за Пловдив, Смолян, Барутин и ул."Ал.Стамболийски" за Г.Делчев - Благоевград- Кулата;
- с. Барутин - кръстовището пред автогарата за с.Чавдар и за с. Бръщен – Црънча;
- с. Змеица - площад - обръщало пред автогарата;
- с. Любча - кръстовището за фурната и кметството;
- с. Касъка - площада пред кметство – обръщало.

Данни за транспортните средства – градски транспорт и лични автомобили

Автобуси на градския транспорт Автобуси над 24 места	Общ брой - 22	Пробег - 180 000 км. пробега се отнася за тези без основен ремонт	Последен основен ремонт - 14 бр. с основен ремонт през 1998 г.
Лични автомобили	Общ брой - 2420	Средна възраст – 14 год.	7% - са с намален шум и катализатори 3 % са почти нови
Тежкотоварни автомобили /над 4 т./	Общ брой – 76.	Среден пробег 170 000 км.	Без основен ремонт

Проведените мероприятия на територията на общината с цел подобряване на акустичното състояние на населените места са:

- гр.Доспат - извършен е ремонт на асфалта на ул. " Малтепе ", "Тракия "; " Люляк "; "1-ви май";
- Озеленени са улиците: "Здравец"; "Стамболийски", "Орфей", "Тракия", "1-ви май" пред читалище " Ив.Вазов";
- Изградените подпорни стени на главните улици (основни пътно-транспортни артерии) са с каменна зидария, като не се допуска бетонно отливане. Това изискване е залегнало в Общинската програма за намаляване на вредностите от шум, прах, лъчение и др.
- Като основно изискване към строителите и инвеститорите на нови обекти е залегнало да се предвижда достатъчно свободно пространство за зелени площи и дървета;

3.3. Радиология

Резултатите от наблюденията и измерванията през 2002 год. в пунктовете гр. Доспат и с. Барутин показват, че радиационния гама-фон е 0,15 - 0,22 $\mu\text{Sv/h}$, което е в границите на характерния естествен гама-фон за региона.

Във взетите почвени проби също не са установени завишени съдържания на естествени радионуклиди.

Пункт	Специфична активност, Bq/kg			
	U - 238	Ra - 226	Cs - 137	Th - 232
1. гр. Доспат	106	88	32	80
2. с. Барутин	95	75	19	84

Взетите и анализирани водни проби от р. Доспат и р. Осинска са със следните показатели:

Пункт	Радиохимичен анализ		
	Обща бета радиоактивност, Bq/l	U, mg/l	Ra – 226,mBq/l
1. р. Доспат	0,190	<0,008	<30
2. р. Осинска	0,135	<0,008	<30
ПДК	0,750	0,6	150

В границите на бившия уранодобивен участък и на площите, върху които са извършвани геологопроучвателна и добивна дейности са констатирани наднормени стойности на измерваните радиологични показатели :

1. Местността “Картофена нива” – (бивш руден отвал)

-гама-фон – 0,30 - 0,90 $\mu\text{Sv/h}$;

-завишени специфични активности на :

Специфична активност, Bq/kg			
U - 238	Ra - 226	Pb - 210	Th - 230
до 2654	до 2569	до 2475	до 2858

2. Участък “Изгрев”

(места на бивша сорбция и претоварна дейност на рудата)

-гама-фон – 0,32 - 0,50 $\mu\text{Sv/h}$;

-завишени специфични активности на :

Специфична активност, Bq/kg			
U - 238	Ra - 226	Pb - 210	Th - 230
до 313	до 406	до 473	до 569

(геологопроучвателна щолня №32)

-гама-фон – 0,25 - 0,35 $\mu\text{Sv/h}$;

-завишени специфични активности на :

Специфична активност, Bq/kg			
U - 238	Ra - 226	Pb - 210	Th - 230
-	до 99	-	-

Рудничните води излизаци от затопените пространства на бившия рудник и от геологопроучвателните изработки също са с наднормени съдържания и замърсяват съответните водоприемници :

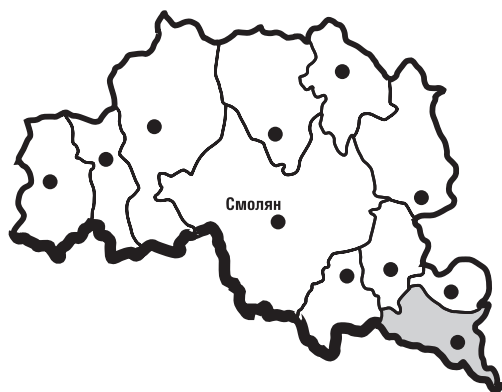
	Радиохимичен анализ		
	Обща бета радиоактивност, Bq/l	U, mg/l	Ra – 226,mBq/l
Измерени стойности	до 4,630	до 0,750	до 517
ПДК за II кат. водоприемник	0,750	0,6	150

Във връзка със задълженията на МОСВ по смисъла на ПМС № 74 / 27.03.1998 год. за ликвидиране на последствията от добива и преработката на уранова суровина за 2003 год. са разчетени и заложен в програмата на “Екоинженеринг – РМ”ЕООД, гр. София следните средства:

1. Техническа рекултивация – у-к “Изгрев”
-проект – 3 000 лв. – срок за изпълнение: 15.05.2003 год.
-изпълнение – 75 000 лв. – срок: преходен.
2. Обслужване на мониторинговите мрежи в закритите уранови обекти в страната
-общо за всички – 380 000 лв.

4. Проекти и обекти с екологично предназначение

№	О Б Е К Т	Финансиран от	Стойност на обекта, лв.	Усвоени средства 2002 год., лв.	забележка
1.	Канализационна мрежа с.Змеица	Община Доспат	24500	14500	
2.	Канализационна мрежа с.Барутин	Община Доспат	16000	6000	

Община Златоград

1. Обща информация

Персонал работещ по опазване на околната среда:

- Началник отдел “ ЕПОКЗТ” – инж. Минка Салагърова;
- Главен експерт “Екология” – Юлия Атанасова;
- Техн. ръководител “Комунална дейност” –

Минка Кехайова;

- Техн. ръководител “Безопасност на движението и опазване на околната среда” –

Алина Ушева;

- Телефон – код 03071/ 25-51, факс 23-40, e-mail zlatograd@unacs.bg

Екологичните сдружения и организации работещи на територията на общината са:

- ДГС ”Екогласност” – нестопанска организация
гр. Златоград, ул. “Славей” № 1 Обединен детски комплекс, тел . 03071/44-64
Председател – Диана Ушева
 - Център за развитие на община Златоград - НПО
Гр.Златоград, ул. “Ст.Стамболов” №1 , тел. 03071/44-06, факс 42-05
Изп.директор – Пламен Чингаров
 - “Регионален образователен център- 21” - НПО
гр.Златоград, ул.”Славей” №1, тел. 03071 / 44-64
Изп.директор- Лиляна Андреева
 - “Туристически информационен център”- НПО
гр.Златоград, ул.”Евгения Пачилова” №2, тел. 03071 / 21-69
e-mail – tic_zlatograd@hotmail.com, Изп.директор- Лиляна Андреева
- Бюджета на общината за 2002 год. е 5 185 972 лв.

Приходиизточниците в общинския бюджет, в т.ч. свързани с околната среда са от републикански бюджет, данъчни и неданъчни приходи, по чл 15 от ППЗСП от МТСП – трансфери от фонд”РСИ”, НФООС – 566471 лв.

Относителния дял на разходите свързани с опазване на околната среда спрямо всички разходи е 10.92%, Разходите за третиране на отпадъците са 65021лв.

2. Компоненти на околната среда

2.1. Въздух

През 2002г са извършени 17 проверки на обекти без ПС, дадени са и 7 предписания. Съставен е акт на “ЕС БИ ЕН - Виолета Беширова” - Златоград. Акта е за изгаряне на промишлени отпадъци в печка на дружеството. Извършено беше и емисионно измерване на “Белотекс”АД. Обекта е включен в списъка на обектите подлежащи на задължителен инструментален контрол и за наднормено замърсяване на въздуха на дружеството е наложена ежесмесечна санкция в размер на 138 лв. Дадени са седем предписания.

Стойности от емисионни измервания на обекти в общината са следните:

№	ОБЕКТ	ИЗМЕРЕНИ СТОЙНОСТИ				
		сажди НДЕ - 50 мг/м ³	серни окиси НДЕ - 1700 мг/нм ³	азотни окиси НДЕ - 450 мг/нм ³	въглероден окис НДЕ - 170 мг/нм ³	прах (н.т.) НДЕ - 150 мг/м ³
1	ЕТ ”Елица”	30	-	-	-	-
2	“Белотекс”АД	488	5040	729	40	-

Положителните промени в общината, във връзка с качеството на въздуха са:

- ремонт на котелна уредба на училище “Антим I”
- ремонт и подмяна на мазутоподгревател в оранжерии на “БГ Комерс 21”, почистване на основните баки за гориво, реконструкция на топлопреносната мрежа.

Проблемно през 2002 год. в общината е действащото в момента градско сметище, което е източник на неприятни миризми.

2.2. Води

Водоснабдяване, канализация, пречистване на отпадни води, разрешителни

1.	Общо водоснабдяване на населените места спрямо броя на жителите, %	90
	в това число, водоснабдено от мрежите експлоатирани от ВиК ЕООД	83
	в това число, водоснабдено от собствени водоизточници	7
2.	Процент на жителите обхванати от канализиране на отпадните води, %	56
3.	Наличие на пречиствателни станции за питейни води, бр.	няма
4.	Потребление на вода м ³ /жител/година	40,1

Изградени канализационни клонове и колектори през 2002 год. са:

- ”Главен колектор I А” – гр.Златоград – през 2002 год. са усвоени 200 000 лв. по решение на Управителния съвет на НФООС. От началото на строителството /1999 год./ е изграден участък с дължина 2300 м. Остава за завършване участък с дължина 1417 м на стойност 2 160 000 лв. Обекта не е въведен в експлоатация. След цялостната му реализация в колектора ще се включат отпадните води на 3000 жители.

- “Канализация с. Старцево” – “Главен колектор III” и “Главен колектор I” – усвоени са 400 000 лв. /340 000 лв. на колектор III и 60 000 лв. на колектор I/ - финансиране от НФООС. Изграден е участък по “Главен колектор III”- 672 м и 180 м по“Главен колектор I”. Колекторите не са въведени в експлоатация. След въвеждането им в експлоатация ще се обслужва население от 600 жители.

- Канализация ул."Миньорска" – Златоград – положени са канализационни тръби ф300 по дължина 70 м – стойност 2131 лв. – собствени бюджетни средства.

Изградени нови водохващания, водоеми и външни водопроводи през 2002 год.

Водоснабдяване

- "Водоснабдяване с. Пресока" – стойност 1000 лв. – подменени са водопроводни тръби от външното захранване, извършен е ремонт на съществуващи каптажи- капиталови разходи;

- "Водоснабдяване с. Страшимир" – стойност 1000 лв. – подменени са водопроводни тръби от външното захранване, извършен е ремонт на съществуващи каптажи – капиталови разходи;

- "Разширение и реконструкция на съществуващ водоем с. Цацаровци" – стойност 2000 лв. – извършени са кърпежи и мазилки по водоема – капиталови разходи;

- "Реконструкция на съществуващо водоснабдяване с. Кушла" – стойност 3000 лв. – подменени са водопроводните тръби на външното захранване – капиталови разходи;

- "Реконструкция на напорен водопровод Златоград" – подменен е 1 км от водопреносната мрежа– със средства на "ВиК"ООД - Смолян

- Изготвен е работен проект за "Допълнително водоснабдяване с. Старцево от Пресека".

- Изготвени са предпроектни работи за "Допълнително водоснабдяване с. Аламовци" – стойност 3000 лв. – изготвени са хидрогеоложки проучвания с анализ на водата от нови извори, изготвен е проект за санитарно-охранителни зони – капиталови разходи

Общото водоползване в Община-Златоград възлиза на 411 хил.м³, в това число 305 хил.м³ за населението и 106 хил.м³ за обществени консуматори. Общото водоползване за Златоград възлиза на 328 хил.м³, в това число 242 хил.м³ за населението и 86 хил.м³ за обществени консуматори. Водопотребление за Община-Златоград 112 л/ж.ден, в това число 83л/ж.ден за населението и 29 л/ж.ден за обществени консуматори, а за Златоград е 62л/ж.ден за населението и 21 л/ж.ден за обществени консуматори.

Ежегодно община Златоград организира почистване на речното корито с цел защита от бедствия и аварии.

Мониторинг на отпадни води – някои данни са дадени в таблица:

Дата	Място на пробовземане	pH	ЕП	БПК	ПМО	ХПК	РВ	НВ	Сулфати	Азот амониев	Азот нитриген	Орто фосфати	Детергенти (анионакт.)	Мазнини	Общ фосфор
Община Златоград															
30.01.2002	"ВиК"гр.Златоград - изход градски колектор гр.Златоград	7.3		28.5	12.16	130	430	40				0.547	7.3		28.5
26.06.2002	"Горубсо -Златоград" ЕАД, гр.Златоград - т."Градище"	8.1	751				598	23					8.1	751	
26.06.2002	"Горубсо -Златоград" ЕАД, гр.Златоград - смесени води от р.Ерма река и р.Гюдюрска	8.1	1143			50	990	14					8.1	1143	
26.06.2002	"Горубсо -Златоград" ЕАД, гр.Златоград - след гр.Златоград (сметицето)	8.1	1201			38	1075	20					8.1	1201	
13.09.2002	"Горубсо -Златоград" АД, гр.Златоград -води на изход колектор ХХ "Ерма река"	7.6	1212			23	1002	32					7.6	1212	

18.09.2002	"Родопи-НД-96" ООД, гр.Златоград; мандра - гр.Златоград - ОВ на изход ПС	4.2	10680	1856	32100	14803	2312	224.86	288.76	1480	4.2	10680
------------	---	-----	-------	------	-------	-------	------	--------	--------	------	-----	-------

продължение

Дата	Място на пробовземане	CN-	Fe	Mn	Zn	Cd	Pb	As	Cu
Община Златоград									
26.06.2002	"Горубсо -Златоград" ЕАД, гр.Златоград - т."Градище"		0.405	0.282	16.75	0.033	< 0.001	0.0151	0.009
26.06.2002	"Горубсо -Златоград" ЕАД, гр.Златоград - смесени води от р.Ерма река и р.Гюдюрска		1.894	0.556	2.85	0.008	0.004		< 0.001
26.06.2002	"Горубсо -Златоград" ЕАД, гр.Златоград - след гр.Златоград (сметището)		< 0.01	2.46	6.15	0.024	0.006		< 0.001
13.09.2002	"Горубсо -Златоград" АД, гр.Златоград -води на изход колектор ХХ "Ерма река"	0.034	0.035	3.03	3.03	0.017	0.026		< 0.001

Микроязовири

Язовир Златоград

Язовир Златоград се намира на 3,5 км западно от Златоград по посока на с. Аламовци. Въведен е в експлоатация през 1968 год. Изграден е за осигуряване на промишлено водоснабдяване на "Горубсо" и за питейни нужди на с. Ерма река. Стената е земно насипна Короната на стената е с дължина 146 м, ширина 5м и височина 52м. Денивелацията между кота корона и кота преливник 2,50 м. Завирен обем на язовира – $4,40 \cdot 10^6 \text{ м}^3$, полезен обем - $3,66 \cdot 10^6 \text{ м}^3$, мъртъв обем – $0,74 \cdot 10^6 \text{ м}^3$. Изградени са съоръжения за водовземане, водопровод, помпена станции и водоеми за нуждите на флотационната фабрика. Водата, използвана за питейно-битови нужди от Водоснабдителна група Ерма река, след припомпване се подава към пречиствателна станция Ерма река, от където се подава към с. Ерма река и с. Фабрика. Има изградена връзка за питейно водоснабдяване на Мадан, която не се ползва в момента.

Язовира е в добро техническо състояние. Дадени са предписания на собственика за язовира със срок до 15.03.2003 год. за довършване на ремонтните работи съгласно изготвен работен проект за ремонтно-възстановителни работи за повишаване на сигурността и подобряване на експлоатационните условия на язовира.

"Заставата" - м."Хасидере" Златоград

1. Местонахождение – намира се в местността "Хасидере", южно от Златоград
2. Предназначение – язовира е строен през периода 1960 – 1963 год., с цел напояване и рибовъдство
3. Собственик – Община - Златоград
4. Язовирна стена - тип – земно-насипен, височина – 14 м, дължина по короната – 40 м, ширина по короната – около 5 м
5. Основен изпускател - тип – тръбен, диаметър – 200 мм, стоманена тръба, затворен орган – спирателен кран $\varnothing 200$
6. Преливник - тип – широк праг, завършващ с изхвъргач – 4 м широк; височина на околоръстни стени -1,8 м
7. Пълен обем на язовирно езеро – $200 \times 10^3 \text{ м}^3$
8. Мъртъв обем – няма данни
9. Водовземането се осъществява от основния изпускател.

2.3. Земи и почви

Няма промяна в структурата на земеделските територии в общината, като основна култура продължава да бъдат картофите и тютюна.

По отношение на компонента “Почви” – във връзка със изготвяне на Докладите за стари щети от дейността на Горубсо през 2002 год. през годината бяха взети шест почвени проби и три проби за радиология. Изследванията бяха извършени в ИАОС, в две от пробите са установени стойности над ПДК за As, в четири от пробите за Рв и една от пробите за Zn. Нееднократно през последните години е констатирано, че голяма част от площите, изложени на замърсяване вследствие на миннодобивната промишленост в района, продължават да се рекултивират от стопаните особено в с. Ерма река, още повече същите се поливат с води изливащи се от бивши рудници при което са констатирани наднормени стойности на тежки метали, както в почвата така и в земеделските култури.

3. Фактори на въздействие

3.1. Отпадъци

Общината включва 10 населени места, от които в организирано сметосъбиране са обхванати 7 селища, с общ брой население 15078 жители, което представлява 92 % от общото население, а образуваните извозени и третирани отпадъци са 316 кг на обхванат жител, което е в съответствие със средната норма за страната.

През периода на територията на община Златоград са закрити две депа, заемащи обща площ от 1.5 дка, от които в Златоград 1 дка и с. Долен 0.5 дка. Предстои закриването на нерегламентирани депа с обща площ 6.8 дка, разпределени така: Златоград – 6 дка и с. Старцево – 0.8 дка

Приходите на общината във връзка финансирането на дейността по събиране и третиране на отпадъците са 88000 лева.

За 2002 г. общината е отчела образуването на 640 тона строителни отпадъци, които са извозени и депонирани на депото за ТБО в м. ”Гюргенджик”.

Представените информационни карти за образуванията през 2002 год. производствени отпадъци са от “Белотекс” АД, ”ЗММ-Златоград” АД и “НОРД” ООД, като количеството им е 122 тона, които са предадени за вторична преработка.

3.2. Шум

Критични райони по отношение на автотранспорта

Големи транспортни участъци

- Централна автогара Златоград, автоспирка "Комендатура" - Златоград;
- бул."България" - път III клас, основна пътна артерия Мадан – Златоград - Кърджали;
- Кръстовище в центъра на града до Римски мост;

Данни за транспортните средства - градски транспорт и лични.

Автобуси на градския транспорт	Общ брой бр.	Пробег км.	Последен основен транспорт
По градска линия №1 и №2	2	130 000 след основен ремонт Общ пробег на превозните средства 400 000 км.	1999 год.

3.3. Радиология

Резултатите от наблюденията и измерванията през 2002 год. в пунктовете гр. Златоград и с. Ерма река показват, че радиационния гама-фон е 0,14 - 0,18 $\mu\text{Sv/h}$, което е в границите на характерния естествен гама-фон за региона.

Във взетите почвени проби също не са установени завишени съдържания на естествени радионуклиди.

Пункт	Специфична активност, Bq/kg			
	U - 238	Ra - 226	Cs - 137	Th - 232
1. гр. Златоград	70	63	13	55
2. с. Ерма река	28	25	0,6	29

3.4. Земни недра

През м. май 2002 год. “Горубсо-Златоград” АД, - Златоград започна работа по добив и първична преработка на полиметална сулфидна руда в Ермореченското рудно поле. Извършен бе добив от участъците “Южна Петровица”, “Шумачевски дол-Андрю” и “Мързян-север”.

1.	Добив на руда	- 66 129 т.
2.	Съдържание	
	- олово	- 3,24 %
	- цинк	- 2,66 %
3.	Метал	
	- олово	- 2 141,8 т.
	- цинк	- 1 751,0 т.
4.	Загуби	- 12,2 %
5.	Обедняване	- 5,0 %
6.	Отпадък (баластра)	- 12 990 т.

През периода май-декември 2002 год. от Ермореченска обогатителна фабрика е преработена руда и са получени концентрати със следните характеристики :

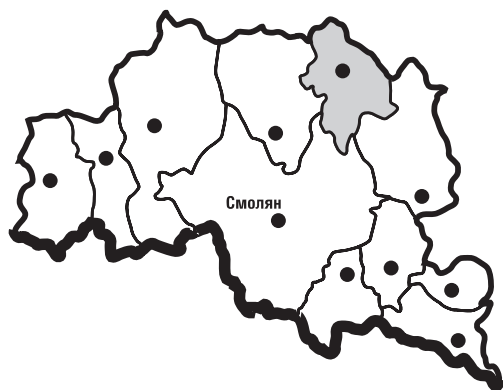
1.	Преработена руда	- 65 189 т.
2.	Произведени концентрати	
	- оловен	- 2 007,1 т.
	- цинков	- 1 465,1 т.
3.	Качество на концентратите	
	- оловен	- 66,65 %
	- цинков	- 51,08 %
4.	Извличане на металите	
	- за оловен концентрат	- 94,57 %
	- за цинков концентрат	- 84,13 %
5.	Отпадък (хвост)	- 59 310 т.

4. Проекти и обекти с екологично предназначение

№	О Б Е К Т	Финансиран от	Стойност на обекта	Усвоени средства 2002год.	забележка
1.	Главен колектор IА гр.Златоград	НФООС Община Златоград	3860000	149224	Строителството на обекта продължава
2.	Главни колектори с.Старцево	НФООС Община Златоград	840124	399515	Строителството на обекта продължава

Община Лъки

1. Обща информация

В община Лъки към отдел екология работят един главен специалист по опазване на околната среда и един главен специалист по битово комунално стопанство. От месец септември в отдел “ЕКОЛОГИЯ” работи и доброволка от Корпуса на мира от САЩ, специалист с висше образование по опазване на околната среда.

През 2002 год. са взети 4 решения за преценка на влиянието върху околната среда на проекти и обекти, неподлежащи на задължителна ОВОС.

В Община Лъки съществува сдружение - “Местен съвет по туризъм”, което е ново учредено и до този момент няма участие в процеса на опазване на околната среда. Единствено училищното ръководство и учениците от СОУ ”Хр. Ботев “ участват ежегодно в организирането и почистването от битови отпадъци в гр. Лъки и м. “Кръстова гора”

Бюджета за 2002 год. е - 2055690лв.

Такси в общината се събират за следните услуги: сметопочистване, сметоизвозване и почистване на обществените места. Събраните средства за 2002г. са 58878 лв. Направените разходи са 59343 лв., от което следва, че приходите не покриват разходите за осъществяване на тези дейности.

2. Компоненти на околната среда

2.1. Въздух

През 2002 год. са извършени 2 проверки на обекти без ПС. На територията на общината се намира и един обект с ПС-Лъкинска Обогабителна Фабрика (ЛОФ).

2.2. Води

Водоснабдяване, канализация, пречистване на отпадни води, разрешителни

1.Общо водоснабдяване на населените места спрямо броя на жителите, %	100
в това число ,водоснабдено от мрежите , експлоатирни от ВиК ЕООД, %	100
2.Процент на жителите обхванати от канализиране на отпадните води , %	60
3.Наличие на пречиствателни станции за питейни води, бр.	-
4.Потребление на вода куб.м./ жител / година	47.8

Водоползване:

Общо подадена вода за Община-Лъки – 348 хил. м³, при полезно използвана вода 174 хил.м³, в това число за население 81 хил. м³ и 93 хил м³ за обществени консуматори /ОК/. Водопотреблението за Община - Лъки е 131 л/ж.ден, в това число 61 л/ж.ден за населението и 70 л/ж.ден.за ОК

Общо подадена вода за гр.Лъки - 287 хил. м³, при полезно използвана вода 144 хил. м³, в това число за население 65 хил. м³ и 79 хил. м³ за обществени консуматори. Водопотреблението за Лъки е 172 л./ж.ден, в това число 78 л./ж.ден за населението и 94 л./ж. ден. за ОК

Издадени разрешителни по Закона за водите:

- “ГОРУБСО-Лъки” - Лъки-за водоползване от р. Юговска с цел промишлено водоснабдяване-разрешително № 1259/21.10.2002 год.

- "Тракия-Щром"ООД – Пловдив - за водоползване от р. Юговска с цел производство на електроенергия-разрешително № 0856/22.04.2002 год.

Мониторинг на отпадни води – данните са дадени в таблица

Дата	Място на пробоземане	pH	ЕП	БПК	ПМО	ХПК	РВ	НВ	Общ фосфор	Общ азот	CN-	Fe	Mn	Zn	Cd	Pb	Cu
Община Лъки																	
28.03.2002	"Горубсо - Лъки" АД, гр. Лъки - ХХ "Лъки-2" - на изход колектор преди заустване в Долно езеро	8.3	369			111	272	27863				0.146	0.029	0.235	0.001	0.297	0.07
28.03.2002	"ВиК", гр. Лъки - ГК на изход канал 2	7.7		39	10.7	149	375	720	25	16.25							
16.09.2002	"Горубсо - Лъки" АД, гр. Лъки - преливни води от ХХ "Лъки-2"	8.1	255			17	149	10			0.007	0.071	0.188	0.138	< 0.001	0.019	0.04

МВЕЦ

№	река земище	обект	Разрешено водно количество м ³ /сек	Екологично водно количество л/сек	Мощност на централата по разрешителн о кВт	Въведен в експлоатация
1.	р.Юговска с.Югово	"Юговска 2"	7.500	500	1360	-

2.3. Земи и почви

Няма промяна в структурата на земеделските територии в общината, като основна култура продължава да бъдат картофите заемащи през 2002 год. - 1800 дка

Съвместно със "Съюза за алтернативно земеделие в Родопите" и общината през 2002 год. бяха засадени 70 дка общински земи с лавандула.

3. Фактори на въздействие

3.1. Отпадъци

Общината включва 12 населени места, от които в организирано сметосъбиране са обхванати 8 селища, с общ брой население 4053 жители, което е 96.7 % от общото население, а образуваните извозени и третирани отпадъци са 656 кг на обхванат жител, което е със около 260 кг. над нормата за страната. През годината освен с. Здравец със 77 жители в организирано сметосъбиране бе включен и манастирски комплекс "Света Троица-Кръстова гора", през който ежеседмично преминават над 5000 човека, което е причина за големия обем образувани отпадъци на глава от обхванатото население.

Със средства отпуснати от МОСВ в размер на 10000 лв. по проект за почистване и озеленяване, общината закри през годината нерегламентираните дѣпа в следните населени места: Дряново - 5, Белица - 3, Манастир - 3. Със средства на общината са почистени терени замърсени с отпадъци в Джурково - 2 и местността "Кръстова гора".

Все още продължават да се използват нерегламентирани сметища в селата Борово на три места с обща площ -1.2 дка и Лъкавица - 0.3 дка.

През 2002 год. са закупени 50 контейнера, разпределени по населени места както се следва: Дряново - 4, Манастир - 8, м. "Кръстова гора" - 8, Здравец - 6, Борово - 6, Белица - 4, Югово - 2, Джурково - 2, Лъки - 10.

Дейностите сметосъбиране, сметоизвозване и депониране на битови отпадъци на общинското сметище са възложени на фирма ЕТ "Радива – Здравко Грудев" – Лъки.

Събраните средства за 2002 год. са 58878 лв. от такси отпадъци, а направените разходи са 59343 лв.

За 2002 год. общината е отчетла образуването на 30 тона строителни отпадъци, които са извозени и използвани за запръстяване на депото за ТБО.

"Горубсо- Лъки" АД е представил информация за образуваните опасни отпадъци, които за годината възлизат на 204037 тона хвостов пясък, в резултат на флотационно обогатяване на оловно-цинкови руди.

"Преспа-Лъки" АД е образувала 13 тона производствени отпадъци, които се изкупуват за вторична преработка от "Арбанаси" АД- гр. В. Търново и "Нонвотекст"- гр. София.

3.2. Шум

Критични райони по отношение на автотранспорта

Пътните артерии са шумово натоварени от ежедневно преминаващите товарни автомобили превозващи рудничен концентрат от рудниците на "Горубсо Лъки" АД.

Критичен район за гр. Лъки е основно ул. "Дичо Петров".

Броя на жителите по тях е както следва:

- град Лъки общо - 2912 жители;
- ул. "Д. Петров" - 28 жители;
- ул. "Възраждане" от Флотационна фабрика до кв. "Авариен" около 600 жители;
- ул. "Възраждане" от Автогара до кв. "Тепавица" - около 300 души.
- Автобусите на градския и между селищен транспорт са 14. Основни ремонти са правени на 4 автобуса в период от 2001 до 2003 год

Промишлени обекти източници на шум

Наименование на обекта	Предмет на дейност	Местоположение на обекта			Въздействие на източника	
		Централна градска част	Промишлена зона	До обект с повишени изисквания за шумозащита	Продължителност	Ниво на шума на границата
Флотационна фабрика - гр. Лъки	Преработка на руда в концентрат	да		Блок на СМК	денонощно	62.6 dBA
Флотационна фабрика- гр. Лъки	Преработка на руда в концентрат	да		Блок № 41	денонощно	56 dBA
Автобаза – Лъки	Извозване на руда	да			денонощно	60 dBA
Автогара-транспорт	Превоз на работници	да			денонощно	60 dBA

3.3. Радиология

Резултатите от наблюденията и измерванията през 2002 год. в пунктовете Лъки и с. Манастир показват, че радиационния гама-фон е 0,14 - 0,20 $\mu\text{Sv/h}$, което е в границите на характерния естествен гама фон за региона.

Във взетите почвени проби също не са установени завишени съдържания на естествени радионуклиди.

Пункт	Специфична активност, Bq/kg			
	U - 238	Ra - 226	Cs - 137	Th - 232
1. гр. Лъки	34	60	110	38
2. с. Манастир	45	36	382	55

3.4. Земни недра

През 2002 год. от “Горубсо-Лъки”АД - Лъки са извършени добив и първична преработка на полиметална сулфидна руда от участъците “Дружба” и “Джурково” на Лъкинското рудно поле по утвърдени годишни инженерни проекти.

1.	Добив на руда	- 216 932 т.
2.	Съдържание	
	- олово	- 2,95 %
	- цинк	- 1,92 %
3.	Метал	
	- олово	- 6 399,8 т.
	- цинк	- 4 172,7 т.
4.	Загуби	- 3,4 %
5.	Обедняване	- 14,7 %
6.	Отпадък (баластра)	- 6 760 т.

През 2002 год. от Лъкинска обогатителна фабрика е преработена руда и са получила концентрати със следните характеристики :

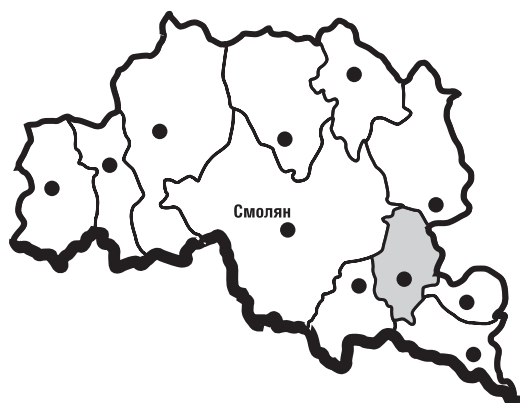
1.	Преработена руда	- 218 482 т.
2.	Произведени концентрати	
	- оловен	- 8 035,39 т.
	- цинков	- 6 423,39 т.
3.	Качество на концентратите	
	- оловен	- 70,56 %
	- цинков	- 50,60 %
4.	Извличане на металите	
	- за оловен концентрат	- 88,36 %
	- за цинков концентрат	- 78,03 %
5.	Отпадък (хвост)	- 204 037 т.

4. Проекти и обекти с екологично предназначение

№	О Б Е К Т	Финансиран от	Стойност на обекта, лв.	Усвоени средства 2002год., лв-	забележка
1.	Пречиствателна станция за питейни води	Община Лъки ДБ	599851	465401	
2.	Обекти за защита от вредното въздействие на водите	ДБ	697412	697412	
3.	“Надграждане на хвостохранилище Лъки-2”	Собствени средства	307365	77822	

Община Мадан

1. Обща информация

Персонала работещ по опазване на околната среда в общината е: Гл. експерт "Екология"; тел.: 0308/24-06; факс: 0308/25-77

На заседания на Общинския съвет по устройство на територията през 2002 год. са взети 19 решения за обекти, неподлежащи на задължителна ОВОС.

Бюджета за 2002 год. в лева е 5682 хил. лв

Приходиизточници в общинския бюджет свързани с околната среда;

- НФООС, Общински бюджет, Фонд "Приватизация" в общината, Целеви

Разходите свързани с опазване на околната среда, като дял от всички разходи в общината е 27 %

Източници на финансиране на дейността по околна среда :

- Общински бюджет - 152 хил. лв.
- Национален бюджет – 569 хил. лв.
- НФООС – 633 хил. лв.
- Фонд "Приватизация" – 12 хил. лв.
- Целеви – 124 хил. лв.
- PHARE - 236 хил. лв.

2. Компоненти на околната среда

2.1. Въздух

През 2002 год. са извършени 6 проверки на обекти без ПС и една проверка на обект с ПС и това е "Хевея-КИМ". Дадени са три броя предписания. В качеството на атмосферния въздух през миналата година не е настъпила промяна.

2.2. Води

Водоснабдяване, канализация, пречистване на отпадни води, разрешителни

1. Общо водоснабдяване на населените места спрямо броя на жителите, %	67.35
1.1 в това число, водоснабдено от мрежите експлоатирани от В и К ЕООД	67.35
1.2 в това число, водоснабдено от собствени водоизточници	32.65
2. Процент на жителите обхванати от канализиране на отпадните води, %	75
3. Наличие на пречиствателни станции за питейни води, бр.	-
4. Потребление на вода м ³ /жител/ година	

Изградените канализационни клонове и колектори по населени места през 2002 год.

гр. Мадан – 1.5 км-канализационен колектор за с. Мъглища

с. Върбина – 0.527 км-канализационна мрежа

с. Буково – 0.22 км-канализационен колектор

Извършена е реконструкция външен водопровод с тръби полиетилен висока плътност Ø63/6-1400 м. в с. Крушев дол.

Изградени вътрешни водопроводни мрежи, включително реконструкция на съществуващи – Мадан - ул."Република"- реконструкция на етернитов водопровод Ø60 с

тръби полиетилен висока плътност Ø63/6-0.1 км.; ул."Орфей"- реконструкция поцинкован водопровод ¾" с тръби полиетилен висока плътност Ø32/10, с. Върбина – реконструкция на етернитов водопровод Ø60 с тръби полиетилен висока плътност Ø63/6- 0.5 км. и с. Средногорци – реконструкция на етернитов водопровод Ø60 с тръби полиетилен висока плътност Ø63/6- 0.1 км и реконструкция на етернитов водопровод Ø60 с тръби полиетилен висока плътност Ø63/10 – 0.1 км.

Водоползване:

Общо подадена вода за Община-Мадан - 454хил. м³, при полезно използвана вода 227 хил.м³, в това число за население 147 хил. м³ и 80хил м³ за обществени консуматори /ОК/. Водопотреблението за Община-Мадан е 47 л/ж.ден, в това число 31 л/ж.ден за населението и 16л/ж.ден за ОК.

Общо подадена вода за гр.Мадан-361хил. м³, при полезно използвана вода 181 хил.м³, в това число за население 110 хил.м³ и 71хил м³ за обществени консуматори. Водопотреблението за гр.Мадан е 75 л/ж.ден, в това число 46 л/ж.ден за населението и 31 л/ж.ден. за ОК.

Добив на инертен материал се извършва от "Бетонстрой"ООД-Мадан по участъци: участък № 5 от км.194⁺²¹⁰ до км.194⁺⁷²⁸ - 546м³; участък № 6 от км. 194⁺⁷⁵⁶ до км. 195⁺⁰⁰¹ - 235 м³.

Мониторинг на отпадни води – някои данни са дадени в таблица

Дата	Място на пробовземане	pH	ЕП	БПК	ПМО	ХПК	РВ	НВ	Азот амониев	Азот нитриген	Общ фосфор	Общ азот	Fe	Mn	Cr	Zn	Cd	Pb	Cu
ОБЩИНА МАДАН																			
05.02.2002	"Вик", с.Върбина - на изход канализ. мрежа	7.5		42.4	21.6	169	332	64	8.86	0.42	0.757								
20.02.2002	"Хевея КИМ" АД,гр.Мадан - ОВ на изход ПС	7.8		16	3.6	78	154	28	0.57		0.152	4.03							
04.03.2002	"Горубсо- Мадан" АД,гр. Мадан - изход шолня 865 уч-к "Петровица"	7.3	974				696	555					1.217	10.08	< 0.001	31	0.164	0.211	0.517
04.03.2002	"Вик"гр.Мадан - изход ГК	7.3		34	15.52	182	212	62	1.95	0.23	0.34	9.8							

Микроязовири

"Букова поляна" - с. Букова поляна

- 1.Местонахождение – намира се под с.Букова поляна,на около 600 м в североизточна посока
- 2.Предназначение – язовира е строен през периода 1970 – 1972 год.,с цел напояване
- 3.Собственик – Община – Мадан,стопанисван от Кметсво – с.Букова поляна
4. Язовирна стена - тип – земно-насилен, височина – 7 м, дължина по короната – 50 м, ширина по короната – около 4 м
- 5.Основен изпускател - тип – тръбен, диаметър – 300 мм, стоманена тръба, затворен орган – спирателен кран Ø300
- 6.Преливник - тип – тръбен Ø600, бетонови тръби през тялото на стената, след което преминава в открит канал
- 7.Пълен обем на язовирно езеро – 9х103м³
- 8.Мъртъв обем – няма данни
- 9.Водовземането се осъществява от основния изпускател.

Микроязовира е в добро техническо състояние.

2.3. Земи и почви

Няма промяна в структурата на земеделските територии в общината, като основна култура продължава да бъдат картофите заемащи през 2002 год. 5900 дка и тютюн 255 дка.

3.Анализи по фактори на въздействие

3.1. Отпадъци

От 42 населени места в организирано сметосъбиране са обхванати 12 селища с общ брой население 10370 жители, което представлява 80.4 % от общото население , а образуваните отпадъци са 368 кг. на обхванат жител. През годината са включени допълнително 3 населени места с 791 жители.

Обслужването на дейността се извършва от звено по чистота към община Мадан.

Няма промяна в наличната сметосъбираща техника.

Доставени са 100 контейнера, които са разстановени в Средногорци – 40., Мадан, Мъглища и Вехтино по 10 и Върбина-30. Доставени са също и 20 контейнери 4 м³ за населените места Мадан и кв. Батанци – 6., Ляска – 3, Вехтино – 7, Средногорци и Мъглища по 2.

Няма промяна и в ликвидирането на нерегламентираните сметища в общината, които заемат около 30 дка, съсредоточени основно в 19 населени места, разположени върху 71 площадки, като най-големи са площите в с. Върбина – 21 дка, с. Ловци – 3 дка, с. Галище – 1 дка.

През годината приключи реконструкцията на първи етап от депото за ТБО и то бе открито официално. С пускането му в експлоатация общината предвижда да обхване всички населени места в организирано сметосъбиране и таза да ликвидра на старите замърсявания до 2007 год.

За 2002 год. общината не е представила информационна карта, за образуваните строителни отпадъци .

За отчетния период “Хевея ким” АД на която издадено Разрешително по чл. 37 от ЗОВВОС е представила информационна карта за образуваните производствени отпадъци, възлизащи на 117 тона, от които вторично са оползотворени 110 тона. Фирмата има разрешително за изкупуване и влагане в производството на отработени масла. През годината същата е изкупила 59 тона масла.

Във връзка с образуваните в общината опасни отпадъци са представени общо 11 карти, от тях 6 като отчет за 2002 год. и 5 декларации за очакваните количества за 2003 год. Количествата на опасните отпадъци възлизат на 70 т. за общината, които представляват основно отработени масла и болнични отпадъци.

Приходите на общината във връзка финансирането на дейността по събиране и третиране на отпадъците са 116 717 лева, а разходи за обслужване на дейността - 140236 лв.

През годината се реализира проекта спечелен по кампанията за “За чиста околна среда” възлизащ на 1000 лв., като бяха почистени и озеленени терени и междублокови пространства на гр.Мадан.

3.2. Шум

Критични райони по отношение на автотранспорта

- с. Върбина - пътна артерия преминаваща през централната част на селището за с. Баните.

- с. Вехтино - преминаваща в долната част III клас пътна мрежа за гр. Кърджали.

- с. Букова Поляна - пътя минаващ през централната част за с. Буково и с. Галище.

- с. Ляска - преминаваща в долната част III клас пътна мрежа.

- с. Средногорци - кръстовището на р. Арда и пътя за гр. Рудозем;

- Мадан - от началото на града, преминаваща през него пътна артерия към Златоград; кварталите на града - транспорт на "Горубсо" АД по извозване на рудата.

Населението живеещо в близост до критичните точки е:

- с. Върбина - 50; с. Вехтино - 40; с. Букова поляна - 300; с. Ляска - 150; с. Средногорци - 200; гр. Мадан - 1200; кварталите - 300.

1. Данни за транспортните средства - градски транспорт и лични :

Автобуси на градския транспорт	Общ брой	Пробег км.	Последен основен ремонт
"Чавдар" 11 Г 5	1	54 000	1996 г.
"Чавдар" 11 М 3	2	48 000	1999 г.
"Чавдар" 11 М 4	3	48 000	2000 г.
"ПАЗ"	4	36 000	2001 г.
"РАФ"	1	6 000	1996 г.
"Мерцедес"	3	36 000	1998 г.
Общо:	14		

Автобусите с подменени двигатели и тези, на които са проведени други мероприятия за подобряване на техническото им състояние са 28 % от общия брой.

3.3. Радиология

Резултатите от наблюденията и измерванията през 2002 год. в пункта гр. Мадан показва, че радиационния гама-фон е 0,19 $\mu\text{Sv/h}$, което е в границите на характерния естествен гама фон за региона.

Във взетите почвени проби също не са установени завишени съдържания на естествени радионуклеиди.

Пункт	Специфична активност, Вq/kg			
	U - 238	Ra - 226	Cs - 137	Th - 232
1. гр. Мадан	35	31	63	44

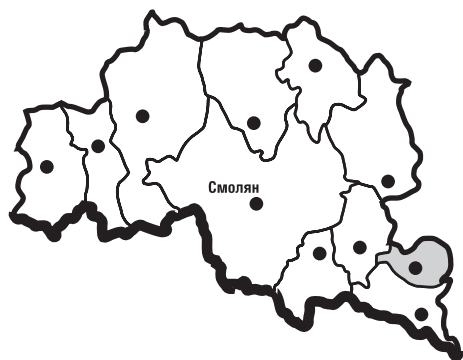
3.4. Земни недра

През 2002 г. от "Горубсо-Мадан" АД, гр. Мадан е извършен добив на полиметална сулфидна руда от участъците "Крушев дол" и "Петровица" на Маданското рудно поле по утвърдени годишни инженерни проекти.

1.	Добив на руда	- 211 300 т.
2.	Съдържание	
	- олово	- 3,68 %
	- цинк	- 4,49 %
3.	Метал	
	- олово	- 7 782 т.
	- цинк	- 5 267 т.
4.	Загуби	- 4,31 %
5.	Обедняване	- 14,4 %
6.	Отпадък (баластра)	- 10 309 т.

4. Проекти и обекти с екологично предназначение

№	О Б Е К Т	Финансиран от	Стойност на обекта, лв.	Усвоени средства 2002год., лв.	забележка
1.	Главни събирателни канали гр.Мадан	НФООС Община Мадан	4558091	472500	Строителството на обекта продължава
2.	Реконструкция на депо за ТБО гр.Мадан	НФООС Община Мадан	2898032	678000	Въведен в експлоатация I етап
3.	Канализация с ПС с.Буково	ФАР Община Мадан	232411	173614	
4.	МВЕЦ "Средногорци 2000"	Кредит от НФООС	1700000	336818	Строителството на обекта продължава

Община Неделино

1. Обща информация

Община Неделино си сътрудничи в областта на околната среда със съседните и общини: Златоград и Кирково, основно по отношение изграждане на Регионално депо за ТБО.

Обществеността се информира чрез местните медии /Радио възел и Кабелни телевизии/, афиши и др.

Персонала работещ по опазване на околната среда в общината е: Главен експерт "Екология" и обслужваща общинска фирма ЕООД "ХЧБ"-гр.Неделино.

На заседания на експертния съвет по устройство на територията към община Неделино са взети 15 решения.

Бюджетът за 2002 г. на община Неделино е 3 594 683 лв. Приходиизточниците в общинския бюджет свързани с опазване на околната среда са 49 385 лв. в т. ч. такса смет - 11 700 лв.

2. Компоненти на околната среда

2.1. Въздух

През 2002 година са извършени 5 проверки на обекти без ПС.

Положителната промяна в общината, във връзка с качеството на въздуха е следната:

- продължи изграждането на инфраструктурата в гр.Неделино, с което значително се намали запрашаемостта в центъра на града.

- извърши се подмяната на дограма в сградата на общината за по-добра топлоизолация

Проблем в общината създава действащото в момента градско сметище, което е източник на неприятни миризми.

2.2. Води

Водоснабдяване, канализация, пречистване на отпадни води, разрешителни

1	Общо водоснабдяване на населените места спрямо броя на жителите, %	100
	1.1 В т.ч., водоснабдено от мрежите за експлоатирани от ВиК ЕООД	75
	1.2 В т.ч., водоснабдено от собствени водоизточници	25
2	Процент на жителите обхванати от канализиране на отпадните води, %	58
3	Наличие на пречиствателни станции за питейни води, бр.	няма
4	Потребление вода куб.м/жител/година	30

- Изграден е 700 м³ водоем за питейни нужди в гр.Неделино.
- Изградена е водопроводна мрежа от полиетилен висока плътност с диаметри Ø75 и Ø 90 –2 км-гр.Неделино.
- Извършен е частичен ремонт на водопроводните мрежи в някои населени места, както и ремонт на водните съоръжения в същите.
- Съгласно чл.60 от Наредба №1/2000 год. през 2002 год.има регистрирани 18 нови водоизточници за питейно – битови нужди и кладенци.

Водоползване:

Общо подадена вода за Неделино – 368 хил. м³, при полезно използвана вода 184 хил.м³, в това число за население 101 хил. м³ и 83 хил м³ за обществени консуматори /ОК/. Водопотреблението за гр.Неделино е 72 л/ж.ден, в това число 40 л/ж.ден за населението и 32 л/ж.ден. за ОК.

Добив на инертен материал от реките Неделинска и Тикленска е както следва:

- р.Неделинска - добивът се извършва от “Стройинпекс Неделино-98”ООД-Неделино в участък № 2 от км. 6⁺²⁹¹ до км. 6⁺⁷⁹¹-13 980 м³.
- р.Тикленска - добивът се извършва от “Стройинпекс Неделино-98”ООД-Неделино в участък № 4 от км. 0⁺⁶¹⁴ до км. 1⁺⁷¹⁴-1830 м³.

Мониторинг на отпадни води – данните са отразени в таблица:

Дата	Място на пробовземане	рН	БПК	ПМО	ХПК	РВ	НВ	Общ фосфор	Общ азот
30.01.2002	"ВиК" гр.Неделино - изход канализация на гр.Неделино - горна част на града	7.9	22.1	17.52	104	324	60	0.59	3.14
30.01.2002	"ВиК" гр.Неделино - изход канализация на гр.Неделино - след града	7.6	20.02	8.48	102	290	82	0.473	10.98

Микроязовири

“Янев дол” - Неделино

- 1.Местонахождение – югоизточно на 1,0 км от гр.Неделино
- 2.Предназначение – напояване и рибовъдство
- 3.Собственик – частна собственост
4. Язовирна стена - тип – земно-насипен
- 5.Основен изпускател - тип – тръбен
- 7.Полезен обем обем на язовирно езеро – 75х10³м³
- 8.Мъртъв обем – няма данни
- 9.Водоземането се осъществява от основния изпускател.

Микроязовирът е в незадоволително техническо състояние. Дадени са предписания на собственика за микроязовира със срок до 15.06.2003 год. за извършване на възстановителни мероприятия.

2.3. Земи и почви

Няма промяна в структурата на земеделските територии в общината, като основна отглеждана култура е тютюнът - около 6000 дка, както и картофите - 3000 дка.

3. Фактори на въздействие

3.1. Отпадъци

Общината включва 15 населени места, от които в организирано сметосъбиране е обхванат единствено гр. Неделино, с 4988 жители, което представлява 60.10 % от общото население, а образуваните, извозени и третирани отпадъци за 2002 год. възлизат на 2450 т.

Дейността по сметосъбирането се осъществява от общината като през 2002 год. са закупени 10 бр. контейнери, при което общия им брой се е увеличил на 50, разстановани са предимно в Неделино, като извозването им продължава да се извършва с един автомобил ГАЗ-53.

Няма промяна в състоянието на експлоатираното в момента депо, което замърсява водите на р. Неделинска при обилни дъждове, когато водите на преминаващото в съседство дере изнасят голяма част от отпадъците в коритото на реката.

Няма промяна и в наличните нерегламентирани сметища в отделните населени места, които продължават да заемат около 9.3 дка, като ликвидирането им се предвижда да стане след изграждане на регионалното депо на общините Златоград, Неделино и Кирково.

За 2002 год. общината е отчела в представената информационна карта образуването на 90 тона строителни отпадъци, които са депонирани на депото за ТБО в м. "Барев дол".

Събраните средства за финансиране на сметосъбирането и транспортирането на отпадъците възлизат на 11180 лв., а изразходваните за тази цел са 23200 лева.

Във връзка с чл. 37 от ЗОВВОС е издадено едно разрешително за дейност с опасни отпадъци на ЕТ "Възраждане" – Здравко Узунов, който за периода е отчел образуване на 1.3 тона опасен отпадък от галваничната дейност на цеха.

3.2. Шум

На територията на Община Неделино няма големи транспортни участъци с голямо акустично натоварване.

Общината не е свързана с входни и изходни магистрали, няма и движение на градски автобуси.

Личните автомобили са около 1900, на средна възраст 8 - 10 год.

През последните години с цел подобряване на акустичното състояние на общината са провеждани различни мероприятия като: озеленяване на площи, ремонт на пътни участъци, благоустрояване на нови улици и др.

В Община Неделино няма големи промишлени обекти - източници на наднормени нива на шум.

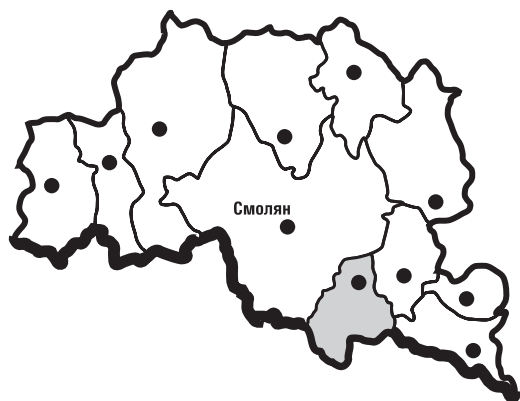
През 2002 год. в Общинска администрация няма постъпили жалби, свързани с акустичния дискомфорт на населението.

3.3. Радиология

Резултатите от наблюденията и измерванията през 2002 год. в пункта гр. Неделино показва, че радиационния гама – фон е 0,16 $\mu\text{Sv/h}$, което е в границите на характерния естествен гама – фон за региона.

Във взетите почвени проби също не са установени завишени съдържания на естествени радионуклиди.

Пункт	Специфична активност, Вq/kg			
	U - 238	Ra - 226	Cs - 137	Th - 232
1. гр. Неделино	49	46	13	65

Община Рудозем

1. Обща информация

Община Рудозем е осъществила сътрудничество през 2002 г. със НПО “Природа назаем” – София във връзка с приобщаването на българското законодателство в областта на околната среда към европейското – за целта беше проведена дискусия с ученици от училищата, представители на двете НПО в общината “Благоденствие –Регион

Родопи” и Клуб “Българка”. Друг важен момент на сътрудничество в областта на околната среда е завършеният проект по програма ФАР за първична обработка на генерираните ТБО в общината и последващото им предаване на фирмите за обработка на вторични суровини.

Основен подход за информиране на гражданите е чрез разлепяне на материали на местата за обяви и чрез кметовете на населените места.

Служителя работещ по опазване на околната среда е: Гл. Експерт “Екологичен контрол”. Тази длъжност в момента се заема от Ема Енева. За контакти: тел. 0306/32-08, факс: 0306/32-77, e-mail - ema4aubeva@abv.bg.

За 2002 год. на заседания на ОСУТ - Рудозем са взети общо 15 решения за обекти неподлежащи на задължителен ОВОС ;

На територията на общината няма екологични сдружения

Бюджета за 2002 год. е – 3982209 лв. В областта на околната среда приходи в общинския бюджет има допълнително от такси 157,00 лв

Разходите в областта на околната среда през 2002 год. възлизат на приблизително 20000 лв.

Източниците на финансиране на дейността по околната среда са: Общински бюджет; Национален бюджет, Програми в областта на околната среда, по които общината кандидатства и съответно е финансирана – за 2002 год. са получени средства в размер на 231441 евро.

2. Компоненти на околната среда

2.1. Въздух

През 2002 год. са извършени 12 проверки на обекти без ПС и една проверка на РОФ, дадени са 6 предписания. В качеството на атмосферния въздух през миналата година не е настъпила промяна в общината.

2.2. Води

Водоснабдяване, канализация, пречистване на отпадни води, разрешителни

1	Общо водоснабдяване на населените места спрямо броя на жителите, %	98
1.1	В т.ч., водоснабдено от мрежите за експлоатирани от ВиК ЕООД	97,5
1.2	В т.ч., водоснабдено от собствени водоизточници	0,5
2	Процент на жителите обхванати от канализиране на отпадните води, %	58
3	Наличие на пречиствателни станции за питейни води, бр.	няма
4	Потребление вода куб.м/жител/година	31.30

Изградени са 66 л.м. от довеждащия колектор до ГПСОВ.

Беше изграден 50 кубиков водоем за питейна вода на с. Равнината.

Не са правени реконструкции и не са изградени нови водопроводи.

Нови водоизточници за питейно-битови нужди и кладенци, съгласно чл.60 от Наредба

№ 1 - няма

Водоползване:

Общо подадена вода за Община Рудозем - 618хил. м³, при полезно използвана вода 309 хил.м³, в това число за население 179 хил. м³ и 130 хил м³ за обществени консуматори. Водопотреблението за Община Рудозем е 78 л/ж.ден, в това число 45 л/ж.ден за населението и 33 л/ж.ден.

Общо подадена вода за Рудозем – 477 хил. м³, при полезно използвана вода 239 хил.м³, в това число за население 138 хил. м³ и 101 хил м³ за обществени консуматори. Водопотреблението за Рудозем е 154 л/ж.ден, в това число 89 л/ж.ден за населението и 65 л/ж.ден.

Добив на инертен материал от р. Елховска:

- добива се извършва от “Дюлгер” ООД - Смолян в участък № 9 от км. 9⁺⁶⁰⁰ до км. 9⁺⁸⁰⁰-988м³.

Издадените разрешителни по Закона за водите са:

- “Дюлгер”ООД - Смолян-издадени разрешителни за ползване на воден обект с цел добив на инертен материал: р. Арда - разрешително № 0405/15.03.2002 год., р. Елховска-№ 0406/15.03.2002год., р.Чепинска- № 0407/15.03.2002 год.

Мониторинг на отпадни води – някои от данните са дадени в таблица:

Дата	Място на пробовземане	рН	ЕП	БПК	ГМО	ХПК	РВ	НВ	Сулфати	Азот амониев	Азот нитритен	Орто фосфати	Детергенти (анионакт.)	Мазнини	Общ фосфор
Община Рудозем															
23.01.2002	ЕТ "Вентони", гр.Рудозем - ПС-утаечна шахта преди вливане в колектор	6.6		320	120	963	590	336		1.24		0.184	26.16	260	
05.02.2002	"ВиК" гр.Рудозем - канализационна мрежа, изход ГК	7.6		9.48	1.5	139	280	50		0.30	0.06	0.008			0.024
05.02.2002	"Горубсо РОФ"- Рудозем, колектор ХХ "Рудозем - 2" - изход	8.9	440				298	17							
26.02.2002	"Горубсо-Рудозем" ЕАД, в ликвидация, руднични води след утайника от р-ци "Шахоница" и "Рибница"	8.4	2300			422	276	13							
26.02.2002	"Горубсо РОФ"- Рудозем, изход колектор ХХ "Рудозем-2"	8.8	377			58	253	10							

27.03.2002	"Рубелла БЮТИ"ЕАД, гр. Рудозем - ОВ на изход пром. ПС	8.3		825	272	2044	1324	351	76.85	0.45		0.05	12.1	11	
16.04.2002	"Горубсо РОФ"АД- Рудозем, преливни води от авария басейн на БПС	8.3	1226				101	1015	16						
16.04.2002	"Горубсо РОФ"АД- Рудозем, води от канал при моста под БПС преди заустване в р.Арда	8.1	1229				22	974	34						
02.09.2002	"Горубсо-Рудозем" ЕАД, в ликвидация, руднични води от шолня "Капитална"	8.3	2020				91	1945	22						

продължение :

Дата	Място на пробовземане	Zn	Fe	Mn	Cr	Ni	Zn	Cd	Pb	As	Cu
Община Рудозем											
05.02.2002	"Горубсо РОФ"- Рудозем, колектор XX "Рудозем - 2" - изход	0.367		0.172			0.156	< 0.001	0.005		
26.02.2002	"Горубсо-Рудозем" ЕАД, в ликвидация, руднични води след утайника от р-ци "Шахоница" и "Рибница"		0.026	9.538	< 0.001		2.22	0.003	< 0.001		0.109
26.02.2002	"Горубсо РОФ"- Рудозем, изход колектор XX "Рудозем-2"	0.335	0.023	< 0.001	< 0.001		0.028	< 0.001	0.001		0.204
16.04.2002	"Горубсо РОФ"АД- Рудозем, преливни води от авария басейн на БПС		< 0.01	1.32		< 0.001	3	0.0067	0.046		0.007
16.04.2002	"Горубсо РОФ"АД- Рудозем, води от канал при моста под БПС преди заустване в р.Арда		1.235	1.28		0.007	2.21	0.0011	0.007		0.005
02.09.2002	"Горубсо-Рудозем" ЕАД, в ликвидация, руднични води от шолня "Капитална"		7.25	4.03		< 0.001	3.81	0.011	0.006	0.0087	0.439

Микроязовири

“Поляна” - с. Поляна

1. Местонахождение – намира се над с. Поляна, на около 700 м в западна посока
2. Предназначение – язовира е строен през периода 1966 – 1967 год., с цел напояване и рибовъдство
3. Собственик – Община Рудозем, стопанисван от Кметство – с. Поляна
4. Язовирна стена - тип – земно-насипен, височина – 10 м, дължина по короната – 40м, ширина по короната – около 4м
5. Основен изпускател - тип – тръбен, диаметър – 200мм, стоманена тръба, затворен орган – спирателен кран Ø200
6. Преливник - тип – широк праг, ширина 1м, височина на околоръстни стени 1,5 м, дължина 6 м, отливен канал в левия край на стената с дължина около 15 м
7. Пълен обем на язовирно езеро – $12 \times 10^3 \text{ м}^3$
8. Мъртвъ обем – няма данни
9. Водовземането се осъществява от основния изпускател.

2.3. Земи и почви

Няма промяна в структурата на земеделските територии в общината, като основна култура продължава да бъдат картофите заемащи през 2002 год. - 1340 дка.

През годината МОСВ съгласува проект за проучване на строителни материали-наплочени риолити, площ Витина, землище Витина, на “Орлица-6” ООД - Смолян, съгласно издадено Разрешение за проучване - № 39 / 30.07.2002 год. издадено от МРРБ.

3. Фактори на въздействие

3.1. Отпадъци

Общината включва 23 населени места от които в организирано сметосъбиране са обхванати 14 селища с общ брой население 10999 жители, което представлява 95,6 %. В сметосъбиране през годината са включени 2 населени места Равнината и Борие с 443 жители.

С цел по пълноценно оползотворяване на отпадъците и намаляване обема им при депонирането, а от там увеличаване срока на експлоатация на депото през 2002 год. общината реализира проект финансиран по линия на програма ФАР на стойност 231441 евро за сепариране на отпадъците.

Няма промяна в организацията по събирането и извозването на отпадъците - звено на общината изпълнява дейността.

През годината са доставени 198 съда за събиране на ТБО, от които:

Тип “Бобър”-20., тип “Кофа”110 м³ – 150 , тип “Руски” – 18 и декоративни - 10

Няма промяна за ликвидиране на нерегламентираните сметища заемащи площи около 3.8 дка в отделните населени места въпреки, че това беше предвидено да стане през 2002 г.

За 2002 г. общината е отчела образуването на 21 тона строителни отпадъци, които са извозени и използвани за запръстяване на депото за ТБО.

Представени са 9 информационни карти от “Рубела –Бюти” ЕАД – 7 и “НОРД” ООД – 2, които имат издадено Разрешително по чл.37 от ЗОВВООС, като общо образуваните отпадъци възлизат на 410 тона от които са оползотворени 201.2 тона, което представлява - 49.0 %.

Опасните отпадъци образувани през годината са количествата хвостов пясък - 226863 тона. Образувани са около 1 тон болнични отпадъци, които са депонирани на депото за ТБО .

3.2. Шум

Критични райони по отношение на автотранспорта

На територията на Община Рудозем не се наблюдават критични райони по отношение на шумовото натоварване поради следните обстоятелства:

- Малките размери на населените места и отсъствието на вътрешноградски транспорт;

Между селищният транспорт е ограничен до минимум, поради намаления брой пътуващи работници.

Няма точна статистика на вида и броя на транспортните средства в общината. По-голяма част от автобусите са частна собственост. В общината няма нито един автобус, който да е с подменен двигател, а като цяло всички новозакупени автобуси са втора употреба.

През последните пет години са правени с цел подобряване на акустичното състояние на населените места ежегоден ремонт на пътните артерии и засаждане на дървесни и храстови видове.

Промишлени обекти източници на шум

Основният източник, създаващ повишени нива на шумово натоварване е РОФ (Обогатителна фабрика), разположена в централната част на Рудозем, която в момента работи с около 20 % от капацитета си.

В общината не са получавани жалби или оплаквания от граждани за акустичен дискомфорт в населените места.

3.3. Радиология

Резултатите от наблюденията и измерванията през 2002 год. в пунктовете гр. Рудозем и с. Поляна показват, че радиационния гама-фон е 0,18 - 0,25 $\mu\text{Sv/h}$, което е в границите на характерния естествен гама-фон за региона.

Във взетите почвени проби също не са установени завишени съдържания на естествени радионуклиди.

Пункт	Специфична активност, Bq/kg			
	U - 238	Ra - 226	Cs - 137	Th - 232
1. гр. Рудозем	45	38	28	55
2. с. Поляна	109	103	29	116

3.4. Рудодобив

През 2002 год. от “Рудметал”АД, гр. Рудозем е извършен добив на полиметална сулфидна руда от участък “Димов дол” на Рудоземското рудно поле по утвърден годишен инженерен проект.

1.	Добив на руда	63257 т.
2.	Съдържание - олово - цинк	4,91 % 5,62 %
3.	Метал - олово - цинк	3104 т. 3557 т.
4.	Загуби	7,4 %
5.	Обедняване	10,5 %
6.	Отпадък (баластра)	11605 т.

През годината от Рудоземска обогатителна фабрика, със собственик “Горубсо-РОФ”АД, гр. Рудозем е преработена руда и са получила концентрати със следните характеристики :

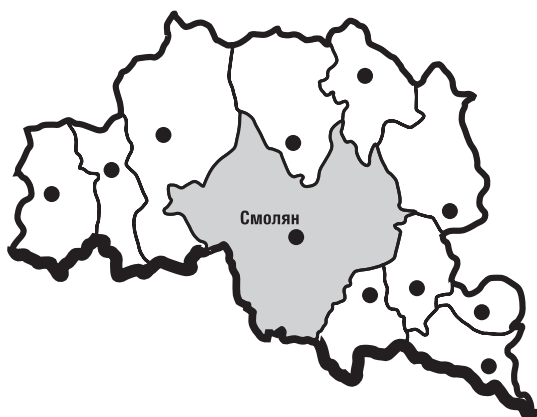
1.	Преработена руда	213 013 т.
2.	Произведени концентрати - оловен - цинков	10 642 т. 7 790 т.
3.	Качество на концентратите - оловен - цинков	68,59 % 49,68 %
4.	Извличане на металите - за оловен концентрат - за цинков концентрат	94,74 % 76,23 %
5.	Отпадък (хвост)	226 863 т.

4. Проекти и обекти с екологично предназначение

№	О Б Е К Т	Финансиран от	Стойност на обекта, лв.	Усвоени средства 2001год., лв.	забележка
1.	Довеждащ колектор гр.Рудозем	НФООС Община Рудозем	5440858	367445	Строителството на обекта продължава
3.	Канализация на с.Чепинци	НФООС Община Рудозем	8900000	85961	Строителството на обекта продължава
3.	“Хвостохранилище” Рудозем	“Горубсо – РОФ”АД Рудозем	1886434	653070	

Община Смолян

1. Обща информация

Сътрудничеството в областта на околната среда се осъществява с трифирми за събиране на рециклиращи се отпадъци от населението – “Норд” ООД- София, офис Смолян, ”Ростер” СД – София, офис Смолян и ЕТ”Парис”- Смолян; с училища, във връзка с проектите за почистване на определени територии, замърсени с битови отпадъци и озеленяване на същите; и с НПО –

проекти по отпадъците и развитието на екотуризма.

Информирането на обществеността по въпросите на околната среда става, чрез пряка телефонна връзка с еколозите на общината; периодични информации за състоянието на атмосферния въздух по общинско кабелно радио; обществени обсъждания на ОВОС на различни проекти, реализиращи се в общината; разглеждане, обсъждане и одобряване на различни нормативни документи за околна среда от Общински съвет; публикации в местните медии; предавания по местните кабелни телевизии.

Персонала работещ по опазване на околната среда е: Гл.експерт”Екология”; тел.36 177; факс 62426; E-mail – smennet@sm.unacs.bg СЗ”Екология” – 3 инспектори ;тел. 36 124

Екологичните сдружения и организации работещи на територията на общината са:

- Сдружение “Екосвят Родопи”, гр.Смолян, инж.Л.Арсова ;
- Сдружение “Уникални Родопи” гр.Смолян, Атанас Згуров;
- Център за устойчиво развитие на планината, гр.Смолян, Т.Згуров
- Младежка екоорганизация”Родопи”-с. Широка лъка
- Съюз на хотелиерите и ресторантьорите - Смолян, Г. Пампоров
- Местен съвет по туризъм, с. Моголища, Митко Чочев

Бюджета за 2002 год. е 16 808 324 лв.

Източниците на финансиране на дейността по околна среда: Общински бюджет Такса за битови отпадъци, Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда; Други фондове.

Разходите свързани с околната среда са 2 % от всички разходи.

Таксите за отпадъци и води са:

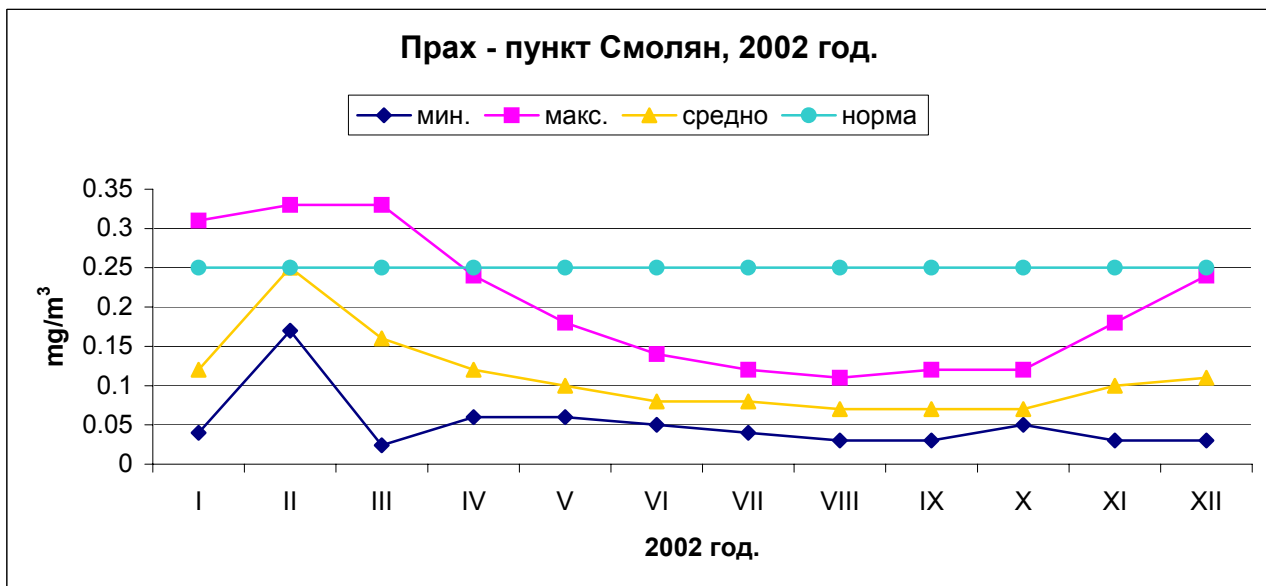
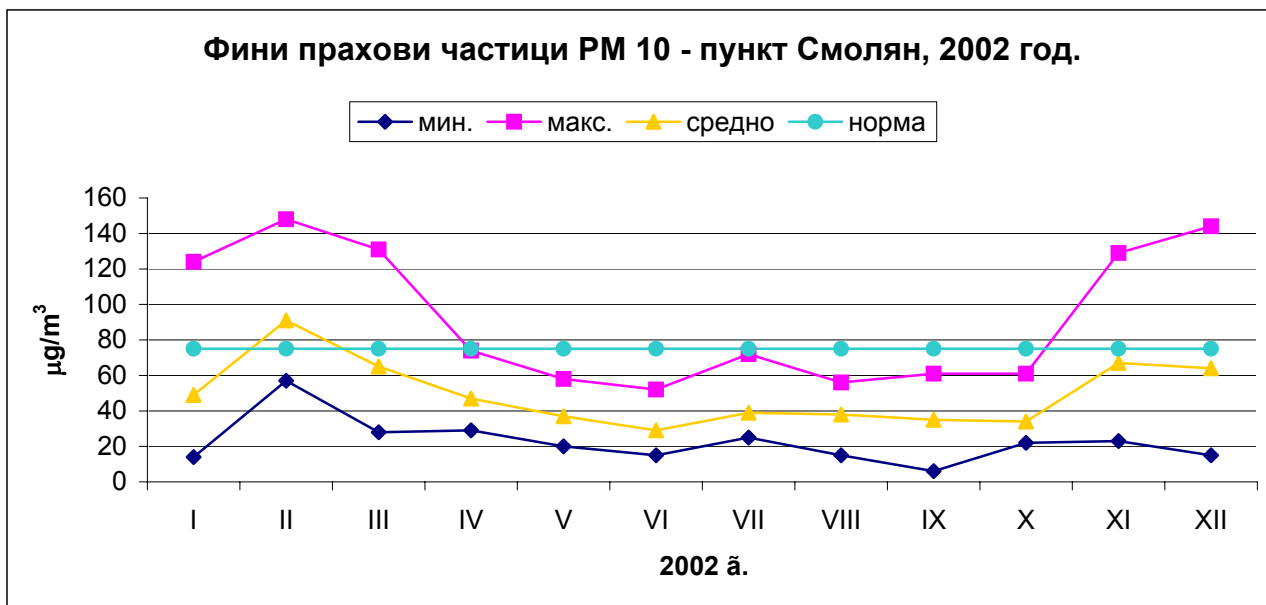
- за отпадъци – 5 %о ; приходите от нея покриват 100% от разходите ;
- за питейна вода – 1,2 лв/м³ с ДДС.

2. Компоненти на околната среда

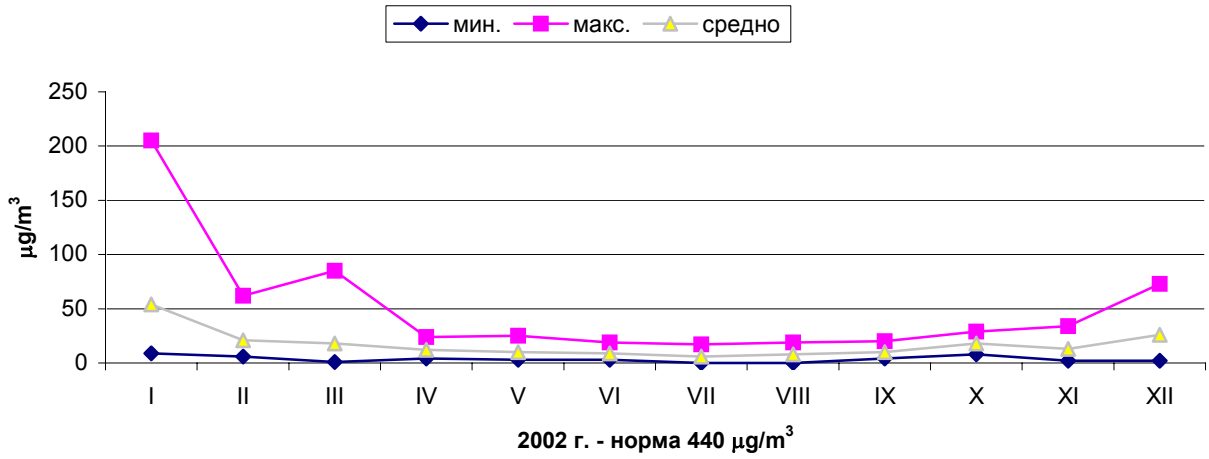
2.1. Въздух

През 2002 год. на пункта за мониторинг качеството на въздуха в град Смолян са извършени 804 пробонабирания. Пробонабиранията за серен и азотен диоксид са четири пъти на ден в продължение на 30 минути. Общият брой извършени определения за имисионен анализ е 2552, от тях пробите за серен и азотен диоксид са по 1000. За прах пробите са 252 за оловни аерозоли 48, а за фини прахови частици (PM10) е 252. От 17 май 2002г. пробонабирането за общ прах и PM10 се извършва денонощно. През годината има отчетени 31 проби над ПДК за фини прахови частици, като 4 от тях са през месец януари, 11

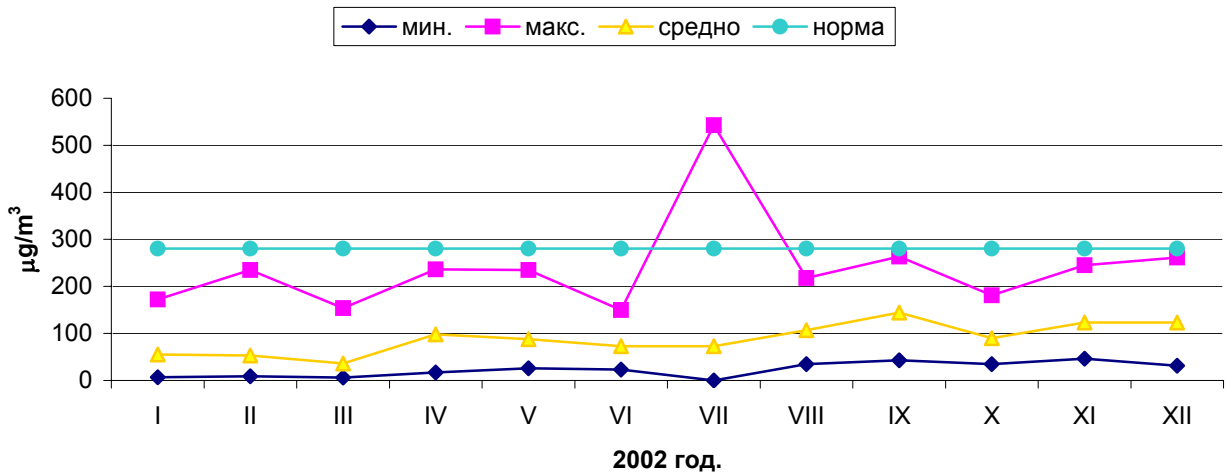
за м. февруари, 5 за м. март, 6 за м. ноември и 5 за м. декември. От цитираните по-горе данни е видно, че стойностите през зимните месеци са високи, често и над нормата което е вследствие на саждите и праха от горивата използвани за отопление и от пясъка по улиците вследствие на опясъчаването. През годината са отчетени и 14 проби над ПДК за общ прах, една за м. януари, 10 за февруари и 3 за м. март, или и тук по-високите стойности са през зимните месеци, вследствие на цитираните по-горе причини. Констатирано е, че през зимния сезон се завишава концентрацията и на серен диоксид, най-често в сутрешните часове, вследствие на използваните горива съдържащи сяра/въглища, нафта и мазут/.

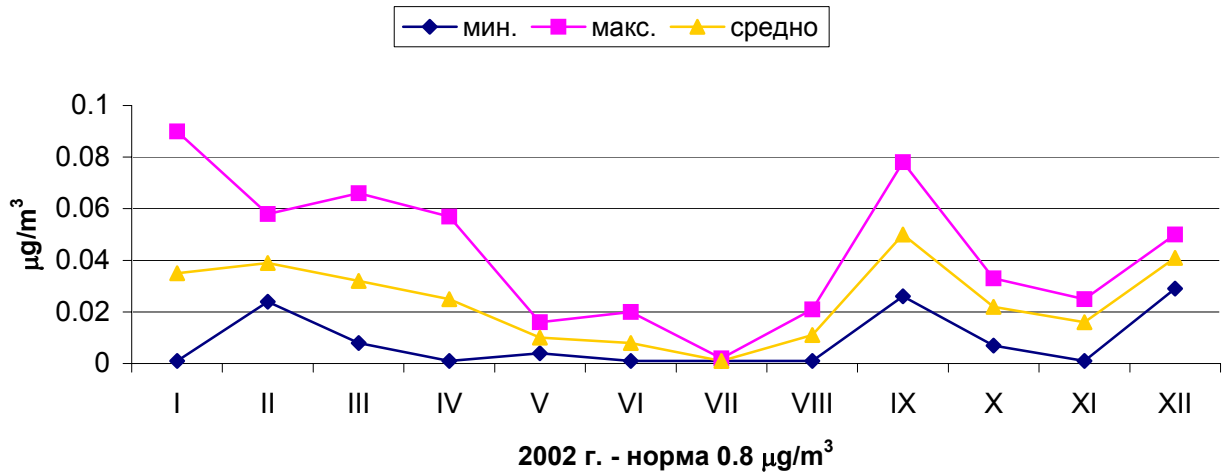
Серен диоксид - пункт Смолян, 2002 год.

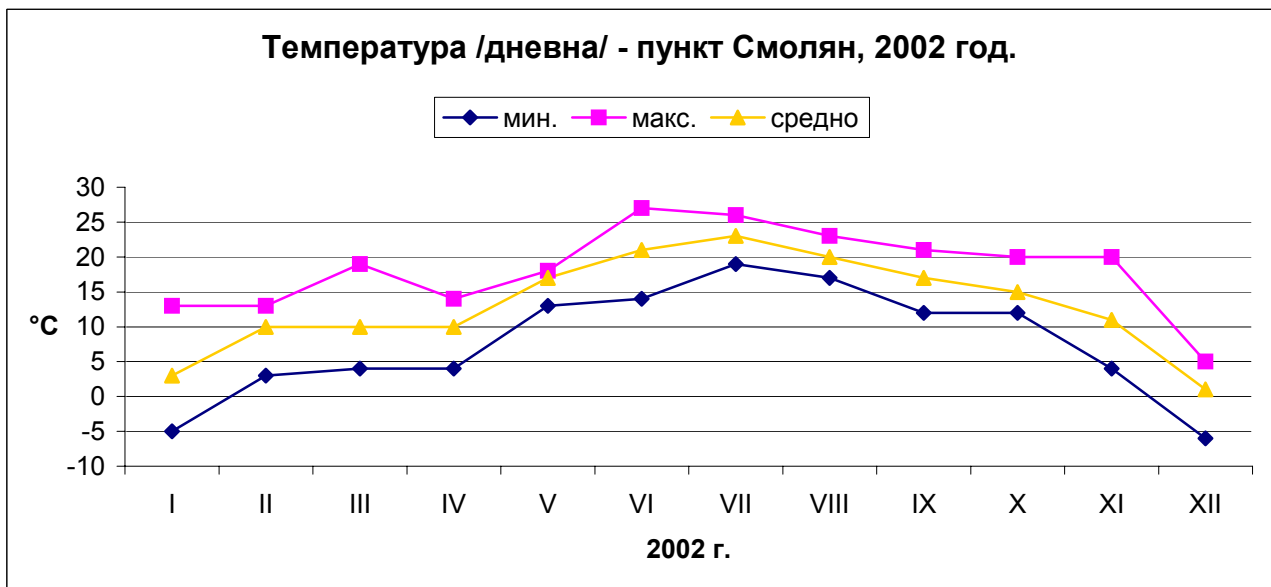
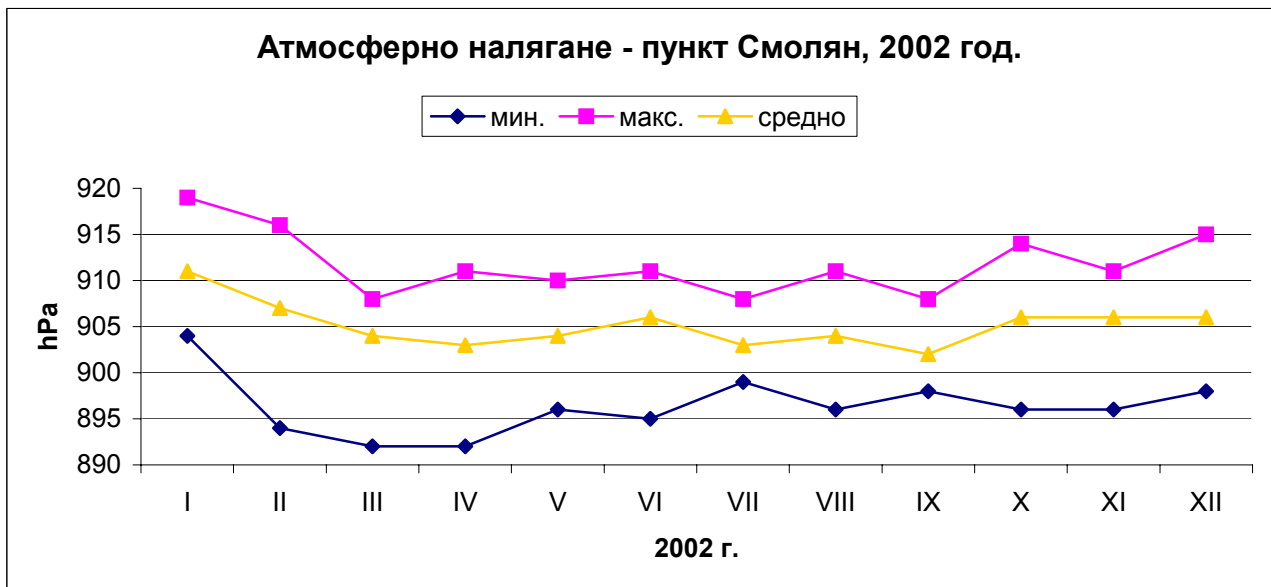

Азотни окиси - пункт Смолян, 2002 год.

Оловни аерозоли - пункт Смолян, 2002 год.

През 2002 год. са извършени 56 проверки по опазване качеството на въздуха, 45 от тях на обекти без ПС и 11 на обекти с ПС. Дадени са 16 предписания. Седем от наблюдавани 15 обекта без ПС не са работили. Обектите на територията на общината с изградени ПС /Асфалтова база с. Фатово, Асфалтова база с. Тикале и Булгартабак-Смолян/ през 2002 год. работиха с намален капацитет в сравнение с предходната година. След извършени измервания и анализ беше дадена препоръка за демонтиране на устройство за намаляване разхода на гориво в "Гамакабел" АД.

Извършени емисионни измервания на обекти на територията на община Смолян:

№	ОБЕКТ	ИЗМЕРЕНИ СТОЙНОСТИ					НДЕ				
		сажди мг/м ³	серни окси мг/м ³	азотни окси мг/м ³	СО мг/м ³	прах мг/м ³	сажди мг/м ³	серни окси мг/м ³	азотни окси мг/м ³	прах мг/м ³	СО мг/м ³
1	Гамакабел ПКМ-1,6 №2	336	3960	1195	49	-	50	1700	450	-	170
2	Гамакабел ПКМ-1,6 №1	370	3268	886	14	-	50	1700	450	-	170
3	Почивна база БНБ	-	0	189	237	-	-	-	-	-	-
4	СЗ-ОЦ община Смолян ПВКТМ	618	4404	834	474	-	50	1700	450	150	170

5	СЗ-ОЦ община Смолян ПКМ	401	1419	307	148	-	50	1700	450	150	170
6	Гамакабел ПКМ-1,6 №2	515	3735	1305	0	-	50	1700	450	-	170
7	Гамакабел ПКМ-1,6 №1	706	6071	1587	0	-	50	1700	450	-	170
8	Хотел "Панорама"	-	1447	206	0	-	-	-	-	-	-

Трите обекта, които подлежат на задължителен инструментален контрол и измерването на емисиите се извършва един път в годината са Отоплителна централа - Смолян, Гамакабел и Родопска тъкан. Същите изработиха план за собствен мониторинг. За наднормено замърсяване на въздуха са наложени ежемесечни имуществени санкции на: Асфалтова база-с.Фатово, асфалтосмесител Д5082А - 40лв. и на асфалтосмесител Д117-2Е-79лв.; Асфалтова база-с.Тикале - 83лв.; Специализирано звено Отоплителна централа към община Смолян - 257лв.; "Родопска тъкан" АД - 149,32лв.; "Гамакабел" АД-97лв.

През годината се въведоха: "Бензиностанция" - Широка лъка, "Газстанция" над авторемонтен завод в Смолян; Газстанция на "Искилиев" ООД - Смолян; "Бензиностанция и газстанция" на "Евроойл"-с.Смилян; Бензиностанция и газстанция на "ОМВ-България"-Смолян,

Положителните промени на обекти в общината през 2002 год., във връзка с качеството на въздуха в региона са следните:

-чрез изграждането на нови 4 газстанции продължи положителната тенденция да се увеличава използването на газ пропан- бутан както в домакинствата , така и в транспорта

-монтираха се "шапки" и се използват само висококалорични въглища в "Карлък"-Смолян.

-извърши се подмяна на дограма и котелна уредба в хотел "Панорама"

2.2. Води

Водоснабдяване, канализация, пречистване на отпадни води, разрешителни

1.	Общо водоснабдяване спрямо броя жители, %	100
2.	Процент на жителите,обхванати в канализация , %	75
3.	Пречиствателни станции за питейни води ,бр.	3
4.	Потребление на вода, м3/жит./год.	37,1

Изградени са събирателни канализационни канали в кв. Устово – 3 и канализационна мрежа на Кетевска махала ; обхванато население – 1000 жители;

Изградени вътрешни водопроводни мрежи, включително реконструкция на съществуващи са:

- реконструкция на водопровода на ул."Шипка"-реконструкция на етернит Ø80 с полиетилен висока плътност Ø90/10-295 м;

- изграждане на нов водопровод на ул."Гимназиална"- полиетилен висока плътност Ø75/10-200 м;

- реконструкция на водопровод етернит Ø80 до VI-то СОУ- полиетилен висока плътност Ø63/10-46 м и полиетилен висока плътност Ø50/10-78 м;

- реконструкция на водопровод етернит Ø150 по ул."Коста Авраимков"- полиетилен висока плътност Ø110/10-166 м;

- реконструкция на водопровод етернит Ø125 кръстовище "Орфей"- полиетилен висока плътност Ø90/10-94 м;

- реконструкция на водопровод етернит Ø60 ул."Студентска"- полиетилен висока плътност Ø63/10-140 м;

- реконструкция на водопровод етернит Ø80 ул."Здравец"- полиетилен висока плътност Ø90/10-100 м;
- реконструкция на водопровод етернит Ø80 до ТПК"Първи май"- полиетилен висока плътност Ø50/10-96 м;
- нов водопровод по ул."Грудьо войвода"- полиетилен висока плътност Ø90/10-18 м и Ø75/10-100 м;
- реконструкция на водопровод в жк."Невјастата"- полиетилен висока плътност Ø60/10-67 м и Ø50/10-90 м;
- реконструкция на водопровод етернит Ø80 ул."Родопи"- полиетилен висока плътност Ø75/10-73 м;
- реконструкция на водопровод етернит Ø80 ул."Мирчо войвода"- полиетилен висока плътност Ø90/10-113 м;
- реконструкция на водопровод етернит Ø80 ул."Соколица"- полиетилен висока плътност Ø90/10-651 м и Ø63/10-161 м;
- реконструкция на водопровод етернит Ø80 ул."Училишна"- полиетилен висока плътност Ø75/10-61 м;
- реконструкция на водопровод етернит Ø125 бул."България"- полиетилен висока плътност Ø90/10-152 м;
- реконструкция на водопровод етернит Ø150 бул."България"- полиетилен висока плътност Ø90/10-22 м, Ø140/10-400 м и Ø125/10-132 м;

Регистрирани през 2002 год. нови водоизточници за пинейно-битови нужди и кладенци, съгласно чл.60 от Наредба №1/2000год.-няма

Водоползване:

Общо подадена вода за Община Смолян-3526 хил. м³, при полезно използвана вода 1760 хил.м³, в това число за население 1185 хил. м³ и 575 хил м³ за обществени консуматори. Водопотреблението за Община-Смолян е 102 л/ж.ден, в това число 69 л/ж.ден за населението и 33 л/ж.ден.

Общо подадена вода за Смолян - 2708 хил. м³, при полезно използвана вода 1354 хил.м³, в това число за население 833 хил. м³ и 521 хил м³ за обществени консуматори. Водопотреблението за гр.Смолян е 112 л/ж.ден, в това число 69л/ж.ден за населението и 43л/ж.ден за обществени консуматори.

Добив на инертен материал от р. Арда:

- добива се извършва от "Нова Орлица прим" ООД - Смолян в участък "Лучево" № 3 от км. 15⁺⁹⁵⁰ до км. 16⁺⁰⁰⁷-313 м³.

Издадени разрешителни по Закона за водите:

- "Агенор" ООД - Смолян-водоползване от р.Широколъшка с цел производство на електроенергия-разрешително № 0953/14.06.2002год.
- "Ветос" ЕООД - с. Стойките-водоползване от р.Широколъшка с цел производство на електроенергия-разрешително № 1148/27.08.2002год.
- ЕТ"Конгломератстрой - Манол Чернев" – Мадан - водоползване от р. Широколъшка с цел производство на електроенергия-разрешително № 1363/17.12.2002 год.
- "Малаков камък" ООД - Смолян-водоползване от р. Широколъшка с цел производство на електроенергия-разрешително № 1366/18.12.2002 год.
- "Нова Орлица прим" ООД – Смолян - водоползване от р. Арда с цел производство на инертни материали и бетонови изделия-разрешително № 1281/06.11.2002 год.
- "Смилян 21 век" ООД - с. Смилян-водоползване от група извори "Серафимовско дере" с цел бутилиране на трапезна вода-разрешително № 1242/21.10.2002 год.
- Община-Смолян-ползване на воден обект р. Черна с цел заустване на отпадни води от ГПСОВ - Смолян-разрешително № 0756/28.10.2002 год.

- “Международен панаир” ЕАД – Пловдив - ползване на воден обект дере ”Сухи дол” с цел заустване на отпадни води от “Почивна база”- с. Гела - разрешително № 0439/15.04.2002 год.
Мониторинг на отпадни води – някои данни са дадени в таблица:

Дата	Място на пробовземане	pH	БПК	ПМО	ХПК	РВ	НВ	Азот амониев	Азот нитритен	Орто фосфати	Мазнини	Общ фосфор
Община Смолян												
05.02.2002	"ВиК", гр.Смолян, канализац. мрежа гр.Смолян - изход ГК	7.6	18.55	4.8	73	228	474.8	0.1				0.48
07.02.2002	"Родопа -Милк" с. Смилян, мандра - с.Смилян - ОВ на вход ПС	7.6	35.05	13.44	105	239	530.4	0				260.14
07.02.2002	"Родопа -Милк" с. Смилян, мандра - с.Смилян - ОВ на изход ПС	7.7	28.45	9.33	84	262	360.4	0				120.07
27.02.2002	"Белев"ЕООД,гр. Смолян -мандра - вода на изход площадкова канализация	7	4200	2480	8132	3898	5304			7.9	444	
27.02.2002	"Милкинженеринг"ООД, гр.Смолян - вода на изход площадкова канализация	7.9	102	43.2	291	252	850.2		0.3	50		
27.02.2002	ЕТ "Радев-52", гр.Смолян - мандра -вода от дезинфекц. площадка на входа на мандрата	6.5	3900	896	5766	1655	2723		4.9	389		
29.03.2002	ЕАД "Слънце", гр.Смолян - изход ПС пром. вода	6.5			136	88	46					

Микроязовири

“Хайдушки поляни” - м. ”Имарет дере” - с. Кутела

1. Местонахождение – намира се в м. ”Имарет дере”, северно от с. Кутела, Община - Смолян
2. Предназначение – язовира е строен през периода 1960 – 1963 год., с цел рибовъдство и спортно – технически нужди
3. Собственик – Община - Смолян
4. Язовирна стена - тип – земно-насипен, височина – 20 м, дължина по короната – 70 м, ширина по короната – около 5 м, оформена като асфалтов път 2,5 м широк
5. Основен изпускател - тип – тръбен, диаметър – 300мм, стоманена тръба, затворен орган – спирателен кран Ø300
6. Преливник - тип – шахтов преливник с размери 5/1м, преминаващ в тръби Ø1000
7. Пълен обем на язовирно езеро – $35 \times 10^3 \text{ м}^3$
8. Мъртвъ обем – няма данни
9. Водовземането се осъществява от основния изпускател.

“Барутин” – с. Горна Арда

1. Местонахождение – намира се в с. Горна Арда, под южната махала, изграден на дере десен приток на р. Арда
2. Предназначение – язовира е строен през периода 1963 – 1965 год., с цел напояване и рибовъдство
3. Собственик – Ясен Симитчийски и съдружие - Смолян
4. Язовирна стена - тип – земно-насипен, височина – 20 м, дължина по короната – 30 м, ширина по короната – около 6 м
5. Основен изпускател - тип – тръбен, диаметър – 600 мм, стоманена тръба, затворен орган – спирателен кран Ø600

6. Преливник - тип – широк праг, ширина 2 м; височина на околоръстни стени 1 м; дължина около 9 м
7. Пълен обем на язовирно езеро – $19 \times 10^3 \text{ м}^3$
8. Мъртвъ обем – няма данни
9. Водовземаването се осъществява от основния изпускател.

“Кириянов гьол” - м. ”Каптажа”

1. Местонахождение – намира се в северозападната част на гр.Смолян
2. Предназначение – язовира е строен през периода 1960 – 1963 год., с цел напояване и рибовъдство
3. Собственик – Община – Смолян,предоставен за ползване на ЛРД – Смолян,за което няма документи
4. Язовирна стена - тип – земно-насипен, височина – 5 м, дължина по короната – 50 м, ширина по короната – около 7 м, оформена като асфалтов път широк 5 м
5. Основен изпускател - тип – тръбен, диаметър – 200 мм, затворен орган – спирателен кран $\varnothing 200$
6. Преливник - тип – тръбен $\varnothing 800$ с монтирана метална решетка на входа
7. Пълен обем на язовирно езеро – $200 \times 10^3 \text{ м}^3$
8. Мъртвъ обем – няма данни
9. Водовземаването се осъществява от основния изпускател.

“Лагера” - м. ”Смолянски езера”

1. Местонахождение – намира се северно над Смолян, в местността ”Смолянски езера”
2. Предназначение – язовира е строен през 1961 год. с цел напояване и рибовъдство
3. Ползвател – “Ловно – рибарско дружество” - Смолян,отдаден безвъзмездно за ползуване съгласно Протокол от 08.08.1990год. в изпълнение на Заповед № 1455/06.08.1990 год. на Председателя на Общински народен съвет - Смолян
4. Язовирна стена - тип – земно-насипен, височина – 5 м, дължина по короната – 50 м, ширина по короната – около 6 м, кубатура на стената – $33 \times 10^3 \text{ м}^3$
5. Основен изпускател - тип – тръбен, диаметър – 200 мм етерниново тръба, затворен орган – спирателен кран $\varnothing 200$
6. Преливник - тип – шахтов с размери на шахтата 0,8/0,8м
7. Пълен обем на язовирно езеро – $80 \times 10^3 \text{ м}^3$
8. Мъртвъ обем – няма данни
9. Водовземаването се осъществява от основния изпускател.

“Османов гьол”- м.”Опаленика” - Смолян

1. Местонахождение – намира се в северозападно над Смолян в местността ”Опаленика”
2. Предназначение – язовира е строен през периода 1960 – 1963 год., с цел напояване и рибовъдство
3. Собственик – Община – Смолян, предоставен за ползване на ЛРД – Смолян, за което няма документи
4. Язовирна стена - тип – земно-насипен, височина – 3 м, дължина по короната – 140 м, ширина по короната – около 4 м
5. Основен изпускател - тип – тръбен, диаметър – 200мм, етернинова тръба, затворен орган – спирателен кран $\varnothing 200$
6. Преливник - тип – шахтов,с размери на шахтата 0,5/05м
7. Пълен обем на язовирно езеро – $24 \times 10^3 \text{ м}^3$
8. Мъртвъ обем – няма данни
9. Водовземаването се осъществява от основния изпускател.

“Пампорово”- Смолян

1. Местонахождение – намира се в КК”Пампорово”, под връх “Снежанка”, в местността ”Язовира”
 2. Предназначение – язовира е строен през периода 1960 – 1963 год., с цел напояване и рибовъдство
 3. Собственик – “Напоителни системи” – Пловдив
 4. Язовирна стена - тип – земно-насипен, височина – 20 м, дължина по короната – 60 м, ширина по короната – около 8м
 5. Основен изпускател - тип – тръбен, диаметър – 300 мм, стоманена тръба, затворен орган – спирателен кран Ø300
 6. Преливник - тип – широк праг
 7. Пълен обем на язовирно езеро – $250 \times 10^3 \text{ м}^3$
 8. Мъртъв обем – няма данни
 9. Водовземането се осъществява от основния изпускател.
- Забележка:** Микроязовира е запечатан от Районна инспекция на труда в началото на 80^{-те} години заради проблеми с устойчивостта и плътността на стената.

“Горово” – с. Горово

1. Местонахождение – намира се в местността ”Чамжаз”, южно и над с. Горово
2. Предназначение – язовира е строен през периода 1963 – 1965 год., с цел напояване и рибовъдство
3. Собственик – Владимир Кисьов – гр.Пловдив,ул.”Райко Даскалов” № 34
4. Язовирна стена - тип – земно-насипен, височина – 10 м за стената в югоизточна посока и 5м за стената в северозападна посока, дължина по короната – 170 м, ширина по короната – около 5м
5. Основен изпускател - тип – тръбен-2 бр., диаметър – 200мм, стоманена тръба, затворен орган – спирателен кран Ø200
6. Преливник - тип – тръбен Ø300, вход оформен с крила,
7. Пълен обем на язовирно езеро – $30 \times 10^3 \text{ м}^3$
8. Мъртъв обем – няма данни
9. Водовземането се осъществява от основния изпускател.

МВЕЦ

№	река землище	обект	Разрешено водно количество $\text{м}^3/\text{сек}$	Екологичн о водно количество о л/сек	Мощност на централата по разрешително кВт	Въведена в експлоатация
13.	р.Широколъшка с.Широка лъка	МВЕЦ”Осика”	1.600	120	320	-

2.3. Земи и почви

Няма промяна в структурата на земеделските територии в общината, като основна култура продължава да бъдат картофите, които в сравнение с 2001 г са намалели с 1942 дка.

До 2000 год. заразените с нематода площи в общината са 771 дка, като през 2002 г. по данни на Регионална служба за растителна защита -Смолян са установени нови 82 дка върху площи на населените места Момчиловци, Стойките, Турян, Арда, Смолян и Гела.

През 2002 год. на територията на община Смолян по утвърдени годишни инженерни проекти са експлоатирани:

- кариера “Фатово”, експлоатирана от “Виастройинженеринг”ООД, гр. Смолян и добит материал за 2002 год. – 22 004 м³.

- кариера “Тикале”, експлоатирана от “БКС”ООД - Смолян и добит материал за 2002 год. – 9485 м³.

3. Фактори на въздействие

3.1. Отпадъци

В изпълнение на актуализираната програма общината продължи да усъвършенства организацията за събиране и извозване на отпадъците, както и включване на нови селища в организирано сметосъбиране.

През годината са обхванати допълнително 3 населени места в организирано сметосъбиране, при което общият брой на обхванатото население възлиза на 43515 жители, което представлява 91.5 % от общият брой жители на общината, а образуваните отпадъци представляват 344 кг. на обхванат жител.

Доставени са допълнително 156 контейнери тип “Бобър”, които са разстановани в населените места Арда, Могилица, Левочево, Виево и Кутела. Продължава тенденцията за ежегодно включване на нови селища в организирано сметосъбиране, както и регистриране и поетапно закриване на нерегламентирани депа. През 2002 год. са почистени старите замърсявания в населените места Долно Влахово, Виево и Бостина.

Извършеното картотекиране на замърсени площи в общината до 2002 год. показва, че в 41 от общо 86 населените места има установени 93 замърсени площи възлизащи на 103.4 дка. По разчети на общината поетапното закриване на горните депа започна през 2002 год., а приключването им е през 2006 год.

През годината няма промяна в доставката на допълнителна техника за извозване на отпадъците до депото.

През 2002 год. са образувани 241 тона строителни отпадъци и поради липса на специализирано депо същите са депонирани на депото за ТБО в м.”Теклен дол” за запръстяване на битовите отпадъци. Съществуват и 4 депа в очертанията на Смолян натрупани с изкопни земни маси и строителни отпадъци заемащи около 15.5 дка.

Девет фирми от община Смолян на които са издадени Разрешителни по чл.37 от Закон за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда са представили в Регионална инспекция на околната среда и водите Смолян общо 17 броя информационни карти отчет за образуваните през 2002 год. производствени отпадъци. Общо образуваните отпадъци възлизат в размер на 3313.8 тона от които 3210.7 тона са предадени за вторична преработка, което представлява 96.8 %. Преобладават оползотворените количества отпадъци и преработката им под формата на дървесни брикети във фирма “Топливо” ЕООД - Смолян и тези предадени от фирма “Норд” ООД , “Ростер” СД и “Гама кабел” АД - Смолян.

За образуваните в общината опасни отпадъци са представени общо 29 карти, от тях 13 отчет през 2002 г. и 16 декларации за очакваните количества за 2003 год. Количествата на опасните отпадъци възлизат на 367.5 т и 372 м³ общо за общината, които представляват основно утайки от галванични производства , от закаляване на метали, киселинни разтвори , от маслено водна сепарация, отработени масла и 22 тона болнични отпадъци. Отчетените количества на отработените масла не отразяват реално образуваните в общината. Единствено ЕТ “Тодор Искилиев” е подал информация за предадени количества отработени масла в размер на 10 тона за вторична преработка в “Хевея ким” АД Мадан. Все още не са обхванати всички автосервизи и бензиностанции в които се извършва подмяна на масла. Не са представени информационни карти от “Петрол” АД гр.Пловдив за бензиностанциите в Смолян тъй-като през годината не е извършвано подмяна на масла и почистване на цистерните.

Във връзка с чл.37 от ЗОВООС за осъществяване на дейност, при която се образуват отпадъци, през 2002 год. на 10 фирми и предприятия от община Смолян са издадени разрешителни от които 6 свързани с образуването на производствени отпадъци и 4 за опасни отпадъци.

3.2. Шум

Критични райони по отношение на автотранспорта

Автогара – Смолян; Градска спирка на Автогара – Смолян; Градска спирка Планетариум; Градска спирка ОКС и прилежащото кръстовище; Градска спирка Бункера; Автогара -Устово.

Брой население живущо в близост до критичните райони - 10 000 жители.

Транспортните средства са доставени като втора употреба, което предполага, че имат реализиран пробег при предишен собственик минимум 500000 км. В гр.Смолян работи само 1 /един/ “Волво” - новодоставен от завод - производител.

Инспекцията е извършила замерване на шум на места с повишено шумово натоварване в следните пунктове:

- гр. Смолян – кръстовище до “РУГ”;
- гр. Смолян, кв. Райково – кръстовище “ОКС”;
- гр.Смолян, кв. Устово – кръстовище, бар”Европа”.

- За пункт гр.Смолян - кръстовище, Лаекв се движи в границите (7-8 dBA) над Lдоп, което се дължи основно на градския транспорт и преминаващите товарни автомобили.
- За пункт кв.Райково Лаекв се движи в границите на (9 -10 dBA) над Lдоп, което се дължи основно на преминаващите товарни автомобили и градския транспорт.
- За пункт кв.Устово, Лаекв се движи в границите на (5 -8 dBA) над Lдоп, което се дължи основно на преминаващите тежкотоварни автомобили и междуградски транспорт.

3.3. Радиология

Резултатите от наблюденията и измерванията през 2002 г. в пунктовете в общината показват, че радиационния гама-фон е 0,18 - 0,30 $\mu\text{Sv/h}$, което е в границите на характерния естествен гама-фон за региона.

Във взетите почвени проби също не са установени завишени съдържания на естествени радионуклиди.

Пункт	Специфична активност, Bq/kg			
	U - 238	Ra - 226	Cs - 137	Th - 232
1. гр. Смолян	100	77	45	91
2. с. Смилян	35	33	81	40
3. с. Мугла	78	49	85	55
4. с. Широка лъка	49	47	150	127
5. с. Стойките	49	45	35	47
6. с. Соколовци	86	107	61	103
7. вр. Рожен	33	50	125	37

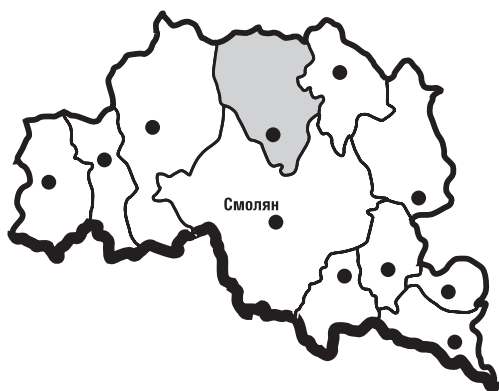
Радиационното състояние на повърхностните води, наблюдавани в пунктовете в общината през 2002 год. е под пределно допустимите концентрации :

Пункт	Радиохимичен анализ		
	Обща бета радиоактивност, Bq/l	U, mg/l	Ra – 226, mBq/l
1. р. Черна, преди гр. Смолян	0,100	0,010	<30

2.	р. Киселчовска, под моста при кльона	0,585	0,060	77
3.	р. Киселчовска преди с. Киселчово	0,286	0,025	<30
4.	Р. Арда, над гр. Рудозем	0,103	-	<30
	ПДК за II кат. водоприемник	0,750	0,6	150

4. Проекти и обекти с екологично предназначение

№	О Б Е К Т	Финансиран от	Стойност на обекта, лв.	Усвоени средства 2002 год., лв.	забележка
1.	Събирателни канали кв. Устово	НФООС Община Смолян	964337	552152	Строителството на обекта продължава
2.	Канализация “Кетевска махала”	Държавен бюджет Община Смолян	1186590	814590	
3.	“ГАМАКАБЕЛ” АД Смолян Преоборудване на компресорно отделение с винтови компресори	Собствени средства	74000	74000	
5.	“Родопска тъкан” АД Доставка на оборудване за високотемпературно багрене	НФООС Собствени средства	600000	65000	Въведена в експлоатация

Община Чепеларе

1. Обща информация

Към настоящия момент община Чепеларе работи успешно с Българския съюз за защита на Родопите (БСЗР).

Обществеността на община Чепеларе се информира чрез местните медии (Радиовъзел и Кабелни телевизии), афиши.

Персонала работещ по опазване на околната среда е:

Вили Пичурова, Теодора Чиликова – тел. 03051/30-04;

Невена Аговска, Антоанета Георгиева – тел. 03051/22-09; факс 03051/34-75;

e-mail: mail@chepelare.bg; aro13@mail.orbitel.bg

На заседания на експертни съвети по устройство на територията към община Чепеларе има издадени 18 решения на основание чл. 20, ал. 2 от ЗООС в съответствие с Наредбата за преценяване на влиянието върху околната среда на проекти, обекти и дейности не подлежащи на задължителна ОВОС.

Туристическите сдружения и организации на територията на община Чепеларе, осъществяващи дейност в областта на опазването на околната среда са:

- Сдружение на хотелиери, ресторантьори и търговци “Чепеларе”;
- Сдружение “Съвет по туризъм – Чепеларе”;
- Сдружение “Съвет по туризъм – Орехово”;
- Сдружение “Пампорово 21 век”

- Регионална туристическа асоциация “Родопи”; Български съюз за защита на Родопите; Фондация “Обществен фонд” – Чепеларе.

Бюджета за 2002 г. е 3 695 547 лв.

Приходиизточници в общинския бюджет, в т.ч. свързани с околната среда са: такса битови отпадъци – 263 195 лв.; Национален фонд за опазване на околната среда към МОСВ - 300 605 лв.;

Разходите свързани с опазване на околната среда – 539 585 лв., което е 14.6% от всички разходи.

Разходите за поддръжка и реконструкция на депото за ТБО са 56 032 лв. от тях 40 000 са за реконструкция, приходите от такси покриват на 80 % разходите за дейността.

2. Компоненти на околната среда

2.1. Въздух

През 2002г са извършени 44 проверки на обекти без ПС, дадени са и 7 предписания.

№	ОБЕКТ	ИЗМЕРЕНИ СТОЙНОСТИ				
		сажди НДЕ - 50 мг/м ³	серни окиси НДЕ - 1700 мг/нм ³	азотни окиси НДЕ - 450 мг/нм ³	въглероден окис НДЕ - 170 мг/нм ³	прах (н.т.) НДЕ - 150 мг/м ³
1	Хотел “Мургавец”	22	207	176	20	-

В качеството на атмосферния въздух през 2002 год. не е настъпила промяна в общината.

2.2. Води

Водоснабдяване, канализация, пречистване на отпадни води, разрешителни

1. Общо водоснабдяване на населените места спрямо броя на жителите, %	100
2. Процент на жителите обхванати от канализиране на отпадните води, %	80
3. Наличие на пречиствателни станции за питейни води, бр.	1
4. Потребление на вода м ³ /жител/година	36

1.Изградени канализационни клонове и колектори по населени места през 2002 г.

- канализационен клон в село Хвойна;
- канализационен клон село Орехово;
- канализационен клон в град Чепеларе

2.Изградени нови водохващания, водоеми и външни водопроводи през 2002 г.

- водоем село Хвойна – 250 куб.м.
- водоем село Проглед – 50 куб.м.
- водоем град Чепеларе – 1000 куб. м. (ППР)

- с.Зорница-реконструкция външен етернитов водопровод Ø60 с тръби полиетилен висока плътност Ø75/6-350м.

3.Изградени водопроводни мрежи, включително реконструкция на съществуващи

- гр.Чепеларе-реконструкция на главен клон I – средна зона (ППР)

Водоползване:

- Общо подадена вода за Община-Чепеларе-1108 хил. м³, при полезно използвана вода 554 хил.м³, в това число за население 264 хил. м³ и 290 хил м³ за обществени

консуматори. Водопотреблението за Община-Чепеларе е 164л/ж.ден, в това число 78 л/ж.ден за населението и 86 л/ж.ден.

- Общо подадена вода за Чепеларе - 428хил. м³, при полезно използвана вода 214 хил.м³, в това число за население 174 хил. м³ и 40 хил м³ за обществени консуматори. Водопотреблението за Чепеларе е 103 л/ж.ден, в това число 84 л/ж.ден за населението и 19л/ж.ден.

4. Мероприятия по реките и речните русла по линия на защита от бедствия и аварии са извършени в:

в Чепеларе:

- укрепване река Сивковска;

- укрепване река Камбурска;

в село Забърдо

- укрепване река Забърдовска

в село Павелско

- укрепване река Павелска

5. Мониторинг на отпадни води – някои от данните са в таблицата:

Дата	Място на пробовземане	pH	БПК	ПМО	ХПК	РВ	НВ	Азот амониев	Азот нитритен	Азот нитратен	Нефтопродукти	Мазнини	Общ фосфор	Общ азот
Община Чепеларе														
16.01.2002	"В и К" ЕООД, гр. Смолян; ПСОВ-Пампорово - ОВ на вход ПС	8.5	109.6	33.6	259	208	117	28.02			12		1.905	46.4
16.01.2002	"В и К" ЕООД, гр. Смолян; ПСОВ-Пампорово - ОВ на изход ПС	7.1	68.8	30.7	225	181	68	14.57			7		0.915	20.84
28.03.2002	"ВиК", гр.Чепеларе - канализационен клон - център	7.8	38	9.9	165	208	54						0.45	17.93
17.09.2002	"Пампорово-ски"ООД, гр.Чепеларе - ОВ на изход площадкова канализация	7.6	149	64.8	289	341	156	20.85	0.04	0.05	0	0	16.08	
16.10.2002	"Скорпион -21"ООД, гр.Пловдив,мандрас.Забърдо -ОВ на вход ПС	6.9	725	256	1364	531	319	6.17	0.33	0.19		160	12.87	
16.10.2002	"Скорпион -21"ООД, гр.Пловдив,мандрас.Забърдо -ОВ на изход ПС	7.4	87.6	9.6	247	309	67	1.55	0.03	0.06		26	4.95	

2.3. Земи и почви

Няма промяна в структурата на земеделските територии в общината, като основна култура продължава да бъдат картофите заемащи през 2002 год. - 4100 дка.

3. Фактори на въздействие

3.1. Отпадъци

Общината включва 14 населени места, от които в организирано сметосъбиране до 2002 год. са обхванати 10 селища с общо 9270 жители, което представлява 92.8% от общото население. На депото през годината са депонирани 19 000 тона, което представлява 2049 кг на жител и е 6 пъти над средната норма за страната. Горното се дължи на това, че общината обслужва по-голямата част от територията на КК Пампорово, където са почивали около 49 000 туристи, при което образуваните и депонирани отпадъци разделено на общо обслуженото население отразява норма на натрупване от 324 кг на жител/година .

През годината обслужващата дейността фирма "Еко Зара" ООД гр.Стара Загора, премахна всички контейнери от 4 м³ в КК Пампорово, преминавайки в събиране на отпадъците в полиетиленови торби с ежедневни графици на колите, които преминават през всички централни обекти в курорта, с което се промени изцяло организацията на сметосъбиране и облика в комплекса. Фирмата достави допълнително два специализирани автомобила МАН и ИВЕКО. В изпълнение на програмата за управление на отпадъците общината в лицето на фирмата обслужваща дейността обнови и съдовете в общинския град за сметка на 4 кубиковите контейнери, бяха доставени нови 200 съда тип "Бобър".

Определената от общината такса смет за 2002 год. е 9 промила за юридически лица и 3.5 промила за населението. Събраната такса битови отпадъци – 263 195 лв., а разходите за обслужване на дейността - 238 980 лв.

Няма промяна в състоянието на действащото общинско депо.

Поради липса на средства не настъпи промяна в ликвидиране на нерегламентираните сметища разположени в 6 населени места и заемащи общо 22 дка.

През годината са образувани 260 тона строителни отпадъци от ремонти на почивни бази в КК Пампорово, които са депонирани на депото за ТБО в м."Ракидата" ползвайки същите за запръстяване. Натрупаните през предходната година изкопни земни маси в дясната страна в м. "Претоварна" на изхода на Чепеларе посока Пловдив бяха подравнени и влязоха в площадката на новострояща се бензиностанция и газстанция на фирма "Савов".

За 2002 год. 4 фирми от община Чепеларе на които са издадени Разрешителни по чл.37 от ЗОВВООС са представили общо 10 информационни карти за образуваните производствени отпадъци, като количеството за общината възлиза общо на 580 тона. Преобладаващи са дървесните отпадъци образувани от "Водопад – 91" АД – 106 тона, ЕТ "Тоники" – 338 тона. Общо 525 тона от отпадъците са оползотворени вторично, от които чрез изгаряне в порения котел на фирма "Водопад – 91" АД –106 тона, за производство на дървесни плоскости – 338 тона и други съдържащи метали – 81 тона, което за общината представлява 90.5 %.

През годината са издадени четири разрешителни от които едно за удължаване срока съгласно чл.37 от ЗОВВООС за дейност с производствени отпадъци на фирма "Пампорово ски" Чепеларе и три нови-на "Персенк"АД с. Хвойна, ГПК "Каракус"- 2001" с. Проглед и Дружество "Бобово-Дуневско" с. Проглед..

3.2. Шум

Критични райони по отношение на автотранспорта

По-голям транспортен участък, източник на шум е път II - 86, преминаващ през територията на гр. Чепеларе. Населението живеещо в близост до критичния район е около 1000 живущи заедно с административния персонал.

Градски транспорт - няма. Линиите от общинската транспортна схема се обслужват от един автобус, собственост на "Рожен експрес". Последен ремонт му е извършван през 2000 год.

Мероприятия с цел подобряване на акустичното състояние на населеното място за последните 5 години не са провеждани.

До настоящият момент няма разработена Общинска програма за намаляване вредностите от автотранспорта. Строи се обходен път за който нямаме данни как ще се отрази на шумовото натоварване.

Акустични измервания по искане на Общината не са извършвани.

Промишлени обекти, източници на шум на територията на общината няма.

3.3. Радиология

Резултатите от наблюденията и измерванията през 2002 год. в пункта Чепеларе показва, че радиационния гама-фон е 0,19 $\mu\text{Sv/h}$, което е в границите на характерния естествен гама-фон за региона.

Във взетите почвени проби също не са установени завишени съдържания на естествени радионуклиди.

Пункт	Специфична активност, Bq/kg			
	U - 238	Ra - 226	Cs - 137	Th - 232
1. гр. Чепеларе	64	58	103	105

4. Проекти и обекти с екологично предназначение

№	О Б Е К Т	Финансиран от	Стойност на обекта, лв.	Усвоени средства 2002год., лв.	забележка
1.	Колектор за отвеждане на битови отпадни води до преч. с-ция гр.Чепеларе	НФООС Община Чепеларе	761000	55064	Строителството на обекта продължава
2.	Екотуризм и екопътеки на територията на общ.Чепеларе	НФООС Община Чепеларе	44928	41467	Строителството на обекта продължава